

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 120



Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 52

28 maja 2009

Powiadomienie nr

Spis treści

Strona

I Rezolucje, zalecenia i opinie

OPINIE

Komitety Regionów

78. sesja plenarna 12–13 lutego 2008 r.

2009/C 120/01	Opinia Komitetu Regionów „dyplomacja miast”	1
2009/C 120/02	Opinia Komitetu Regionów „jednolity rynek, wizja społeczna i usługi świadczone w interesie ogólnym”	6
2009/C 120/03	Opinia z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „polityka integracyjna: wiodąca rola władz lokalnych i regionalnych”	12
2009/C 120/04	Opinia Komitetu Regionów „Najpierw myśl na małą skalę” – Program „Small Business Act” dla Europy	17
2009/C 120/05	Opinia Komitetu Regionów „zielona księga w sprawie spójności terytorialnej”	23
2009/C 120/06	Opinia Komitetu Regionów „zielona księga w sprawie polityki jakości produktów rolnych”	29

PL

Cena:
18 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

<u>Powiadomienie nr</u>	Spis treści (ciąg dalszy)	Strona
2009/C 120/07	Opinia Komitetu Regionów zielona księga „migracja i mobilność”.....	34
2009/C 120/08	Opinia Komitetu Regionów „Usługa powszechna w łączności elektronicznej” oraz „Przyszłość sieci i internetu”.....	41

III Akty przygotowawcze

Komitet Regionów

78. sesja plenarna 12–13 lutego 2008 r.

2009/C 120/09	Opinia Komitetu Regionów „Ekologiczny transport”	47
2009/C 120/10	Opinia Komitetu Regionów „Jednolita europejska przestrzeń powietrzna II”	52
2009/C 120/11	Opinia Komitetu Regionów „Przegląd systemu EMAS i oznakowania ekologicznego”	56
2009/C 120/12	Opinia Komitetu Regionów „transgraniczna opieka zdrowotna”	65



I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

78. SESJA PLENARNA 12–13 LUTEGO 2008 R.

Opinia Komitetu Regionów „dyplomacja miast”

(2009/C 120/01)

KOMITET REGIONÓW

- Uznaje żywotną i rosnącą rolę dyplomacji miast – którą możemy szeroko zdefiniować jako narzędzie, dzięki któremu władze lokalne i ich organy mogą wspierać spójność społeczną, zrównoważony rozwój środowiska naturalnego, zapobieganie konfliktom, ich rozwiązywanie oraz odbudowę i odnowę po zakończeniu konfliktów na szczeblu globalnym, aby tworzyć stabilne środowisko, w którym ludzie mogą żyć razem w klimacie demokracji, postępu i dobrobytu.
- Uznaje, że nowoczesnej demokracji nie kształtują i nie realizują jedynie rządy krajowe oraz że w świetle potrzeby dialogu, współpracy i koordynacji, koniecznych, by zapewnić pokój, demokrację i poszanowanie praw człowieka na wszystkich szczeblach, bliższa współpraca między rządami krajowymi a władzami lokalnymi i regionalnymi stanowi naturalną i konieczną drogę do zwiększenia skuteczności procedur i strategii na wielu szczeblach. Mniejsze i większe miasta odgrywają dużą rolę we współpracy międzynarodowej, gdyż współpracują z innymi ośrodkami miejskimi w sieciach międzynarodowych.
- Jest zdania, że w szerszym kontekście współpracy transgranicznej, w szczególności w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa istnieją możliwości wspierania współpracy z Komisją Europejską, aby rozpatrzyć tematy, obszary polityki, a przede wszystkim działania wchodzące w zakres dyplomacji miast.
- Z zadowoleniem przyjmuje wznowienie partnerstwa eurośródziemnomorskiego i w tym kontekście podkreśla znaczenie podtrzymywania dialogu pomiędzy władzami lokalnymi państw członkowskich UE oraz partnerami w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa w regionie Morza Śródziemnego, a także w Europie Wschodniej.
- Podkreśla zasadniczą rolę, jaką może odegrać doświadczenie UE w zakresie transferu wiedzy we wszystkich dziedzinach, w których może być stosowana dyplomacja miast, takich jak dobre sprawowanie rządów, wspieranie przejrzystości, walka z korupcją, rozwój lokalny, infrastruktura, zdrowie, edukacja i szkolenie, walka z handlem ludźmi, młodzież, równość kobiet i mężczyzn oraz dialog międzykulturowy.

Sprawozdawca: Eleni LOUCAIDES (CY/PPE)
radna Nikozji

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

jako europejski organ instytucjonalny reprezentujący władze lokalne i regionalne państw członkowskich, zgodnie z Traktatem o Unii Europejskiej,

1. uznając żywą i rosnącą rolę dyplomacji miast – którą możemy szeroko zdefiniować jako narzędzie, dzięki któremu władze lokalne i ich organy mogą wspierać spójność społeczną, zrównoważony rozwój środowiska naturalnego, zapobieganie konfliktom, ich rozwiązywanie oraz odbudowę i odnowę po zakończeniu konfliktów na szczeblu globalnym, aby tworzyć stabilne środowisko, w którym ludzie mogą żyć razem w klimacie demokracji, postępu i dobrobytu;

2. mając na względzie, że rolę tę uznaje się na całym świecie oraz że wiele miast, władz lokalnych, a w szczególności organów komunalnych w państwach członkowskich UE od wielu lat angażuje się w dyplomację miast, a dysponując szeroką wiedzą o tej sferze, odgrywa zasadniczą rolę i skutecznie przyczynia się do rozwoju sojuszy, aby ułatwiać dialog i zapobiegać konfliktom, wspierać ich rozwiązywanie oraz odbudowę i odnowę po zakończeniu konfliktów, a także do rozwoju krajów trzecich zarówno na kontynencie europejskim, w szczególności na Bałkanach, jak i na Bliskim Wschodzie, w Ameryce Łacińskiej, Afryce i reszcie świata;

3. uznając, że świat staje się coraz bardziej zurbanizowany i złożony, a miasta i ich władze samorządowe na co dzień znajdują się na pierwszej linii w wielokulturowym środowisku, działając na rzecz zagwarantowania praw obywateli, łagodzenia napięć, rozwiązywania konfliktów, wspierania integracji społecznej i gospodarczej oraz spójności terytorialnej, dialogu między kulturami i wyznaniem oraz państwami i narodami oraz pokoju i stabilności;

4. uznając, że nowoczesnej demokracji nie kształtują i nie realizują jedynie rządy krajowe oraz że w świetle potrzeby dialogu, współpracy i koordynacji, koniecznych, by zapewnić pokój, demokrację i poszanowanie praw człowieka na wszystkich szczeblach, bliższa współpraca między rządami krajowymi a władzami lokalnymi i regionalnymi stanowi naturalną i konieczną drogę do zwiększenia skuteczności procedur i strategii na wielu szczeblach;

5. uznając, że mniejsze i większe miasta odgrywają dużą rolę we współpracy międzynarodowej, gdyż współpracują z innymi ośrodkami miejskimi w sieciach międzynarodowych. Należy jednak zauważyć, że realizują one te zadania z własnej inicjatywy;

6. uznając jednocześnie, że dyplomacja miast i, bardziej ogólnie, współpraca zdecentralizowana uzupełniają się wzajemnie, jeżeli chodzi o wspieranie pokoju i zrozumienia między narodami oraz że władze lokalne i regionalne stanowią podstawę inicjatyw na rzecz współistnienia i zgody między państwami i narodami, zawsze działając w kontekście międzynarodowych przepisów dotyczących praw człowieka oraz zasad i wartości Unii Europejskiej;

7. wyrażając zaniepokojenie nowymi wyzwaniami, wobec których staje ludzkość, m.in. zmianami klimatycznymi, klęskami żywiołowymi, dostępem do wody pitnej i innych zasobów naturalnych, zagrożeniem pandemią, głodem, ubóstwem, ciągłym nasilaniem się migracji, powodującymi w naszych społeczeństwach falę ekstremizmu, nietolerancji i napięć pomiędzy społecznościami o różnych kulturach, pochodzeniu etnicznym, wyznaniach i tradycjach, będących często przyczyną konfliktów zarówno w obrębie państw, jak i pomiędzy nimi oraz wyrażając przekonanie, że konieczne jest wypracowanie wspólnego podejścia i wspólne działanie;

8. zaangażowany na rzecz wspierania zrównoważonego rozwoju naszych miast i terytoriów, aby zapewnić w nich większą sprawiedliwość, spójność oraz przestrzeganie podstawowych praw człowieka oraz równości kobiet i mężczyzn wszystkich ras, kultur i wyznań, przy jednoczesnym poszanowaniu potrzeby dostępu do edukacji i rynku pracy, w celu wzmocnienia procedur demokratycznych i samorządu lokalnego, które są niezbędne w budowaniu bardziej zjednoczonego świata opartego na pokoju;

9. świadomy, że zmieniający się charakter konfliktów stanowi stałe obciążenie dla władz lokalnych, które muszą dbać o dobro swoich obywateli oraz że dialog i bliższa współpraca władz lokalnych i regionalnych na szczeblu międzynarodowym mogłyby przyczynić się do wzajemnego zrozumienia, wspierania wspólnych celów i rozwiązywania konfliktów niezależnie od ich przyczyny;

10. uznając, że to obywatele i społeczności lokalne są poszkodowani, kiedy rządy na szczeblu centralnym ponoszą porażkę i nie są w stanie nawiązać dialogu, aby konstruktywnie rozwiązywać problemy z myślą o przywróceniu porządku i stabilności;

11. uznając też, że władze lokalne, jako szczebel rządów najbliższy społeczeństwu, są świadome potrzeb obywateli i najbardziej kompetentne, by je określić i zaspokoić w czasach kryzysów lub konfliktów oraz je przewidywać;

12. uważając, że obowiązkiem władz lokalnych jest praca na rzecz wolności, demokracji i postępu, a tym samym przyczynianie się do rozwoju na świecie i zapewniania pokoju;

13. uznając, że UE i jej polityka, taka jak europejska polityka sąsiedztwa, napotka na poważne problemy z wykorzystaniem w pełni swojego potencjału, jeżeli nie uda się rozwiązać konfliktów sprawiających, że współpraca regionalna staje się niezwykle trudna czy wręcz niemożliwa;

14. mając na względzie, że oznaką rosnącego statusu i wpływu dyplomacji miast była zorganizowana niedawno w Hadze w dniach 11-13 czerwca 2008 r. Pierwsza Światowa Konferencja w sprawie Dyplomacji Miast, podczas której omawiano rolę władz lokalnych w zapobieganiu konfliktom, budowaniu pokoju oraz odbudowie i odnowie po zakończeniu konfliktów i na której reprezentowany był Komitet Regionów;

15. uznając pionierską i odpowiedzialną pracę w dziedzinie dyplomacji miast wykonaną i wciąż prowadzoną przez Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy, Radę Gmin i Regionów Europy, komitet ds. dyplomacji miast, budowania pokoju i praw człowieka Światowej Organizacji Miast i Władz Lokalnych, Stowarzyszenie Agencji Demokracji Lokalnej, światowy ruch „Burmistrzowie dla pokoju”, właściwe agencje ONZ, organizację Glocal Forum oraz inne instytucje międzynarodowe i organizacje pozarządowe;

16. Zwraca się do wszystkich rządów lokalnych, by rozwały swoje obowiązki dotyczące utrzymywania pokoju i sprawiedliwości oraz wspierania praw człowieka dla wszystkich, zapewniając spójność w miastach z myślą o spójności na świecie.

17. Ponownie wyraża potrzebę zapewnienia skuteczniejszych i bardziej przejrzystych mechanizmów pomocy na szczeblu międzynarodowym, uproszczenia procedur i, przede wszystkim, zaangażowania władz lokalnych w tworzenie i ustanawianie odpowiednich mechanizmów.

18. Wyraża zadowolenie z komunikatu Komisji Europejskiej z 8 października 2008 r., w którym jest mowa o konieczności odgrywania przez władze lokalne większej roli w opracowywaniu i wdrażaniu działań UE na rzecz rozwoju i prowadzenia zorganizowanego dialogu między władzami lokalnymi a Komisją pod egidą Komitetu Regionów.

19. Z zadowoleniem przyjmuje również fakt, iż we wspomnianym komunikacie mówi się o utworzeniu platformy wymiany informacji pomiędzy władzami lokalnymi UE, zgodnie z propozycją Komitetu Regionów.

20. Podkreśla, że bezpośrednio w interesie UE leży dążeniem do rozwiązywania regionalnych konfliktów i problemów zagrażających bezpieczeństwu Europy oraz zapobieganie niekontrolowanym przepływom migracyjnymi przerwaniu dostaw energii i ogólnie wspieranie pokoju na świecie.

21. Ponownie wyraża przekonanie, że dostatnie i bezpieczne sąsiedztwo można osiągnąć tylko dzięki skutecznej współpracy na szczeblu lokalnym i regionalnym.

22. Uważa, że władze lokalne i regionalne są najbardziej kompetentne, by określać i reagować na potrzeby obywateli zarówno zapobiegawczo, jak i po zakończeniu konfliktu.

23. Jest zdania, że w szerszym kontekście współpracy transgranicznej, w szczególności w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa istnieją możliwości wspierania współpracy z Komisją Europejską, aby rozpatrzyć tematy, obszary polityki, a przede wszystkim działania wchodzące w zakres dyplomacji miast.

24. Z zadowoleniem przyjmuje wznowienie partnerstwa eurośródziemnomorskiego i w tym kontekście podkreśla znaczenie podtrzymywania dialogu pomiędzy władzami lokalnymi państw członkowskich UE oraz partnerami w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa w regionie Morza Śródziemnego a także w Europie Wschodniej i na Kaukazie, gdzie, co należy podkreślić, UE odgrywa ważną rolę we wspieraniu procesu pokojowego i dostarczaniu pomocy humanitarnej od czasu wybuchu działań wojennych w sierpniu 2008 r.

25. Ponownie wyraża swój zamiar, aby wspierać utworzenie eurośródziemnomorskiego zgromadzenia regionalnego i lokalnego, aby nadać kształt inicjatywie „Proces barceloński: Unia na rzecz regionu Morza Śródziemnego”, uzgodnionej w dniu 13 lipca przez Radę Europejską w Paryżu, mając między innymi na uwadze promowanie celów związanych z dyplomacją miast.

26. Przyjmuje z zadowoleniem końcową deklarację konferencji ministerialnej zorganizowanej pod hasłem: „Proces barceloński: Unia dla Śródziemnomorza” w dniach 3–4 listopada 2008 r. w Marsylii, w której to deklaracji zasadniczo zaakceptowano propozycję przedstawioną podczas forum władz lokalnych i regionalnych w dniach 22–23 czerwca 2008 r. w Marsylii i powtórzoną w opinii KR-u z dnia 8 października 2008 r. oraz zobowiązuje się do przyłączenia Euro-śródziemnomorskiego Zgromadzenia Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM) do Unii dla Śródziemnomorza, po utworzeniu tej ostatniej.

27. Uznaje, że mimo wcześniejszych doświadczeń wszystkich zaangażowanych podmiotów oraz ich konstruktywnej i praktycznej roli jak dotąd nie sformułowano zasad dotyczących dyplomacji miast.

28. Zauważa, że trudno jest precyzyjnie określić główne czynniki stanowiące o sukcesie lub porażce dyplomacji miast; z tego względu procedury muszą być dostosowane do potrzeb i elastyczne, tak by mogły funkcjonować w szybko zmieniających się warunkach.

29. Jest przekonany, że podmioty zaangażowane w dyplomację miast muszą zdawać sobie sprawę z tego, że jest to złożony proces, któremu muszą towarzyszyć inne działania oraz że należy dysponować odpowiednią wiedzą na temat szczególnych warunków w danej strefie konfliktu i jego kontekstu historycznego, w szczególności po to, by zapewnić zgodę zainteresowanych władz lokalnych na wszelkie inicjatywy czy działania.

30. Uważa, że doświadczenie i współpraca instytucji UE w tym obszarze ma zasadnicze znaczenie, i ponownie wyraża potrzebę większego wsparcia politycznego i technicznego, aby zapewnić stałą współpracę transgraniczną państw sąsiadujących z UE przebiegającą na szczeblu samorządu lokalnego; zwraca się do państw członkowskich i zainteresowanych państw, aby w pełni wykorzystywały TALEX oraz inne istniejące instrumenty i programy partnerstwa, takie jak Program Europa dla Obywateli na lata 2007–2013, aby stworzyć podstawy podejścia opartego na dyplomacji miast.

31. Zauważa, że można organizować wymiany pracowników władz lokalnych pomiędzy państwami członkowskimi UE, aby wspierać wymiar dyplomacji miast oraz bliższą współpracę i koordynację między nimi, aby gromadzić doświadczenia i tworzyć sieci działań.

32. Podkreśla zasadniczą rolę, jaką może odegrać doświadczenie UE w zakresie transferu wiedzy we wszystkich dziedzinach, w których może być stosowana dyplomacja miast, takich

jak dobre sprawowanie rządów, wspieranie przejrzystości, walka z korupcją, rozwój lokalny, infrastruktura, zdrowie, edukacja i szkolenie, walka z handlem ludźmi, młodzież, równość kobiet i mężczyzn oraz dialog międzykulturowy.

33. Zauważa potrzebę dalszej współpracy Komisji Europejskiej i państw członkowskich z władzami lokalnymi i społeczeństwem obywatelskim, aby wspierać prawa człowieka i wszystkich grup ludności w trudnej sytuacji w gminach, w szczególności zwracając się do krajów zaangażowanych we współpracę eurośródziemnomorską, by były bardziej otwarte na wkład społeczeństwa obywatelskiego, samorządu lokalnego, a co za tym idzie – dyplomacji miast.

34. Uważa, że choć potrzebne jest, by podmioty międzynarodowe wzmacniały i ułatwiały działanie dyplomacji miast, zdaje sobie sprawę, że nowe struktury należy tworzyć tylko wtedy, gdy są bezwzględnie konieczne, a mają one służyć konkretnym potrzebom.

35. Zaleca, by Komisja Stosunków Zewnętrznych i Współpracy Zdecentralizowanej uważnie monitorowała rozwój sytuacji w tym zakresie, zachęcała do komunikacji pomiędzy zaangażowanymi organami i sieciami europejskimi i międzynarodowymi oraz organizacjami pozarządowymi, a także w miarę możliwości wyłoniła regiony, w których może być stosowana dyplomacja miast i gdzie Komitet Regionów może pełnić rolę katalizatora.

36. Zaleca, by Komitet Regionów informował UE o potrzebach władz lokalnych i regionalnych w regionach objętych konfliktami i odgrywał bardziej aktywną rolę w rozwiązywaniu konfliktów, wspierając dyplomację miast i powiązane środki.

37. Zwraca się także do UE, by umieszczala dyplomację miast w programach prac na spotkaniach z właściwymi organami międzynarodowymi.

38. Zachęca Komisję Europejską, by wspierała programy regionalne w celu zaangażowania władz lokalnych i regionalnych oraz ich organów zbiorowych w dyplomację miast, aby propagować wspólne cele i zasady.

39. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy dotyczącą sporządzenia Europejskiej karty dyplomacji miast i plan ustanowienia Europejskiej funduszu na rzecz wsparcia dyplomacji miast, i wzywa UE, by zbadała możliwość ustanowienia instrumentu finansowania środków na wspieranie i propagowanie dyplomacji miast w bardziej ogólnym ujęciu.

40. W kontekście dużego zainteresowania dorocznymi Dniami Otwartymi w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast zaleca przygotowanie specjalnego seminarium informacyjnego poświęconego dyplomacji miast i włączenie go do programu imprezy w 2009 r.

41. Zwraca uwagę państw członkowskich na dyplomację miast podkreślając swoje oddanie wartościom demokratycznym, państwu prawa i prawom człowieka, zwracając się do państw członkowskich o wspieranie inicjatyw w zakresie dyplomacji miast, zarówno w wymiarze dwustronnym, jak i wielostronnym, jako bardzo obiecującego narzędzia wspierania dialogu między organami lokalnymi i regionalnymi na szczeblu międzynarodowym oraz w ogólnych ramach polityki zagra-

nicznej państw członkowskich, wspierając tym samym podstawę inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego na rzecz zapewnienia pokoju na długi czas.

42. Poinformuje przewodniczącego Komisji Europejskiej, wysokiego przedstawiciela UE ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, komisarza ds. stosunków zewnętrznych, komisarza ds. rozwoju i pomocy humanitarnej oraz przewodniczącego Parlamentu Europejskiego o treści niniejszej opinii, podkreślając rolę, jaką zamierza odgrywać w dyplomacji miast oraz korzyści dla UE, jeśli chodzi o wzmocnienie jej polityki zagranicznej i osiągnięcie celów, jakimi są pokój, bezpieczeństwo i stabilność.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „jednolity rynek, wizja społeczna i usługi świadczone w interesie ogólnym”

(2009/C 120/02)

KOMITET REGIONÓW

- Podziela opinię Komisji, że jednolity rynek musi umacniać pozycję konsumentów i MŚP, sprawić, żeby globalizacja była pożyteczna dla Europy, usunąć bariery dla propagowania wiedzy i innowacji, ułatwiać wzrost gospodarczy w celu tworzenia miejsc pracy i zwiększania konkurencyjności Europy zgodnie z celami lizbońskimi oraz wyraźnie uwzględniać wymiar społeczny i ekologiczny.
- Ubolewa, że przedstawione w komunikacie stwierdzenia są ogólnikowe. Przyszłe konkretne wnioski Komisji dotyczące realizacji celów wyznaczonych w komunikacie trzeba będzie zatem w odpowiednim momencie dogłębnie przeanalizować, zwłaszcza pod kątem przestrzegania zasady pomocniczości.
- Wyraża przekonanie, że jednolity rynek może funkcjonować skutecznie tylko wtedy, gdy istnieje konkurencyjność przedsiębiorstw i jeżeli przynosi on prawdziwe korzyści społeczne dla europejskich obywateli; w związku z tym uważa, że koniecznie należy podążać dalej w kierunku wyznaczonym przez dyrektywę usługową, której celem jest pełniejszy rozwój swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług, a co za tym idzie, zwiększanie faktycznej konkurencji i poprawa funkcjonowania europejskiego jednolitego rynku.

Sprawozdawca: Michael Schneider (DE/EPP), pełnomocnik kraju związkowego Saksonia-Anhalt przy rządzie federalnym

Dokumenty źródłowe

Komunikat Komisji „Jednolity rynek Europy XXI wieku”

COM (2007) 724 wersja ostateczna

Komunikat Komisji „Dokument uzupełniający do komunikatu dotyczącego jednolitego rynku na miarę Europy XXI wieku – Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie”

COM(2007) 725 wersja ostateczna

Komunikat Komisji „Możliwości, dostęp i solidarność: ku nowej wizji społecznej Europy XXI wieku”

COM(2007) 726 wersja ostateczna

Uwagi ogólne

Komitet Regionów przypomina o swojej opinii perspektywicznej na ten temat pt. „Przyszłość jednolitego rynku i ocena społeczeństwa europejskiego” z dnia 23 marca 2007 r., zawierającej istotne zalecenia dotyczące dalszego rozwoju jednolitego rynku.

Kontekst

Europejski jednolity rynek odgrywa kluczową rolę w zglobalizowanym świecie i w ramach strategii lizbońskiej, gdyż przyczynia się do konkurencyjności gospodarki europejskiej, a tym samym wspiera wzrost i zatrudnienie. Jednocześnie prowadzi on do wyższej jakości życia i do dobrobytu obywateli europejskich. Stąd też jednolity rynek jest jednym z najważniejszych dotychczasowych osiągnięć Unii Europejskiej.

W tym kontekście Komitet Regionów z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony przez Komisję pakiet środków dotyczących jednolitego rynku, w którym przedstawia ona i poddaje pod dyskusję swą wizję dalszego rozwoju i przyszłego kształtu europejskiego jednolitego rynku. Jest to ważny krok mogący w przyszłości umożliwić podjęcie rosnących wyzwań związanych z globalizacją.

Komunikat: Jednolity rynek Europy XXI wieku

KOMITET REGIONÓW

1. Podziela opinię Komisji, że jednolity rynek musi umacniać pozycję konsumentów i MŚP, sprawić, żeby globalizacja była pożyteczna dla Europy, usunąć bariery dla rozwoju wiedzy i innowacji, ułatwiać wzrost gospodarczy w celu tworzenia miejsc pracy i zwiększania konkurencyjności Europy zgodnie z celami lizbońskimi oraz wyraźnie uwzględnić wymiar społeczny i ekologiczny.

2. Ubolewa, że przedstawione w komunikacie stwierdzenia są ogólnikowe. Przyszłe konkretne wnioski Komisji dotyczące

realizacji celów wyznaczonych w komunikacie trzeba będzie zatem w odpowiednim momencie dogłębnie przeanalizować, zwłaszcza pod kątem przestrzegania zasady pomocniczości.

3. Podkreśla, że zasada pomocniczości stanowi zasadniczy element porządku politycznego i prawnego Unii Europejskiej. Jednocześnie zwraca jednak uwagę na fakt, że wiele wyzwań, z którymi UE musi się dzisiaj zmierzyć, ma charakter globalny (globalizacja, potrzeba ochrony socjalnej, wpływ międzynarodowych rynków finansowych, zmiany klimatyczne itd.) i dlatego w tych dziedzinach, w których występujących problemów nie można pokonać na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym, konieczne są wspólne rozwiązania oparte na wspólnych zasadach.

4. Wyraża przekonanie, że jednolity rynek może funkcjonować skutecznie tylko wtedy, gdy istnieje konkurencyjność przedsiębiorstw i jeżeli przynosi on prawdziwe korzyści społeczne dla europejskich obywateli; w związku z tym uważa, że konieczne należy podążać dalej w kierunku wyznaczonym przez dyrektywę usługową, której celem jest pełniejszy rozwój swobody przedsiębiorczości i świadczenia usług, a co za tym idzie, zwiększanie faktycznej konkurencji i poprawa funkcjonowania europejskiego jednolitego rynku.

5. Podobnie jak Komisja, uważa, że trzeba przekonać wielu konsumentów w UE o zaletach jednolitego rynku europejskiego i codziennych korzyściach z niego płynących. Jedynie bowiem wtedy, gdy obywatele osobiście doświadczą korzyści, jakie im daje Unia Europejska, wzrosnie przekonanie do niej.

6. Wzywa państwa członkowskie do bardziej ukierunkowanego informowania na temat zależności istniejących pomiędzy jednolitym rynkiem z jednej strony, a ochroną konsumentów, rozwojem zatrudnienia, wzrostem gospodarczym i stabilnością cen z drugiej. W tych kwestiach władze lokalne i regionalne mogą odegrać szczególną rolę.

7. Zaleca zatem, jak stwierdzono już w opinii „Przyszłość jednolitego rynku i ocena społeczeństwa europejskiego”, aby w celu rozwiania obaw obywateli i przedsiębiorstw Komisja Europejska, państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne skutecznie informowały o sposobach radzenia sobie ze zmianami ekonomicznymi i społecznymi wynikającymi z globalizacji i zaostrzenia konkurencji.

8. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji dotyczący szczególnego uwzględnienia potrzeb MŚP, które tworzą wzrost gospodarczy i przyczyniają się do tworzenia i dywersyfikacji zatrudnienia, w pracach nad rozwojem jednolitego rynku. Dlatego też należy podejmować więcej działań zmierzających do ułatwienia dostępu MŚP do jednolitego rynku, umożliwienia im lepszego rozwoju i, co za tym idzie, znaczącego wykorzystania swojego potencjału. W szczególności klastry i centra stanowią doskonałą metodę dla MŚP na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym – oraz w coraz większym stopniu również na szczeblu ponadnarodowym – pozwalającą im rozwijać swoją bazę, kontakty, możliwości rynkowe, zyski i w konsekwencji nowe miejsca pracy.

9. Wskazuje zatem ponownie na fakt, że Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny podjąć rzetelne konsultacje oraz nawiązać dialog z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz stowarzyszeniami gospodarczymi oraz partnerami społecznymi w celu określenia obszarów, w których można ograniczyć biurokratyczne obciążenia dla przedsiębiorstw, a w szczególności dla MŚP. MŚP odczuwają bowiem w największym stopniu skutki przeszkód biurokratycznych wciąż istniejących na jednolitym rynku. Trzeba przy tym uwzględnić korelację między ograniczaniem biurokracji na korzyść MŚP a dodatkowym obciążeniem dla administracji lokalnej i regionalnej.

10. Dlatego popiera obie inicjatywy Komisji Europejskiej wspierające MŚP. W ramach specjalnych uregulowań dla małych i średnich przedsiębiorstw, zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę” mają być przyjęte rozmaite środki wspierające MŚP. KR z zadowoleniem przyjmuje również wniosek Komisji w sprawie statutu europejskiej spółki prywatnej w celu ułatwienia MŚP działalności transgranicznej. Planowane uproszczenie struktur prawa spółek będzie sprzyjało poprawie konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw. Proste, niebiurokratyczne i skuteczne zasady służą bezpośrednio stworzeniu wyrównanych warunków konkurencji i stabilności gospodarczej. Skuteczne środki w tym zakresie mają bezpośrednie pozytywne skutki dla gospodarki. Można by zmniejszyć koszty doradztwa w zakresie przepisów prawa i zakładania działalności. W przypadku wszystkich tych rozważań należy jednak zagwarantować zgodność działań na szczeblu europejskim ze strukturami ugruntowanymi w krajowych systemach prawnych, jak również ochronę dotychczasowych standardów socjalnych.

11. Z zadowoleniem przyjmuje stwierdzenia Komisji na temat pozytywnych aspektów globalizacji, niemniej zwraca uwagę na fakt, że korzyści z niej mogą osiągnąć przewidziane rozmiary, jeśli pozostałe podmioty działające na rynku światowym rzeczywiście zaakceptują normy europejskie. W przeciwnym wypadku zróżnicowane standardy europejskie mogą doprowadzić nawet do obniżenia konkurencyjności gospodarki europejskiej.

12. W tym kontekście podkreśla, że UE potrzebuje nowej strategii globalizacji, której podstawę, obok konkurencyjności, stanowiłyby filary trwałego wzrostu gospodarczego, pełnego zatrudnienia, spójności społecznej oraz zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych. Aspekty te należy uwzględnić w większym stopniu w wymaganych ocenach wpływu.

13. Wskazuje, że na skutek silniejszej globalizacji i powiązanego z nią wzrostu konkurencji gospodarek narodowych opartych na wiedzy przedsiębiorstwa europejskie muszą stać się jeszcze bardziej innowacyjne i kreatywne, aby mogły pozostać konkurencyjne.

14. W związku z tym uznaje, że sformułowany przez Radę Europejską cel dotyczący podwyższenia wydatków na badania w Unii Europejskiej do 3 procent PKB stanowi kluczowy element poprawy konkurencyjności i długofalowego rozwoju europejskiej gospodarki.

15. Podkreśla, że kształcenie i szkolenie, a więc rozwój ludzkich umiejętności przez całe życie, stanowi wielkie wyzwanie, przed którym stoi Unia Europejska, państwa członkowskie i regiony. Obok konkurencji, przedsiębiorczości, innowacji i inwestycji jest to jedna z sił napędowych dla wzrostu produktywności. Dlatego należy poprawić potencjał państw członkowskich i regionów oraz gmin w zakresie inwestycji w kapitał ludzki, aby pojęcie uczenia się przez całe życie stało się rzeczywistością.

16. Zaleca, by więcej uwagi poświęcić zwłaszcza transgranicznej współpracy w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji, ponieważ tkwi tutaj wciąż znaczny niewykorzystany potencjał.

17. Zwraca zatem uwagę, jak ważne jest, by kadra kierownicza w sektorze publicznym i prywatnym stworzyła klimat zachęcający pracowników do dalszego rozwijania kwalifikacji i przypomina o potrzebie dążenia do tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości.

18. Podziela opinię Komisji, że ochrona własności intelektualnej jest istotnym elementem dobrze funkcjonującego jednolitego rynku. Skuteczna ochrona własności intelektualnej nie tylko sprzyja działaniom innowacyjnym i twórczym, lecz także prowadzi do zwiększonej konkurencyjności i tworzenia miejsc pracy.

19. Podobnie jak Komisja, podkreśla znaczenie wymiaru ekologicznego i społecznego jednolitego rynku. Jest przekonany, że wzmocnienie działań na rzecz ochrony środowiska jest konieczne w kontekście zmian klimatycznych. Zwraca jednak uwagę, że potrzebne są właściwe rozwiązania dotyczące kosztów związanych ze strategią zrównoważonego rozwoju, żeby nie obciążały one nadmiernie obywateli oraz żeby przedsiębiorstwom, które zainwestowały już w niezwykle wysokie standardy ochrony środowiska, umożliwić funkcjonowanie w Europie. Przenoszenie europejskich przedsiębiorstw o wysokich standardach ochrony środowiska do regionów pozaeuropejskich, gdzie takowe standardy nie obowiązują, zagrażałoby także realizacji ogólnosiwiatowych celów z zakresu ochrony klimatu.

20. Zgadza się z Komisją, że mobilność pracowników stanowi ważny element kształtowania jednolitego rynku. Dzięki tej mobilności dalej rozwija się Europa socjalna. Do państw członkowskich należy kształtowanie swoich przepisów rynku pracy zgodnie z własnymi potrzebami, istotne jest jednak także unikanie lub usuwanie przeszkód w swobodnym przepływie pracowników, stojących w sprzeczności z podstawowymi prawami i swobodami.

21. Podobnie jak Komisja, jest zdania, że postawa wobec mobilności w UE zmieniła się dzięki jednolitemu rynkowi. Niektórym pracownikom konieczne dostosowanie się sprawia trudności, dlatego rozwój napawa ich troską. Komitet Regionów podziela zatem zdanie Komisji, że należy zagwarantować prawa pracowników i w szczególności zapewnić je poprzez prawidłowe stosowanie europejskich przepisów prawa pracy.

22. Wskazuje na fakt, że spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna Unii Europejskiej stanowi filar integracji. Przyszły kształt polityki spójności jest ściśle powiązany z unijną polityką na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Właśnie środki z Europejskiego Funduszu Społecznego były i są znaczącym czynnikiem wsparcia pracowników i przedsiębiorstw w koniecznej modernizacji w świecie pracy oraz poprawie szans integracji na rynku pracy. W ten sposób łatwiej sprostać wymaganiom zglobalizowanego obszaru gospodarczego.

23. Z zadowoleniem przyjmuje, że w komunikacie Komisja wielokrotnie wspomina o lepszym stanowieniu prawa, ocenie wpływu, ocenie i uproszczeniu przepisów oraz o zmniejszeniu obciążeń biurokratycznych. Komisja, Rada oraz Parlament Europejski, ale także państwa członkowskie i regiony muszą odnieść sukces w tej dziedzinie, gdyż lepsze prawo służy obywatelom i przedsiębiorstwom. W rezultacie więcej osób będzie zadowolonych z europejskiej współpracy.

Dokument uzupełniający: Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie

KOMITET REGIONÓW

24. Ubolewa, że fundamentalnej kwestii usług świadczonych w interesie ogólnym Komisja poświęca jedynie dokument towarzyszący, który zupełnie nie odpowiada oczekiwaniom sformułowanym w szczególności w ramach konsultacji przeprowadzonych przez Komitet Regionów⁽¹⁾ oraz Parlament Europejski⁽²⁾ w sprawie białej księgi dotyczącej usług użyteczności publicznej.

25. Popiera stwierdzenie Komisji, że państwa członkowskie bądź władze regionalne i lokalne powinny samodzielnie decydować o rodzaju, zakresie, organizacji i finansowaniu takich usług.

⁽¹⁾ Opinia w sprawie Białej księgi nt. usług użyteczności publicznej (CdR 327/2004) – Dz.U. C 164 z 5.7.2005

⁽²⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Białej księgi Komisji nt. usług użyteczności publicznej (2006/2101(INI)), 27 września 2006 r.

26. Podziela opinię Komisji, że usługi świadczone w interesie ogólnym mają duże znaczenie dla dobrobytu obywateli, integracji społecznej, zapewnienia spójności społecznej i poprawy poziomu zatrudnienia.

27. Podkreśla, że usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, które nie podlegają sektorowym uregulowaniom europejskim, są zwykle kształtowane przez kulturę regionalną i lokalną bądź zwyczaje, a zatem wymagają odpowiedniego działania na szczeblu władz regionalnych i lokalnych.

28. Z zadowoleniem przyjmuje nowy artykuł 14 Traktatu z Lizbony, który wprowadza nową podstawę prawną dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (SGEI). Ta podstawa prawna pozwoli Radzie i Parlamentowi Europejskiemu w drodze rozporządzeń zgodnie ze zwykłą procedurą legislacyjną na utworzenie zasad i warunków – zwłaszcza gospodarczych i finansowych – umożliwiających właściwe osiągnięcie celów SGEI oraz kładących kres brakowi pewności prawnej, który wynika z preferowanego dotychczas przez Komisję podejścia polegającego na regulowaniu poszczególnych przypadków drogą prawną (dyrektywy sektorowe) lub sądową. Ubolewa zatem, że w komunikacie na temat usług świadczonych w ogólnym interesie jedynie wspomina się artykuł 14 bez doprecyzowania jego konsekwencji.

29. Ponadto z zadowoleniem przyjmuje fakt, że traktat reformujący zawiera „Protokół w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym”, który podkreśla znaczenie tych usług. Dzięki temu protokołowi uznaje się różnorodność usług świadczonych w interesie ogólnym i priorytetową odpowiedzialność państw członkowskich za ich świadczenie. Komitet Regionów zaznacza, że w protokole z naciskiem podkreślono szeroki zakres swobody władz regionalnych i lokalnych w odniesieniu do dostosowania usług do potrzeb użytkowników, udzielania zamówień publicznych i organizacji.

30. Uważa, że chociaż rozwój usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym różni się w zależności od państwa członkowskiego, to stanowią one kluczowy element europejskiego modelu społecznego i z tego względu na szczeblu wspólnotowym należy zapewnić stabilne i przejrzyste ramy prawne dla ich rozwoju, przy ścisłym poszanowaniu zasady pomocniczości, a zwłaszcza kompetencji samorządów lokalnych i regionalnych w zakresie określania ich zadań oraz zarządzania nimi i ich finansowania.

31. Stwierdza, że pomimo postulatu Komitetu Regionów⁽³⁾ i Parlamentu Europejskiego⁽⁴⁾, by wniosek legislacyjny Komisji gwarantował rzeczywistą pewność prawną w zakresie świadczenia usług socjalnych interesu ogólnego, propozycje zawarte w komunikacie w sprawie usług interesu ogólnego ograniczają się do szeregu odpowiedzi na „często zadawane pytania”, które są być może przydatne, lecz nie mają wiążącej mocy prawnej.

⁽³⁾ Opinia Komitetu Regionów z dnia 6 grudnia 2006 r. w sprawie komunikatu Komisji „Realizacja wspólnotowego programu lizbońskiego: Usługi socjalne użyteczności publicznej w Unii Europejskiej” COM(2006) 177 wersja ostateczna (CdR 181/2006).

⁽⁴⁾ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 14 marca 2007 r. w sprawie usług socjalnych użyteczności publicznej w Unii Europejskiej (2006/2134(INI)).

32. Stwierdza, że w dokumencie uzupełniającym Komisja podjęła próbę wprowadzenia wyraźniejszego rozróżnienia pomiędzy usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym a usługami świadczonymi w ogólnym interesie pozagospodarczym. Jednak stwierdzenia Komisji są tak ogólne, że nie zawsze przyczyniają się do dającej pewność prawną odróżnienia takich usług w konkretnych wypadkach.

33. Stwierdza, że nie istnieje żaden jednolity „europejski model społeczny” i dlatego też różnorodność i wielorakość sposobów organizowania usług socjalnych w poszczególnych państwach członkowskich musi zostać poszanowana i uwzględniona. Swoboda państw członkowskich w zakresie ustalania, co uznają one za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, nie powinna zostać ograniczona przez wprowadzenie nowych wiążących aktów prawnych UE czy też dodatkowych procesów koordynacji. Podobnie nowy art. 14 traktatu lizbońskiego nie może być interpretowany w sposób ograniczający kompetencje decyzyjne państw członkowskich.

34. Podkreśla, że należy unikać poszerzenia obowiązku sprawozdawczości i dodatkowych wymogów biurokratycznych i statystycznych.

35. Wskazuje na fakt, że prawo wspólnotowe w zróżnicowany sposób wpływa na krajowe systemy świadczeń socjalnych. W przeszłości można było zaobserwować, że unijne prawo zamówień publicznych, konkurencji i pomocy państwa znacznie ingeruje w kształtowanie gminnych usług interesu ogólnego, nie gwarantując usługodawcom i usługobiorcom rzeczywistej pewności prawnej.

36. W tym kontekście wymienia jako przykład z europejskiego prawa zamówień współpracę międzygminną. Kryje ona wielki potencjał wydajności z korzyścią dla obywateli. Jako instrumenty współpracy administracyjnej nie podlegają one z reguły wymogom prawa zamówień publicznych. Powinny raczej być traktowane jako wewnętrzpaństwowa decyzja organizacyjna nieobjęta prawem zamówień publicznych i respektowane przez Komisję.

37. Podkreśla, że europejskie prawo zamówień publicznych ma duże znaczenie zwłaszcza dla władz regionalnych i lokalnych. Komunikat wyjaśniający dotyczący udzielania zamówień publicznych poniżej wartości progowych wykazuje niestety brak wrażliwości Komisji na interesy władz lokalnych i regionalnych. W przyszłych dyskusjach na ten temat należy

więc znaleźć rozwiązania polityczne gwarantujące pewność prawną na rzecz regionów i gmin.

38. Wzywa Komisję, by niezależnie od wyniku wymienionej procedury rozważyła, czy nie jest możliwe zmniejszenie lub wycofanie wymagań postawionych w komunikacie wyjaśniającym.

Komunikat „Możliwości, dostęp i solidarność: ku nowej wizji społecznej Europy XXI wieku”

KOMITET REGIONÓW

39. Uważa, że rosnące znaczenie europejskiej polityki społecznej znalazło również odzwierciedlenie w postanowieniach traktatu reformującego z Lizbony, gdyż art. 2 traktatu wyznacza nowe cele społeczne UE: „Zwalcza wyłączenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera sprawiedliwość i ochronę socjalną, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami i ochronę praw dziecka”. Szanse na zbudowanie bardziej społecznej Europy są również zapisane w Karcie praw podstawowych, w obligatoryjnym postanowieniu przekrojowej klauzuli społecznej oraz w Protokole w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym. Traktat stwarza także możliwości zagwarantowania „wzmocnionej współpracy”, którą państwa członkowskie mogą promować i wykorzystywać w dziedzinie społecznej⁽⁵⁾.

40. Podziela opinię Komisji, że w kontekście zmieniających się wyzwań, do dobrobytu w Europie można się przyczynić poprzez zwiększenie możliwości, poprawę dostępu i solidarność. Słusznie wspomina się przy tym o zagadnieniach młodzieży, kariery zawodowej, dłuższego i zdrowszego życia, równouprawnienia płci, aktywnego włączenia i niedyskryminacji, mobilności i pomyślnej integracji, a także o współdziałaniu, kulturze i dialogu.

41. Zgadza się z sądem Komisji, że brak jest odpowiedniej ogólnoeuropejskiej jednolitej koncepcji urzeczywistnienia równości szans odgrywającej centralną rolę w ramach wizji XXI wieku i że w wielu dziedzinach polityki społecznej różnorodność instrumentów politycznych i praktyk oraz heterogeniczność organów wewnątrzpaństwowych stanowią przeszkodę dla harmonizacji. Dlatego też sprzeciwia się pogładowi, że podobne albo takie same wyzwania automatycznie stają się wspólnymi wyzwaniami, prowadzącymi do pojawienia się wspólnej potrzeby działania szczególnie na szczeblu UE.

⁽⁵⁾ Artykuły 6, 5a i 27.

42. Podziela opinię Komisji, że niezbędne innowacyjne rozwiązania w zakresie polityki gospodarczej i społecznej należy znaleźć w pierwszym rzędzie na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, oraz wskazuje na ważną rolę władz lokalnych i regionalnych oraz partnerów społecznych w tym zakresie.

43. Wskazuje, że Komisja musi działać ściśle w ramach przyznanych jej traktatami uprawnień, które faktycznie ograniczają się do kompetencji w zakresie działań wspierających i uzupełniających wobec działań państw członkowskich.

44. Uznaje wielkie znaczenie kształcenia młodzieży i zdobywania przez nią kwalifikacji jako warunków tworzenia miejsc pracy, integracji społecznej, a więc także powodzenia jednolitego rynku.

45. Zdecydowanie sprzeciwia się przedstawionemu w komunikacie pogładowi Komisji, że istnieje „szkolnictwo europejskie i systemy kształcenia” i podkreśla, że UE zobowiązana jest do ścisłego przestrzegania odpowiedzialności państw

członkowskich za treści nauczania i organizację ich systemów kształcenia.

46. Uznaje, że z zastrzeżeniem poszanowania podziału kompetencji ustanowionego w traktatach, UE może odgrywać istotną rolę w wymianie doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań, wspieraniu działań prowadzonych na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz uwrażliwianiu opinii publicznej.

47. W kontekście celów niniejszej opinii, pozytywnie odnosi się do wymiany doświadczeń i przykładów sprawdzonych rozwiązań na szczeblu europejskim przy udziale władz lokalnych i regionalnych.

48. Z uznaniem stwierdza, że wobec występujących w wielu państwach członkowskich problemów wdrażania związanych z podejmowaniem wyzwań Komisja zaproponowała przegląd i dostosowanie istniejących ram prawnych w zakresie równouprawnienia płci i walki z dyskryminacją. Komitet nie zgadza się jednak na poszerzenie zakresu stosowania danych przepisów na dalsze dziedziny.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „polityka integracyjna: wiodąca rola władz lokalnych i regionalnych”

(2009/C 120/03)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że strategie na rzecz integracji imigrantów są związane z europejską polityką imigracji, której – by była ona skuteczna – musi towarzyszyć również odpowiednie wsparcie dla rozwoju w krajach pochodzenia i tranzytu imigrantów.
- Podkreśla, że kierunki polityki w zakresie integracji imigrantów powinny wiązać się z pełną i zgodną akceptacją wartości leżących u podstaw kultury europejskiej, takich jak poszanowanie praw człowieka, poszanowanie różnorodności, zwalczanie dyskryminacji, szerzenie tolerancji i równości szans.
- Podkreśla potrzebę zastosowania podejścia holistycznego, uwzględniającego nie tylko aspekty ekonomiczne i społeczne integracji, ale także kwestie związane z różnorodnością historyczną, kulturową i wyznaniową, obywatelstwem oraz prawami politycznymi legalnych imigrantów i ich uczestnictwem w życiu publicznym oraz jest zdania, że osiągnięcie wyników zależy od zbiorowego podejścia, w którego realizacji uczestniczyłyby zainteresowane podmioty na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.
- Zaleca, by dla osiągnięcia sukcesu w dziedzinie integracji imigrantów wprowadzono wieloszczeblowe zarządzanie zgodnie z zasadą pomocniczości regulującą współpracę między Unią Europejską, państwami członkowskimi oraz samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz podziela pogląd wyrażony 3 i 4 listopada 2008 r. w Vichy, na 3. konferencji ministerialnej poświęconej integracji, w sprawie potrzeby włączenia samorządów lokalnych i regionalnych w opracowywanie, wdrażanie i ocenę polityki integracyjnej, a także w sprawie kluczowej roli samorządów w integracji imigrantów w społeczeństwie przyjmującym.
- Stwierdza, że rola samorządów lokalnych i regionalnych ma kluczowe znaczenie dla realizacji polityki integracji, w zależności od kompetencji samorządów, które czasami mogą mieć w tym zakresie wyłączność. Ich odpowiedzialność w tej dziedzinie wiąże się z poważnymi wydatkami dla tych regionów i miast, które muszą finansować koszty integracji z własnego budżetu. Wzywa zatem do zwiększenia środków europejskiego funduszu na rzecz integracji i do większego wsparcia działań integracyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym.
- Pragnie mieć możliwość wzięcia pełnego udziału w europejskim forum poświęconym integracji przewidzianym w 2009 r., jak również we wszelkich innych wydarzeniach o podobnym charakterze, organizowanych w ramach współpracy europejskiej i proponuje ustanowienie nagród w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich.

Sprawozdawca: Dimitrios Kalogeropoulos (EL/PPE), burmistrz Egaleo (Ateny)

Dokument źródłowy:

Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej w sprawie wzmocnienia działań i instrumentów w celu sprostania wyzwaniom integracji – sprawozdanie przedstawione na konferencji ministerialnej na temat integracji, która odbyła się w 2008 r.

SEC(2008) 2626

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Uważa, że dokument roboczy służb Komisji w sprawie wzmocnienia działań i instrumentów w celu sprostania wyzwaniom integracji wywodzi się z konkluzji przyjętych przez Radę ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w czerwcu 2007 r. dotyczących wzmocnienia polityk integracyjnych w Unii Europejskiej.

2. Jest zdania, że ze względu na wzrost migracji w ostatnim dziesięcioleciu pilną sprawą stało się wprowadzenie w życie skutecznych polityk na rzecz integracji społecznej, gospodarczej i kulturowej imigrantów pochodzących z państw trzecich, posiadających legalny status.

3. Odnotowuje, że wraz ze wzrostem liczby imigrantów następuje poszerzenie i dalsze zróżnicowanie typów migracji, struktury przepływów migracyjnych oraz kombinacji relacji państwo pochodzenia/państwo przyjmujące.

4. Przypomina, że zagadnienie integracji imigrantów należy przede wszystkim do kompetencji państw członkowskich, które na szczeblu krajowym lub regionalnym mogą wdrażać polityki w zakresie edukacji, zdrowia, mieszkalnictwa i rynku pracy. W traktacie lizbońskim przewidziano wzmocnienie roli Unii Europejskiej w zakresie polityki migracyjnej i integracyjnej wobec osób pochodzących z państw trzecich, ale nie jest on próbą ujednolicenia przepisów ustawowych i wykonawczych państw członkowskich.

5. Odnotowuje, że w ostatnich latach wiele państw członkowskich podjęło znaczne wysiłki na rzecz opracowania krajowych polityk na rzecz integracji imigrantów (zarówno nowo przybyłych, jak i imigrantów pierwszego i drugiego pokolenia). Niemniej jednak polityki wdrażane do tej pory w wielu państwach członkowskich nie przyniosły pożądaných rezultatów ze względu na to, że utrzymują się pewne przeszkody na drodze integracji społecznej imigrantów, jak na przykład bezrobocie, niski poziom edukacji i/lub kwalifikacji zawodowych oraz brak chęci do integracji i współpracy między zainteresowanymi podmiotami.

6. Uważa, że przemiany gospodarcze i demograficzne wymagają opracowania wspólnej strategii europejskiej pozwalającej na zarządzanie przepływami migracyjnymi w sposób zrównowa-

żony, wspieranie integracji i zwalczanie nielegalnej migracji i handlu ludźmi.

7. Podkreśla potrzebę rozwijania spójnej europejskiej polityki migracyjnej i z tego względu z zadowoleniem wita przyjęcie Europejskiego paktu o migracji i azylu w dniu 15 października 2008 r.

8. Uważa, że strategie na rzecz integracji imigrantów są związane z europejską polityką migracji, której – by była ona skuteczna – musi towarzyszyć również odpowiednie wsparcie dla rozwoju w krajach pochodzenia i tranzytu imigrantów. Powinno ono dotyczyć przede wszystkim edukacji szkolnej na poziomie podstawowym, opieki zdrowotnej oraz infrastruktury gospodarczej.

Główne zasady

9. Uważa, że integrację społeczną należy postrzegać jako efekt procesu, w wyniku którego osoby pochodzące z państw trzecich, przebywające legalnie na terytorium państwa członkowskiego, są w stanie rozwijać się samodzielnie, bez interwencji innych, oraz mogą zająć pozycję społeczną porównywalną do pozycji obywateli kraju przyjmującego lub innych obywateli europejskich.

10. Odnotowuje, że integracja jest procesem dwukierunkowym, który wymaga obopólnego zaangażowania i który obejmuje prawa i obowiązki zarówno społeczeństwa przyjmującego, jak i imigrantów. Wymaga to, ze strony imigrantów, woli podjęcia odpowiedzialności za swą integrację w społeczeństwie przyjmującym (poprzez nauczanie się języka i akceptację praw i systemu wartości tego społeczeństwa), ale wymaga to także od społeczeństw przyjmujących woli przyjęcia i integracji imigrantów.

11. Podkreśla, że kierunki polityki w zakresie integracji imigrantów powinny wiązać się z pełną i zgodną akceptacją wartości leżących u podstaw kultury europejskiej, takich jak poszanowanie praw człowieka, poszanowanie różnorodności, zwalczanie dyskryminacji, szerzenie tolerancji i równości szans. Powinny ponadto iść w parze z podstawowymi politykami UE w zakresie spójności, zatrudnienia, rozwoju, stosunków zewnętrznych, a także wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

12. Uważa, że zastosowanie zasady równego traktowania osób jest ważnym wyznacznikiem jakości systemów demokratycznych. Fakt, iż wszyscy ludzie mają taką samą wartość i należy ich traktować w równy sposób, stanowi integralny element kultury UE.

Sposoby działania

13. Jest zdania, że integracja imigrantów powinna stać się kluczowym priorytetem Unii Europejskiej.

14. Podkreśla potrzebę zastosowania podejścia holistycznego, uwzględniającego nie tylko aspekty ekonomiczne i społeczne integracji, ale także kwestie związane z różnorodnością historyczną, kulturową i wyznaniową, obywatelstwem oraz prawami politycznymi legalnych imigrantów i ich uczestnictwem w życiu publicznym.

15. Zaleca, by dla osiągnięcia sukcesu w dziedzinie integracji imigrantów wprowadzono wieloszczeblowe zarządzanie. Podejście takie powinno być zgodne z zasadą pomocniczości, która reguluje współpracę między Unią Europejską, państwami członkowskimi oraz samorządami lokalnymi i regionalnymi.

16. Jest zdania, że osiągnięcie wyników zależy od zbiorowego podejścia, w którego realizacji uczestniczyłyby zainteresowane podmioty na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Konieczne jest zaangażowanie zainteresowanych instytucji Unii Europejskiej, władz krajowych, lokalnych i regionalnych, organizacji pozarządowych, partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, w tym samych imigrantów, czy to nowo przybyłych, czy to zamieszkałych w danym kraju od jednego lub dwóch pokoleń, a także wszystkich podmiotów działających skutecznie w dziedzinie sportu, kultury i spójności społecznej.

17. Popiera promowanie środków mających na celu ułatwienie dostępu imigrantów do rynku pracy oraz zwiększenie możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych. Znalezienie zatrudnienia jest dla imigrantów kluczowym elementem procesu prowadzącego do pełnej integracji w społeczeństwie przyjmującym.

18. Podkreśla rolę kształcenia w integracji, a zwłaszcza nauki urzędowego języka (lub języków) kraju przyjmującego.

19. Popiera nauczanie języków krajów pochodzenia, gdyż ułatwia to uczenie się urzędowego języka (lub języków) kraju przyjmującego oraz zdobywanie wiedzy w innych dziedzinach.

20. Popiera promowanie środków i działań zmierzających do uczynienia z procesu kształcenia pomostu kulturowego między społeczeństwem a obywatelami państw trzecich.

21. Uważa, że kształcenie dzieci imigrantów powinno być priorytetem i przyjmuje z zadowoleniem propagowanie różnorodności w krajowych systemach edukacji.

22. Uważa, że konieczne będzie poświęcenie szczególnej uwagi kobietom imigrantkom, nie tylko dlatego, że odgrywają one decydującą rolę w kształceniu dzieci i powielaniu modeli kulturowych, ale również dlatego, że są one najbardziej narażone na zjawisko wykluczenia, przemocy i dyskryminacji.

23. Uważa, że dialog międzykulturowy jest niezwykle istotnym zagadnieniem z punktu widzenia integracji i że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w promowaniu takiego dialogu, a tym samym w walce ze zjawiskiem rasizmu oraz ksenofobii.

24. Jest zdania, że rola mediów ma decydujące znaczenie dla uświadomienia opinii publicznej roli imigracji oraz ograniczenia zjawiska marginalizacji, rasizmu i ksenofobii.

25. Odnotowuje, że propagowanie równości szans dla imigrantów w dziedzinie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia jest dobrym sposobem zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Stworzenie szansy na zdobycie równej pozycji w społeczeństwie przyjmującym jest najlepszą metodą na uniknięcie zagrożenia przemocą ze strony zmarginalizowanych grup.

26. Uważa, że konieczne jest dokonanie oceny kierunków polityki integracji, co wymaga opracowania wspólnych europejskich wskaźników i modeli integracji.

27. Jest zdania, że stworzenie Europejskiego Funduszu Integracji Obywateli Państw Trzecich jest szczególnie istotne i że przyczyni się ono znacznie do opracowania kierunków polityki integracji.

Wkład samorządów lokalnych i regionalnych

28. Stwierdza, że rola samorządów lokalnych i regionalnych ma kluczowe znaczenie dla realizacji polityki integracji, w zależności od kompetencji samorządów, które czasami mogą mieć w tym zakresie wyłączność. Przypomina ponadto, że samorządy lokalne i regionalne działają często jako usługodawcy oraz partnerzy innych szczebli sprawowania rządów, zwłaszcza wspólnot interesów. Ich odpowiedzialność w tej dziedzinie wiąże się z poważnymi wydatkami dla tych regionów i miast, które muszą finansować koszty integracji z własnego budżetu.

29. Przypomina, że niektóre regiony europejskie odgrywają kluczową rolę w integracji nieletnich imigrantów bez opieki, którzy przybywają na ich terytorium. Zajmują się nimi odpowiednie władze regionalne, co dla wielu z nich oznacza dodatkowe koszty, gdyż muszą zapewnić rzeczywistą integrację tych nieletnich, ich utrzymanie, edukację i wszystko co niezbędne do życia aż do pełnoletności. Dlatego też Komitet Regionów apeluje do władz regionalnych, krajowych i europejskich o wypełnianie ich zadań w obliczu tego zjawiska i podział wynikających z niego obciążeń finansowych.

30. Podkreśla ponadto, że władze lokalne i regionalne powinny mieć możliwość czynnego uczestnictwa w rozwijaniu strategii integracyjnych na bardzo wczesnym etapie ich opracowywania, a także na wszystkich etapach ich realizacji.

31. Podziela pogląd wyrażony 3 i 4 listopada 2008 r. w Vichy, na 3. konferencji ministerialnej poświęconej integracji, w sprawie potrzeby włączenia samorządów lokalnych i regionalnych w opracowywanie, wdrażanie i ocenę polityki integracyjnej, a także w sprawie kluczowej roli samorządów w integracji imigrantów w społeczeństwie przyjmującym.

32. Odnotowuje, że władze lokalne i regionalne odgrywają ważną rolę w skutecznym wykorzystywaniu doświadczeń europejskich – poprzez wymianę sprawdzonych rozwiązań i propagowanie rezultatów osiągniętych zwłaszcza dzięki uczestnictwu we wdrażaniu programów wspólnotowych (np. Clip, Erlaim, Routes, City2City, INTI Eurocities) – i w funkcjonowaniu transgranicznych sieci regionalnych.

33. Uważa, że samorządy lokalne i regionalne przyczyniają się znacznie do tworzenia warunków niezbędnych do tego, by obywatele państw trzecich mieli dostęp do informacji i usług w zakresie zatrudnienia, kształcenia, opieki zdrowotnej, mieszkalnictwa, kultury, a także innych dóbr publicznych i aby w ten sposób mogli nawiązać stabilne więzi ze społeczeństwem przyjmującym.

34. Odnotowuje, że samorządy lokalne i regionalne przypisują szczególne znaczenie współpracy, komunikacji i wymianie informacji z obywatelami, organizacjami skupiającymi imigrantów oraz organizacjami pozarządowymi. W tenże sposób przyczyniają się one znacznie do tworzenia klimatu zaufania, do zachowania spójności w społeczeństwie przyjmującym, oraz – co za tym idzie – do uznania imigracji za czynnik rozwoju i postępu.

Realizacja celów

35. Popiera inicjatywy podejmowane przez Unię Europejską od 1999 r., które mają na celu realizację decyzji Rady Europejskiej z Tampere dotyczących formułowania propozycji i wdrażania skutecznej polityki mającej zintegrować imigrantów pochodzących z państw trzecich.

36. Z zadowoleniem przyjmuje stworzenie przez Komisję Europejską strony internetowej poświęconej integracji, która ułatwi dostęp do informacji i ich wymianę.

37. Wzywa również państwa członkowskie i Komisję Europejską do podjęcia środków mających na celu wykorzystanie możliwości wynikających z nowych technologii (np. e-demokracja, e-administracja, e-usługi itp.), z myślą o ułatwieniu ogółowi społeczeństwa i imigrantom wyrażania opinii i wysuwania propozycji dotyczących strategii politycznych i środków dotyczących integracji.

38. Podkreśla, że konieczne jest wspólne działanie oraz promowanie współpracy i dialogu między stronami zaangażowanymi w integrację, na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim.

39. Proponuje zachęcanie do sporządzenia oceny porównawczej wyników strategii integracyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz do propagowania pozytywnych doświadczeń i skutecznych rozwiązań zastosowanych w dziedzinie integracji na szczeblu regionalnym i lokalnym, tak aby mogły służyć za wzór innym regionom.

40. Uważa, że konieczne jest zachęcanie do działań i promowanie środków zmierzających do tworzenia stabilnego klimatu i budowania podstaw zaufania między imigrantami a społeczeństwem przyjmującym.

41. Uważa, że przy tworzeniu i wdrażaniu skutecznej i właściwej polityki integracyjnej należy koniecznie uwzględnić kwestie edukacji, mieszkalnictwa i zdrowia.

42. Uważa, że Unia Europejska powinna utrzymywać stosunki z krajami pochodzenia imigrantów, w ramach których udzielano by im rzeczywistego wsparcia, zróżnicowanego w zależności od potrzeb.

43. Uważa, iż niezbędna jest ocena i ewentualnie przegląd istniejących programów w dziedzinie szkoleń i możliwości szkolenia zawodowego, edukacji i kształcenia obywateli państw trzecich, szczególnie w zawodach, w których umiejętności zdobywa się w sposób empiryczny.

44. Proponuje wesprzeć istniejące w państwach UE struktury w działaniach mających na celu uznanie umiejętności i doświadczenia imigrantów.

45. Uważa, iż konieczne jest stworzenie w państwach członkowskich odpowiednich warunków akredytacji i certyfikacji umiejętności i wykształcenia uzyskanego przez imigrantów w kraju pochodzenia oraz jego zatwierdzenia, aby dać im lepsze możliwości dostępu do nauki i pracy i stworzyć tym samym warunki uzyskania samowystarczalności, a jednocześnie zwiększyć kapitał ludzki w kraju przyjmującym.

46. Wzywa Komisję Europejską do wspierania wymiany wzorcowych rozwiązań między władzami lokalnymi i regionalnymi, gdyż przyczyniają się one w decydującym stopniu do harmonijnej i skutecznej integracji.

47. Wzywa do zwiększenia środków europejskiego funduszu na rzecz integracji i do większego wsparcia działań integracyjnych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

48. Wzywa Komisję do wspierania partnerskich kontaktów między europejskimi samorządami lokalnymi i regionalnymi a równorzędnymi władzami w krajach pochodzenia imigrantów.

49. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania możliwości stworzenia na szczeblu lokalnym i regionalnym punktów kontaktowych ds. integracji, będących odpowiednikami takich punktów istniejących na szczeblu krajowym, lub też zastąpienia tych ostatnich.

50. Pragnie uczestniczyć w pracach Komisji nad podręcznikiem na temat integracji, przedstawiając wzorcowe rozwiązania władz lokalnych i regionalnych w tej dziedzinie.

51. Pragnie mieć możliwość wzięcia pełnego udziału w europejskim forum poświęconym integracji przewidzianym

w 2009 r., jak również we wszelkich innych wydarzeniach o podobnym charakterze, organizowanych w ramach współpracy europejskiej.

52. Proponuje ustanowienie nagród w dziedzinie integracji obywateli państw trzecich, ewentualnie w ramach nagród regionalnych Komitetu Regionów, przyznawanych imigrantom lub podmiotom włączonym w proces integracji imigrantów (samorządom lokalnym i regionalnym, przedsiębiorstwom, organizacjom, zrzeszeniom, fundacjom, osobom prywatnym, urzędnikom itp.).

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „Najpierw myśl na małą skalę” – Program „Small Business Act” dla Europy

(2009/C 120/04)

KOMITET REGIONÓW

- **Z zadowoleniem przyjmuje** komunikat Komisji dotyczący programu „Small Business Act (SBA) dla Europy” oraz **popiera** realizowaną strategię polityczną, której celem jest doprowadzenie do przełomu w unijnej polityce w zakresie MŚP poprzez zapewnienie ram ułatwiających propagowanie przedsiębiorczości oraz prawodawstwa przyjaznego MŚP, umożliwiając jednocześnie rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w Europie dzięki stosowaniu zasady „najpierw myśl na małą skalę”.
- **Przyjmuje do wiadomości**, że program SBA *nie jest prawnie wiążący*, niemniej **jest zdania**, że mając na względzie realizację celów programu oraz zapewnienie pełnego wdrożenia, SBA musi mieć moc *wiązącą politycznie* oraz musi zawierać mapę drogową dla polityki w zakresie MŚP, a także definiować stabilną strukturę zarządzania tą polityką, a zatem Komitet **wzywa** Radę Europejską, aby wywiązała się ze swoich obowiązków w tym względzie, jak też **wzywa** Komisję Europejską i państwa członkowskie do współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz innymi zainteresowanymi stronami.
- **Zwraca uwagę** na fakt, że obecne osłabienie gospodarki i kryzys bankowości międzynarodowej wywiera nieproporcjonalny wpływ na zdolność MŚP do uzyskiwania dostępu do finansowania oraz **wzywa** Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by sektor bankowy w odpowiedni sposób uwzględnił te utrudnione warunki prowadzenia działalności przez MŚP oraz by zalecenia uzgodnione podczas obrad piątego okrągłego stołu ⁽¹⁾ z udziałem banków i MŚP, których celem było zapewnienie małym przedsiębiorstwom większego dostępu do finansowania, zostały w pełni wdrożone.
- **Uznaje**, że osadzenie programu SBA w strategii lizbońskiej i krajowych programach reform jest właściwym podejściem i powinno być pomocne z punktu widzenia monitorowania. **Wzywa** do dokonywania w tym kontekście szczegółowej dorocznej oceny w celu pomiaru postępów poczynionych w odniesieniu do polityki dotyczącej MŚP w każdym państwie członkowskim w porównaniu do uzgodnionych celów i terminów, obejmującej zalecenia dotyczące przyszłych wspólnych działań, aby zapewnić pełne wdrożenie programu SBA i jego celów.

⁽¹⁾ Komisja Europejska. Okrągły stół z udziałem bankowców i MŚP. Maj 2007 r.

Sprawozdawca: Constance Hanniffy (IE/PPE), członkini Rady Hrabstwa Offaly, władzy regionalnej Irlandii Środkowej oraz Zgromadzenia Regionalnego Irlandii Przygranicznej, Środkowej i Zachodniej

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Najpierw myśl na małą skalę” Program „Small Business Act” dla Europy

COM(2008) 394 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. **Z zadowoleniem przyjmuje** komunikat Komisji dotyczący programu „Small Business Act (SBA) dla Europy” oraz **popiera** realizowaną strategię polityczną, której celem jest doprowadzenie do przełomu w unijnej polityce w zakresie MŚP poprzez zapewnienie ram ułatwiających propagowanie przedsiębiorczości oraz prawodawstwa przyjaznego MŚP, umożliwiając jednocześnie rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w Europie dzięki stosowaniu zasady „najpierw myśl na małą skalę”.

2. **Przyjmuje do wiadomości**, że program SBA *nie jest* prawnie wiążący, niemniej **jest zdania**, że mając na względzie realizację celów programu oraz zapewnienie pełnego wdrożenia, SBA musi mieć moc *wiązącą politycznie* oraz musi zawierać mapę drogową dla polityki w zakresie MŚP, a także definiować stabilną strukturę zarządzania tą polityką, a zatem Komitet **wzywa** Radę Europejską, aby wywiązała się ze swoich obowiązków w tym względzie, jak też wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz innymi zainteresowanymi stronami.

3. **Jest zdania**, że w obecnym klimacie gospodarczym program SBA oraz jego cele są ważniejsze niż kiedykolwiek, ponieważ MŚP oferują niewykorzystany potencjał dla wzrostu gospodarczego, jak też dla tworzenia i utrzymywania miejsc pracy; ponadto **jest zdania**, że program SBA zapewnia szansę dla przywództwa politycznego oraz możliwość wzmocnienia zaufania do europejskiego sektora przedsiębiorczości.

4. **Zaleca**, aby podczas kształtowania i wdrażania unijnej polityki w zakresie MŚP uwzględnić różnorodność MŚP, jeśli chodzi o rozmiar, formę, ramy regulacyjne oraz kulturę przedsiębiorczości, w ramach której działają, jak też zróżnicowane profile mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, a także odmienne wyniki ekonomiczne ich działalności w zależności od regionu; **proponuje** zatem, by program SBA zapewniał wyraźniejsze uznanie wymiaru lokalnego i regionalnego, aby w pełni i we właściwy sposób uwzględnić wszystkie powyższe czynniki.

5. **Zwraca uwagę** na znaczenie wsparcia, które zapewnia długoterminową równowagę przedsiębiorstw i **apeluje**, aby zachować ostrożność i nie skupiać się nadmiernie na przedsię-

biorstwach rozpoczynających działalność i na nowych MŚP kosztem firm już działających oraz tych, które są na etapie rozwoju i restrukturyzacji.

6. **Uznaje** znaczenie propagowania i rozwijania kultury przedsiębiorczości; **z zadowoleniem przyjmuje** proponowane zorganizowanie „Europejskiego Tygodnia MŚP” oraz inicjatywę „Erasmus dla młodych przedsiębiorców”, ale **jest zdania**, że aby do świadomości narodowej i europejskiej dotarło przekonanie o wartości przedsiębiorczości, musi się ono kształtować już w szkole, a także w drodze rozwijania konstruktywnego dialogu między drobnymi przedsiębiorcami, uczniami i nauczycielami; **wzywa** zatem państwa członkowskie, aby kładły większy nacisk na propagowanie edukacji w dziedzinie przedsiębiorczości oraz na kształtowanie ducha przedsiębiorczości wśród studentów i w programach doskonalenia zawodowego nauczycieli; stąd też wzywa do przeglądu pod tym kątem programu pracy Edukacja i Szkolenia 2010.

7. **Z zadowoleniem przyjmuje** uznanie w programie SBA szczególnych potrzeb kobiet przedsiębiorców, lecz **zwraca uwagę** na potrzeby przedsiębiorców emigrantów, którzy ze względu na okoliczności są ogólnie bardziej przedsiębiorczy i skłonni podejmować ryzyko; **zaleca**, by rozważyć również wymagania młodych ludzi, osób należących do mniejszości oraz osób starszych prowadzących przedsiębiorstwa, a także stworzyć rozróżnienie pomiędzy wyzwaniem i wymogami stojącymi przed przedsiębiorcami migrującymi z krajów UE oraz z krajów trzecich.

8. **Podkreśla** szczególne znaczenie modelu flexicurity zarówno dla pracodawców, jak i pracowników MŚP oraz **wzywa**, by w większym stopniu włączyć model flexicurity do programu SBA.

Zapewnienie wysokiego stopnia wdrażania oraz ustanowienie procedur oceny

9. **Uznaje**, że osadzenie programu SBA w strategii lizbońskiej i krajowych programach reform jest właściwym podejściem i powinno być pomocne z punktu widzenia monitorowania; **wzywa** do dokonywania w tym kontekście szczegółowej dorocznej oceny w celu pomiaru postępów poczynionych w odniesieniu do polityki dotyczącej MŚP w każdym państwie członkowskim w porównaniu do uzgodnionych celów i terminów, obejmującej zalecenia dotyczące przyszłych wspólnych działań, aby zapewnić pełne wdrożenie programu SBA i jego celów.

10. **Zwraca się** o to, by Komitet Regionów był wyczerpująco informowany o corocznych ocenach oraz **podkreśla**, że będzie monitorował postęp na szczeblu lokalnym i regionalnym poprzez ustanowioną już przez siebie platformę monitorowania procesu lizbońskiego.

11. **Jest zdania**, że biorąc pod uwagę ponad 90 zaproponowanych środków, powinno się ustalić priorytetową kolejność działań w ramach SBA, aby wspomóc proces wdrażania, osiągnąć konkretne wyniki dla MŚP oraz wzbudzić przekonanie o pilnej potrzebie działania. W tym kontekście jako priorytetowe obszary działania **proponowałby**: (a) dostęp do finansowania; (b) pełne wdrożenie zasady „najpierw myśl na małą skalę” w celu zapewnienia lepszego środowiska regulacyjnego i administracyjnego oraz (c) poprawę dostępu do rynków, w tym do zamówień publicznych.

12. **Z zadowoleniem przyjmuje** zamiar poprawienia stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności oraz **podkreśla**, że zasady te obowiązują począwszy od szczebla UE, przez szczebel krajowy, aż po szczebel regionalny i lokalny.

13. **Wzywa** Komisję do dostarczenia bardziej szczegółowych informacji na temat tego, jak będzie traktowany „test MŚP” w procedurze oceny wpływu, pod względem zakresu i charakteru ocenianego wpływu oraz poziomu i okresów konsultacji, które zostaną podjęte.

14. **Podkreśla**, że w komunikacie nie uwzględniono w sposób wystarczający roli pełnomocnika ds. MŚP i **wzywa** Komisję do zapewnienia, by pełnomocnik ds. MŚP otrzymał wystarczające wsparcie polityczne i finansowe, aby umożliwić pomyślną realizację celów programu SBA oraz by zwiększyć widoczność działań politycznych na rzecz MŚP i wiedzę o nich.

15. **Wspiera** cele statutu europejskiej spółki prywatnej dotyczące ograniczenia kosztów zakładania spółek, uproszczenia ram regulacyjnych, aby ułatwić transgraniczną wymianę handlową, oraz usuwania dalszych przeszkód.

16. **Podkreśla** znaczenie zadbania o to, by środki zawarte w programie SBA i nowych wnioskach legislacyjnych nie osłabiały istniejących najlepszych praktyk i dobrze funkcjonującej administracji w państwach członkowskich oraz w ich władzach regionalnych i lokalnych w zakresie propagowania przedsiębiorczości i polityki przyjaznej dla MŚP.

17. **Jest zdania**, że zależność od różnorodnych wcześniejszych programów i instrumentów finansowych w realizacji celów projektu SBA, przy braku dodatkowych środków finansowania, stanowi słabą stronę, oraz **zaleca** ustanowienie odrębnej linii budżetowej dla działań pilotażowych.

Poprawa dostępu do finansowania

18. **Zwraca uwagę** na fakt, że obecne osłabienie gospodarki i kryzys bankowości międzynarodowej wywiera nieproporcjonalny wpływ na zdolność MŚP do uzyskiwania dostępu do finansowania oraz **wzywa** Komisję i państwa członkowskie do dopilnowania, by sektor bankowy w odpowiedni sposób uwzględnił te utrudnione warunki prowadzenia działalności przez MŚP oraz by zalecenia uzgodnione podczas obrad piątego okrągłego stołu ⁽²⁾ z udziałem banków i MŚP, których celem było zapewnienie małym przedsiębiorstwom większego dostępu do finansowania, zostały w pełni wdrożone. Zalecenia te obejmują: (i) większą przejrzystość pomiędzy bankami a MŚP; (ii) łączenie instrumentów dłużnych i kapitałowych; (iii) zwiększenie wielkości pożyczek z sekurytyzacją; (iv) łatwiejsze transgraniczne inwestycje kapitału podwyższonego ryzyka (venture capital) oraz (v) lepsze regulacje w odniesieniu do mikrokredytów.

19. **Pochwala** starania Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), mające na celu udostępnienie MŚP różnorodnych instrumentów finansowych, lecz występuje ze **zdecydowaną prośbą** do Komisji o ponowną ocenę w szczególności inicjatywy JEREMIE – w celu rozważenia jej nieregularnego zasięgu geograficznego w UE oraz aby dokładniej przeanalizować potencjalne implikacje dla innych obszarów polityki, jak polityka konkurencji, które utrudniają częściowe lub pełne stosowanie inicjatywy w niektórych regionach. KR zaleca również, by grupa EBI przyjęła bardziej proaktywne podejście, informując o swojej roli, wartości dodanej i metodach oceny programu JEREMIE oraz programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji.

20. Zaleca, by rozwiązaniom UE o charakterze finansowym towarzyszyły instrumenty uzupełniające w celu zapewnienia MŚP większej szansy na odniesienie sukcesu oraz **podkreśla**, że władze lokalne i regionalne są naturalnymi partnerami w oferowaniu dodatkowego wsparcia.

21. **Z zadowoleniem przyjmuje** proponowaną zmianę dyrektywy w sprawie opóźnień w płatnościach, która powinna pomóc w zapewnieniu terminowych płatności dla MŚP, lecz **podkreśla**, że egzekwowanie przepisów tej dyrektywy pozostaje kluczową kwestią, a państwa członkowskie muszą podejmować starania, by ulepszyć kulturę płatności w środowisku przedsiębiorców oraz w administracji publicznej oraz **wzywa** Komisję Europejską i pozostałe instytucje UE do reakcji na obawy wyrażane ostatnio przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, dotyczące przyspieszenia sposobu dokonywania płatności na rzecz wykonawców, przedsiębiorstw i innych organizacji ⁽³⁾.

22. **Jest zdania**, że z uwagi na zróżnicowane rozmiary i zakres działalności MŚP wśród programów UE powinny znaleźć się lepiej dopasowane środki na rzecz mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, aby nie dopuścić do tego, by mikroprzedsiębiorstwa musiały konkurować ze średnimi firmami, dysponującymi lepszymi możliwościami i warunkami finansowania, o kluczowe rodzaje wsparcia finansowego oraz o inne formy pomocy.

⁽²⁾ Komisja Europejska. Okrągły stół z udziałem bankowców i MŚP. Maj 2007 r.

⁽³⁾ W latach 2005–2007 Komisji udało się zmniejszyć o połowę liczbę swoich opóźnionych płatności. Jednakże w 2007 r. nastąpiły opóźnienia w realizacji ponad 22 % wszystkich płatności ze strony Komisji.

23. **Z zadowoleniem przyjmuje** propozycję Komisji polegającą na uproszczeniu systemu VAT poprzez wprowadzenie jednolitego progu wyłączenia oraz na przyjęciu dyrektywy dotyczącej zwiększonych progów VAT i **proponuje**, by państwa członkowskie dokonały przeglądu innych aspektów polityki fiskalnej, mając na względzie poprawę: warunków reinwestowania dochodów w przedsiębiorstwa, przepływów pieniężnych i przenoszenia własności przedsiębiorstw.

24. **Z zadowoleniem przyjmuje** nowe ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych, które umożliwia państwom członkowskim przyznawanie pomocy państwa na rzecz MŚP, rozwoju regionalnego, innowacji, badań, szkoleń, zatrudnienia i kapitału ryzyka bez konieczności wcześniejszego powiadomienia Komisji oraz odnotowuje wzrost pułapu zawartego w rozporządzeniu de minimis z kwoty 100 000 EUR do kwoty 200 000 EUR.

25. **Zachęca** Komisję Europejską oraz w odpowiednich przypadkach państwa członkowskie do dokonywania oceny występujących w nadmiernej ilości programów, inicjatyw i sieci wspierających przedsiębiorczość, poprzez łączenie tam, gdzie to możliwe, instrumentów i funduszy, aby z myślą o MŚP zwiększyć ich widoczność i zapewnić większą spójność (punkt ten można połączyć z punktem 46(d) dotyczącym pojedynczych punktów kontaktowych).

26. **Zaleca** stanowczo, by Komisja Europejska uwzględniała w swoich dalszych dyskusjach na szczeblu europejskim najlepsze praktyki lokalne i regionalne. Władze lokalne i regionalne mogą stymulować **potencjalnie dostępny kapitał prywatny** poprzez tworzenie i finansowanie sieci „kapitału nieformalnego”, kontaktowanie prywatnych inwestorów z przedsiębiorstwami w fazie załazkowej i na etapie rozruchu.

Zapewnienie lepszej regulacji na rzecz MŚP

27. **Przyjmuje do wiadomości** zaproponowane wprowadzenie wspólnych dat wejścia w życie rozporządzeń dotyczących MŚP; **podaje w wątpliwość**, czy działanie to będzie miało wymierny wpływ na ograniczenie obciążeń administracyjnych MŚP i **zaleca**, by skutki tych decyzji zostały poddane ocenie po wstępnym okresie próbnym.

28. **Odnotowuje** propozycję Komisji, zgodnie z którą mikroprzedsiębiorstwa nie będą proszone o udział w lokalnych badaniach statystycznych częściej niż raz na trzy lata, lecz **podkreśla**, że gromadzone co roku dane są niezbędne ze względu na opartą na solidnych podstawach analizę prowadzonej polityki oraz **sugeruje**, że właściwszym rozwiązaniem byłoby pełne zastosowanie zasady „najwyżej jeden raz” („only once”) w celu ograniczenia konieczności powielania tych samych informacji w sprawozdaniach składanych różnym organom, na przykład na potrzeby podatkowe czy statystyczne.

29. **Pragnie** podkreślić znaczącą barierę wejścia i rozwoju w skali mikro spowodowaną nadmierną regulacją („gold-plating”) i **zwraca się** o nadanie większej wagi włączeniu do programu SBA środków mających na celu rozwiązanie tego problemu.

30. **Z zadowoleniem przyjmuje** zobowiązanie do usunięcia barier utrudniających przekazywanie przedsiębiorstw i **zwraca uwagę** na fakt, że kwestia ta jest szczególnie istotna

w przypadku przekazywania przedsiębiorstw pomiędzy członkami rodziny, ponieważ wielu właścicieli MŚP się starzeje i będzie się wycofywać z działalności w nadchodzących dziesięciu latach; jednocześnie **podkreśla**, że podobnie rzecz się ma w przypadku właścicieli-eksploatujących MŚP.

31. **Docenia** propozycję Komisji, by wszystkie państwa członkowskie dążyły do tego, by wszelkie procedury prawne niezbędne do zamknięcia działalności gospodarczej w przypadku bankructwa niezwiązanego z nieprzestrzeganiem prawa trwały nie dłużej niż rok oraz by przedsiębiorcy ponownie rozpoczynający działalność byli traktowani na równi z nowo powstającymi firmami, lecz **apeluje** do Komisji o zajęcie się podobnymi, choć odmiennymi wyzwaniem stojącymi przed przedsiębiorstwami, które upadły, lecz formalnie nie ogłosiły bankructwa.

32. **Oczekuje** na porozumienie w sprawie wspólnej jurysdykcji w sprawach patentowych na terytorium UE oraz **z zadowoleniem przyjmuje** jednolite przepisy zawarte w statucie europejskiej spółki prywatnej, które umożliwią MŚP oszczędność czasu i ograniczenie kosztów; **zaleca**, by Komisja i państwa członkowskie zapewniły pełne wsparcie, aby doprowadzić do realizacji tych celów.

33. **Podkreśla** obciążenie, jakim dla MŚP są wysokie koszty szeregu wymaganych ubezpieczeń (takich jak odpowiedzialność cywilna zakładu i pracodawcy oraz ubezpieczenie pracodawcy od niezdolności do pracy), oraz fakt, że mogą one stanowić barierę utrudniającą ich rozwój, a nawet zagrażającą ich utrzymaniu się na rynku oraz **wzywa** Komisję i państwa członkowskie do współpracy z branżą ubezpieczeniową w celu określenia stosownych środków, które mogłyby być odpowiedzią na konkretne obawy zgłaszane przez MŚP.

Ułatwienie dostępu do rynków

34. **Jest zdania**, że w programie SBA powinno się uznać rolę, jaką władze lokalne i regionalne mogą odegrać w ułatwianiu transgranicznego rozwoju MŚP, a w szczególności w oferowaniu dostępu do informacji, jakich potrzebują MŚP, aby prowadzić działalność międzynarodową, jak na przykład informacje dotyczące ram i wymogów regulacyjnych, podatków, procedur rozstrzygania sporów oraz usług doradczych i wspomagających dla MŚP.

35. **Uznaje** rolę, jaką mogą odgrywać zagraniczne inwestycje bezpośrednie, stanowiąc dla MŚP odskocznię umożliwiającą wejście na rynki międzynarodowe, oraz **wzywa** Komisję, by opracowała środki zapewniające większe zaangażowanie MŚP w działalność eksportową, ponieważ ich udział może prowadzić do znacznego rozprzestrzenienia się technologii, bardziej wydajnych modeli biznesowych, w wyniku czego może on podnieść ogólną konkurencyjność międzynarodową MŚP; **popiera** niedawny komunikat w sprawie światowej klasy klastrów⁽⁴⁾ oraz cel lepszego włączania MŚP w klastry i wspierania transferu wiedzy oraz internacjonalizacji.

36. **Podkreśla** rosnące zagrożenie ze strony czarnego rynku i **wzywa** Komisję do zajęcia się wyzwaniami, jakie zagrożenie to stanowi dla MŚP, w szczególności za pomocą środków, które mogłyby zwiększyć ochronę własności intelektualnej i służyć walce z podrabianiem.

⁽⁴⁾ Komunikat Komisji Europejskiej: W kierunku światowej klasy klastrów w Unii Europejskiej (COM(2008)652)

Ułatwienie dostępu do rynków – większy udział w zamówieniach publicznych

37. **Odnotowuje**, że rynek zamówień publicznych pozostaje rozczłonkowany, a skala udzielania zamówień transgranicznych jest ograniczona, **wzywa** zatem Komisję i państwa członkowskie do opracowania bardziej przejrzystych ram, które otworzyłyby rynek zamówień publicznych w UE i zaoferowałyby nowe możliwości dla MŚP.

38. **Z zadowoleniem przyjmuje** przygotowany przez Komisję Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiający MŚP dostęp do zamówień publicznych⁽⁵⁾ oraz **apeluje** do Komisji i państw członkowskich o propagowanie innowacyjnych instrumentów umownych, takich jak podział większej liczby przetargów na części czy w odpowiednich przypadkach oferowanie w zaproszeniach do składania ofert możliwości współpracy, w celu zwiększenia udziału MŚP w zamówieniach publicznych.

39. **Z zadowoleniem przyjmuje** zobowiązanie Komisji Europejskiej do wykorzystania sieci Enterprise Europe Network (EEN) w celu propagowania kodeksu najlepszych praktyk wśród lokalnych i regionalnych władz w roku 2009, w celu ułatwiania wymiany najlepszych praktyk oraz przywrócenia równowagi kulturze dokonywania zakupów przez te organy władzy; **podkreśla** potrzebę, by EEN współpracowała w tej kwestii z odpowiednimi stowarzyszeniami przedstawicielskimi w każdym państwie członkowskim.

40. **Docenia** znaczenie, jakie dla MŚP stanowi przełamywanie początkowych barier utrudniających dostęp do rynku zamówień publicznych, gdyż MŚP, które odnoszą największe sukcesy, zazwyczaj mają największe doświadczenie w zakresie procedury przetargowej, a zatem **apeluje** o poprawę przepływu do MŚP informacji dotyczących możliwości na rynku zamówień publicznych oraz o dopilnowanie, by MŚP opracowały oparte na solidnych informacjach podejście strategiczne do zdobywania przedmiotowego rynku.

41. **Zauważa** nadmierne obciążenia administracyjne, jakim podlegają MŚP, które przygotowują się do wzięcia udziału w przetargach, oraz **proponuje** szersze stosowanie we wszystkich państwach członkowskich formularzy wstępnej kwalifikacji, które znacznie ograniczają pracę przy przekształcaniu tych samych informacji na formaty wymagane w kolejnych przetargach.

42. **Zwraca uwagę** na potencjał przetargów elektronicznych, który jest w znacznym stopniu niewykorzystany; **sugeruje**, że oszczędności możliwe dzięki rozwiązaniom informatycznym powinny być w większym stopniu wykorzystywane, biorąc pod uwagę, że tylko w przypadku jednej trzeciej kontraktów w ramach zamówień publicznych w UE dopuszcza się składanie ofert w formacie elektronicznym, a zatem **apeluje** o bardziej wyczerpujące potraktowanie tego tematu w SBA oraz o wdrożenie stosownych działań przez Komisję i państwa członkowskie.

⁽⁵⁾ Dokument roboczy służb Komisji: „Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiający MŚP dostęp do zamówień publicznych” [tłumaczenie robocze] SEC(2008) 2193

Wymiar lokalny i regionalny

43. Uznaje rolę, jaką władze lokalne i regionalne mogą odgrywać w realizacji celów programu „Small Business Act” i zaleca, by państwa członkowskie konstruktywnie współpracowały z tymi władzami, aby w szczególności zapewnić trwałe wpisanie zasady „najpierw myśl na małą skalę” w kształtowanie polityki, co umożliwi administracji publicznej na wszystkich szczeblach udział we wspieraniu przedsiębiorców.

44. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne kształtują sprzyjające warunki dla MŚP, są znaczącymi odbiorcami produktów i usług dostarczanych przez MŚP oraz zapewniają różnorodne wsparcie, w tym w zakresie doradztwa, finansowania i inne, na przykład niedrogie lokale na prowadzenie działalności.

45. Zachęca władze lokalne i regionalne do identyfikowania się z celami SBA oraz o przyjęcie na siebie, tam, gdzie to możliwe, większej odpowiedzialności politycznej za wspieranie naszych MŚP poprzez: większe uwrażliwienie na problemy zgłaszane przez MŚP; słuchanie tego, co mają one do powiedzenia; odpowiadanie na ich potrzeby i wspieranie ich rozwoju.

46. W tym kontekście zachęca wszystkie władze lokalne i regionalne do proaktywnej postawy w zakresie odpowiadania na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw w dziedzinach, takich jak:

- a) Ustanawianie forów konsultacyjnych z udziałem władz lokalnych/regionalnych oraz przedstawicieli reprezentujących interesy MŚP, aby udoskonalić proces konsultacji i dążyć do opracowania polityki publicznej, która odpowiadałaby potrzebom małych przedsiębiorstw.
- b) Ułatwienie i poprawa dostępu do zamówień sektora publicznego poprzez przywrócenie równowagi w kulturze dokonywania zakupów oraz w procedurach zamówień publicznych realizowanych przez poszczególne organy władz, aby ułatwić małym przedsiębiorstwom stawianie do przetargów lub przystępowanie do przetargów wraz z innymi firmami. Ponadto władze lokalne i regionalne mogłyby ułatwić korzystanie z opcji przetargów elektronicznych, które przyczyniłyby się do ograniczenia obciążeń nakładanych na MŚP w procesie przedstawiania ofert przetargowych.
- c) Ocena poziomu stawek, opłat i kosztów, jakich władze wymagają od sektora przedsiębiorczości, oraz szukanie sposobów przywrócenia równowagi składek do budżetów władz lokalnych i regionalnych, mając na względzie całościowe stosowanie zasady „użytkownik płaci” i zmniejszenie obciążeń finansowych w stosunku do małych i średnich przedsiębiorstw;
- d) Praca z właściwymi agencjami na danym obszarze w celu lepszej koordynacji dostępu MŚP do informacji, szkoleń i doradztwa – opracowywanie spójnych lokalnych/regionalnych strategii dotyczących dostarczania informacji, z szeroko uznanymi pojedynczymi punktami kontaktowymi – lokalną/regionalną „bazą wiedzy”, aby odpowiedzieć na pytania MŚP na każdym etapie rozwoju przedsiębiorstw. Pojedyncze punkty kontaktowe na właściwych szczeblach lokalnych/regionalnych – które są w bliskim zasięgu oraz są dostępne dla przedsiębiorców – mogą zmniejszyć frustrację, ograniczyć stratę czasu i niewykorzystane okazje przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

- e) Zachęcanie MŚP do korzystania z usług e-administracji oraz udziału w wymianie cyfrowej.

Ułatwianie rozwoju w dziedzinie badań i rozwoju, innowacji i umiejętności

47. **Jest zdania**, że program SBA powinien koncentrować się na zwiększaniu efektywności transferu technologii pomiędzy uczelniami wyższymi a MŚP, a tworzenie odpowiedniego środowiska i infrastruktury dla innowacji i transferu technologii to konieczne elementy dla podtrzymania konkurencyjności, opracowywania koncepcji nowych przedsiębiorstw, zwalczania bezrobocia i przyspieszania postępów osiąganych przez MŚP.

48. **Zwraca uwagę** na fakt, że aktualna debata na temat badań i rozwoju oraz innowacji wydaje się skupiać na dużych przedsiębiorstwach oraz nowo zakładanych firmach o znacznym potencjale, co niekorzystnie wpływa na równowagę przestrzenną przez to, że umacnia istniejącą koncentrację działalności gospodarczej w dużych ośrodkach miejskich; **wzywa** Komisję i państwa członkowskie do zajęcia się wyzwaniami, jakie sytuacja ta przedstawia dla MŚP, które prowadzą działalność poza wspomnianymi strefami gospodarczymi.

49. **Zauważa**, że definicja innowacji w programie SBA jest bardzo wąska i odnosi się jedynie do innowacji zaawansowanych technologicznie; **apeluje** zatem do Komisji o rozważenie sporządzenia szerszej klasyfikacji innowacji, z uwzględnieniem

różnych poziomów/rodzajów innowacji, obecnych w szeregu branż i profili działalności prowadzonych przez MŚP w UE.

50. **Z zadowoleniem przyjmuje** propozycję opracowania przeglądu umiejętności najbardziej poszukiwanych w przyszłości w UE, lecz **wzywa** Komisję do współpracy z regionami w celu przygotowania takiego przeglądu na szczeblu regionalnym oraz ewentualnie także lokalnym, a nie wyłącznie na szczeblu państw członkowskich, biorąc pod uwagę zróżnicowanie gospodarek regionalnych oraz wymaganych na danym obszarze umiejętności.

Przekształcanie wyzwań związanych z ochroną środowiska w nowe możliwości

51. **Zauważa**, że w komunikacie nie znalazło się odniesienie do programu wspierania MŚP w przestrzeganiu przepisów w zakresie ochrony środowiska (ECAP) i **zaleca**, by kwestię tę uwzględniono w celu zadbania o to, by wymogi w zakresie ochrony środowiska były proporcjonalne do wpływu wywieranego przez dane przedsiębiorstwo na środowisko.

52. **Jest zdania**, że wprowadzenie mechanizmów zachęt oraz bardziej innowacyjne zastosowanie polityki podatkowej przez państwa członkowskie, mające na celu zachęcenie MŚP do inwestowania w produkty i procesy przyjazne dla środowiska, przyczyniłoby się do szerszego korzystania przez małe firmy z tych produktów i procesów oraz znacznie zwiększyłoby wiedzę na ich temat.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „zielona księga w sprawie spójności terytorialnej”

(2009/C 120/05)

KOMITET REGIONÓW

- przypomina, że spójność terytorialna, stanowiąc uzupełnienie spójności gospodarczej i społecznej, stanie się przekrojowym celem politycznym UE;
- stwierdza, że takie działanie zmierza do zapewnienia wszystkim częściom obszaru europejskiego dostępu do infrastruktury i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, co ma się przyczynić do poprawy warunków życia obywateli europejskich; w tym celu konieczne jest wdrożenie mechanizmów na rzecz harmonijnego rozwoju Wspólnoty jako całości;
- uważa, że należy dokonać przeglądu polityki regionalnej pod kątem tego nowego celu, zakładając, że nie należy przekazywać jej ponownie pod kompetencje krajowe; należy natomiast nastawić się na wypracowanie sprawiedliwej równowagi między wydatkami na konkurencyjność a wydatkami na zmniejszenie rozbieżności terytorialnych; w tym celu wzywa Komisję do sporządzenia podsumowania operacji *earmarking*;
- zaleca opracowanie nowych wskaźników, które pozwolą na większe uwzględnienie różnic terytorialnych we wszystkich obszarach polityki publicznej;
- wzywa do przeznaczenia dodatkowych zasobów na trzy cele współpracy terytorialnej ze względu na niezaprzeczalny wkład, jaki wnosi ona w integrację europejską;
- uważa, że warunkiem osiągnięcia celu spójności terytorialnej jest zbieżność polityk sektorowych i polityki spójności, z uwzględnieniem terytorialnego oddziaływania wszystkich polityk sektorowych już na etapie koncepcji;
- przypomina znaczenie usług świadczonych w interesie ogólnym i w ogólnym interesie gospodarczym jako katalizatorów spójności terytorialnej i wyraża ubolewanie, że wpływ polityki wspólnotowej na te usługi nie jest badany przed przedstawieniem wniosków legislacyjnych przez Komisję, ani poddawany ocenie później;
- uważa, że kluczem do konkretyzacji celu spójności jest ład terytorialny i podkreśla konieczność poprawy tego ładu przez wzmocnienie partnerstwa z samorządami terytorialnymi w ramach wielopoziomowego sprawowania rządów.

Sprawozdawca: Jean-Yves LE DRIAN (PSE/FR), przewodniczący Rady Regionalnej Bretanii

Dokument źródłowy

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego – Zielona księga w sprawie spójności terytorialnej: przekształcenie różnorodności terytorialnej w siłę

COM(2008) 616 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne na temat propozycji zawartych w zielonej księdze Komisji

1. Pochwała przyjęcie przez Komisję Europejską zielonej księgi w sprawie spójności terytorialnej w dniu 6 października 2008 r., mając na względzie, że dokument umożliwia rozpoczęcie szeroko zakrojonej debaty na szczeblu europejskim w tej sprawie, która – zgodnie z Traktatem będącym obecnie przedmiotem ratyfikacji (art. 3 TUE) – stanie się przekrojowym celem politycznym Unii Europejskiej⁽¹⁾, uzupełniając spójność społeczną i gospodarczą.

2. Uważa, że zakres stosowania spójności terytorialnej powinien być dokładniej określony. Sugeruje, by Komisja przyjęła tu za podstawę trzy wymiary polityki spójności terytorialnej zarysowane w 3. sprawozdaniu dotyczącym spójności, tzn. wymiar korygujący, czyli „zmniejszenie występujących różnic”, wymiar zapobiegawczy, czyli „większą spójność kierunków polityki sektorowej oddziałującej na szczebel terytorialny” oraz wymiar pobudzający, czyli poprawę „integracji terytorialnej” i zachęty do „współpracy międzyregionalnej”.

3. Jest zdania, że spójność terytorialna powinna obejmować wymiar związany z obszarami morskimi.

4. Uważa, że w przyszłości należy wykroczyć poza pytania zadane przez Komisję w zielonej księdze, aby odzwierciedlić znaczenie polityczne koncepcji spójności terytorialnej na szczeblu wspólnotowym. Popiera postulat zacieśnienia współpracy różnych zainteresowanych organów i podmiotów. Zgadza się, że koncepcja spójności terytorialnej stanowi pomost pomiędzy wydajnością gospodarczą, spójnością społeczną oraz równowagą ekologiczną, ponieważ działania polityczne koncentruje ona wokół celu zrównoważonego rozwoju, przy czym za punkt wyjścia przyjmuje się terytorialne uwarunkowania poszczególnych regionów.

5. Zwraca się do Komisji o przygotowanie białej księgi – w której jasniej przedstawiono by koncepcję spójności teryto-

rialnej oraz jej cele – po zakończeniu okresu konsultacji na szczeblu UE i dokonaniu oceny wpływu terytorialnego w odniesieniu do wszystkich polityk Wspólnoty.

Zasady leżące u podstaw nowego celu politycznego dla Unii Europejskiej

6. Przypomina, że w swojej opinii w sprawie czwartego raportu o spójności domagał się, aby w przyszłości zagadnienia spójności terytorialnej były w większym stopniu uwzględniane w polityce spójności⁽²⁾, bez zaniedbywania przy tym aspektu spójności społecznej i gospodarczej, która jest ważnym celem UE polegającym na niwelowaniu różnic.

7. Podkreśla znaczenie spójności terytorialnej jako celu politycznego – obok spójności społecznej i gospodarczej – nadającego działaniu wspólnotowemu większy potencjał wzmacniania solidarności w Unii Europejskiej oraz skutecznego przyczyniania się do rozwoju zrównoważonego, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady pomocniczości i rozdziału kompetencji między różnymi szczeblami zarządzania.

8. Przypomina z naciskiem, że cel spójności terytorialnej musi być stosowany w odniesieniu do całego terytorium europejskiego, tj. do wszystkich regionów Unii Europejskiej, a jednocześnie nie może naruszać priorytetów określonych w ramach polityki regionalnej i pomocy z funduszy strukturalnych.

9. Zwraca się do Komisji o pogłębienie badań w celu opracowania odpowiednich wskaźników (w razie potrzeby na szczeblu lokalnym) dotyczących szczególnych problemów społeczno-gospodarczych różnych rodzajów regionów, w szczególności – choć nie wyłącznie – obszarów górzystych, wysp, obszarów o niskiej gęstości zaludnienia, obszarów granicznych, jak również regionów najbardziej oddalonych, o których szczególnej sytuacji przypomina się odpowiednio w art. 158 i 299 TWE, a to dlatego, aby móc podkreślić możliwości stojące przed wszystkimi tymi regionami oraz wskazać specyficzne czynniki stawiające je w niekorzystnej sytuacji.

⁽¹⁾ Tak jak wnioskowano w opinii z inicjatywy własnej CdR 388/2002 fin w sprawie spójności terytorialnej (sprawozdawca: Valcarcel SISO).

⁽²⁾ Por. opinia CdR 97/2007 fin w sprawie „czwartego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej” (sprawozdawca: Michael SCHNEIDER)

10. Wzywa Komisję do znacznego udoskonalenia danych statystycznych oraz ich kartograficznej prezentacji, aby były one zgodne ze stanem faktycznym.

11. Stwierdza, że spójność terytorialna ma zapewnić wszystkim częściom obszaru europejskiego dostęp do infrastruktury i podstawowych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, przyczyniając się tym samym do poprawy warunków życia obywateli zgodnie z europejskimi standardami XXI wieku. Dostrzega przy tym, że dostęp nie jest uzależniony wyłącznie od położenia geograficznego, ale również od jakości połączeń oraz dostępności i jakości infrastruktury i usług.

12. Uważa, że pojęcie spójności terytorialnej opiera się na zasadzie solidarności, wymagającej wdrożenia mechanizmów na rzecz harmonijnego rozwoju Wspólnoty jako całości oraz zmniejszenia różnic w poziomie rozwoju między poszczególnymi obszarami.

13. Przypomina, że w ostatnich sprawozdaniach na temat spójności terytorialnej podkreślono tendencję do pogłębiania się niektórych różnic terytorialnych między regionami europejskimi oraz w obrębie regionów. Różnice te cechują takie zjawiska, jak segregacja przestrzenna prowadząca do powstawania niektórych form gett czy ciągle pogarszanie się sytuacji niektórych obszarów oddalonych. Dlatego też, bardziej niż kiedykolwiek, konieczne jest nadanie spójności terytorialnej rangi przekrojowego celu Unii Europejskiej.

14. Uważa, że konieczność tę wzmagają dodatkowe koszty braku spójności terytorialnej w Europie: koszty związane ze środowiskiem naturalnym, które wynikają w szczególności z przeludnienia obszarów miejskich i ocieplenia klimatu, koszty społeczne generowane przez przestrzenne nagromadzenie się problemów społecznych; brak spójności terytorialnej szkodzi również funkcjonowaniu jednolitego rynku europejskiego, ograniczając dostęp niektórych obszarów do swobód określonych w traktatach.

15. Proponuje, by ze spójności terytorialnej uczynić kluczowy element strategii UE w walce z dotykającym nas obecnie kryzysem, zarówno finansowym, jak i gospodarczym; w związku z tym, że względu na złożony charakter wyzwań najbliższych lat, apeluje o to, by, jeżeli nie można zwiększyć zasobów budżetowych, utrzymano je co najmniej na obecnym poziomie.

16. Jest przeciwny wszelkim inicjatywom, które z powodów koniunkturalnych lub ze względów innego rodzaju, miałyby na celu ponowne, choćby częściowe, a nawet niejawne, oddanie polityki spójności pod kompetencje krajowe.

W kierunku zmienionej polityki regionalnej przyczyniającej się spójności terytorialnej

17. Uważa, że cel spójności terytorialnej uzupełnia cel spójności gospodarczej i społecznej, oraz że te trzy aspekty spójności muszą się wzajemnie wzmacniać, co oznacza, że cel spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej musi zostać uwzględniony we wszystkich obszarach wspólnej polityki o oddziaływaniu terytorialnym, w szczególności w polityce

regionalnej. Wzywa Komisję do opracowania modeli integracji sektorowej na szczeblu regionalnym, które wzmocnią spójność terytorialną.

18. Wzywa Komisję do podsumowania wkładu strategii lizbońskiej i göteborskiej w spójność terytorialną w ramach operacji *earmarking* przeprowadzonej w odniesieniu do funduszy strukturalnych w latach 2007–2013.

19. Proponuje Komisji, aby na lata 2014–2020 przewidziała dostosowanie wytycznych strategicznych, tak aby obok celów spójności społecznej i gospodarczej uwzględnić także cele spójności terytorialnej; z tego tytułu zwraca się z wnioskiem, aby wypracować w polityce regionalnej sprawiedliwą równowagę między wydatkami na konkurencyjność sprzyjającą wzrostowi gospodarczemu w globalnym środowisku a wydatkami mającymi na celu ograniczenie różnic między obszarami i w ten sposób doprowadzić do osiągnięcia celów spójności.

20. Zaleca opracowanie nowych narzędzi, w szczególności wskaźników na potrzeby wdrażania spójności terytorialnej⁽³⁾, w tym w drodze analiz na szczeblu lokalnym. W celu opracowania odpowiednich strategii regionalnych i rozwiązań politycznych należy stworzyć odpowiednie instrumenty, które umożliwiłyby uwzględnienie różnic terytorialnych w różnych obszarach polityki publicznej (na przykład dostępny dochód na mieszkańca, aby uwzględnić transfery, jako uzupełnienie PKB na mieszkańca, wpływy z podatków, dostępność różnych usług (transport, dystrybucja energii, służba zdrowia, edukacja), struktura demograficzna i rozmieszczenie ludności (dane dotyczące rozproszenia zaludnienia, stopnia starzenia się społeczeństwa i współczynnika zależności demograficznej), a nawet stworzenie wskaźników opisujących w syntetyczny sposób rozwój ludzki⁽⁴⁾).

Współpraca terytorialna

21. Przypomina o niezaprzeczalnej europejskiej wartości dodanej współpracy terytorialnej i jej wkładzie w realizację celu spójności terytorialnej; dlatego też wzywa do znacznego zwiększenia całego budżetu UE, by można było przeznaczyć dodatkowe środki na ten komponent polityki regionalnej, aby wykroczyła ona poza wymianę dobrych praktyk. Nie powinno to jednak odbywać się kosztem dwu pozostałych celów UE w zakresie spójności.

22. Wzywa Komisję do wykorzystania nowych możliwości strategicznych powstałych dzięki współpracy na szczeblu euroregionów, które stanowią strategiczny szczebel sprawowania rządów i interwencji, odpowiedni dla rozwiązywania problemów w zakresie spójności terytorialnej. Przypomina, że europejskie ugrupowania współpracy terytorialnej⁽⁵⁾ poprzez utworzenie struktury współpracy europejskiej, związanej z projektami transgranicznymi, ponadnarodowymi i międzyregionalnymi przyczynia się do skutecznej współpracy w wielu dziedzinach, jak również do wzmacniania kontaktów sąsiedzkich, zbliżenia społeczeństw, przekazywania wiedzy i wymiany sprawdzonych wzorców.

⁽³⁾ Zgodnie z opinią CdR 97/2007 fin w sprawie „czwartego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej” (sprawozdawca: Michael SCHNEIDER)

⁽⁴⁾ W odniesieniu do metodologii opracowanej w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju.

⁽⁵⁾ Zgodnie z opinią CdR 308/2007 fin „Europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej: nowy impuls dla współpracy terytorialnej w Europie” (sprawozdawca: Mercedes BRESSO)

Współpraca transgraniczna

23. Podkreśla szczególną rolę współpracy transgranicznej w integracji europejskiej i znaczenie uzyskanych wyników: ograniczenia działania ekranującego na granicach wewnętrznych UE, zmiany roli granic zewnętrznych (uzgodniony rozwój, walka z nielegalną imigracją i nielegalnym handlem, wspieranie rozwoju obszarów przygranicznych krajów trzecich sąsiadujących z UE), wspierania przekształcenia granic zewnętrznych w granice wewnętrzne wraz z przystąpieniem nowych państw członkowskich.

24. Wzywa Komisję do tego, aby kontynuowała działania zmierzające do uproszczenia i poprawy zarządzania programami transgranicznymi, na przykład określając wspólny przedział środków po obu stronach granicy i popiera zamiar Komisji podsumowania wdrażania europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej.

Współpraca ponadnarodowa

25. Zaleca wspieranie tej współpracy na odpowiednich obszarach (na przykład w basenach mórz i w dorzeczach lub na obszarach masywów górskich), aby można było poprawić integrację regionalną oraz zmniejszać różnice między poszczególnymi regionami i różnice lokalne oraz aby skutecznie rozwiązywać problemy ochrony środowiska naturalnego, walki z zanieczyszczeniem i poprawy sieci transportu, w ramach wspólnych strategii zagospodarowania przestrzennego, czemu jednak powinno towarzyszyć poszanowanie roli i kompetencji istniejących organów publicznych oraz strategicznych priorytetów w zakresie spójności w danym regionie.

26. Uważa, że należy wspierać działania strategiczne, takie jak tworzenie makroregionów (np. przyszła strategia UE dla rejonu Morza Bałtyckiego). Należy wprowadzić ramy innowacyjnego zarządzania na ponadnarodowym poziomie basenów mórz, po to aby promować przyjętą niedawno przez UE zintegrowaną politykę morską i zadbać o większą spójność działań wspólnotowych wewnątrz UE oraz działań z danymi państwami trzecimi.

Współpraca międzyregionalna

27. Podkreśla znaczenie współpracy międzyregionalnej (o której Komisja Europejska nie wspomina w zielonej księdze), gdyż jest ona doskonałym narzędziem wymiany doświadczeń i wzorcowych rozwiązań między obszarami, które ze sobą nie sąsiadują, ale na których realizowane są uzupełniające się projekty rozwojowe. Pragnie jednak, aby instrument współpracy międzyregionalnej był w przyszłości lepiej dostosowany do potrzeb samorządów lokalnych i regionalnych poprzez większą elastyczność przy wyborze tematów współpracy.

Współpraca terytorialna poza obszarem UE

28. Podkreśla potrzebę lepszej koordynacji interwencji w ramach współpracy terytorialnej z zewnętrznym kompo-

nentem tej współpracy w perspektywie rozszerzenia UE (Bałkany Zachodnie i Turcja), a także z krajami kwalifikującymi się do objęcia europejską polityką sąsiedztwa, Federacją Rosyjską i krajami sąsiadującymi z regionami najbardziej oddalonymi.

Zapewnienie spójności różnych obszarów wspólnotowej polityki publicznej w świetle spójności terytorialnej

29. Uważa, że cel spójności terytorialnej musi mieć zastosowanie do wszystkich obszarów polityki wspólnotowej. Należy zatem poprawić komplementarność między obszarami polityki sektorowej a polityką regionalną i dopilnować, aby istniała między nimi spójność, bez względu na to, czy mają charakter alokacyjny, czy regulacyjny.

30. W tym względzie wyraża ubolewanie, że polityki wspólnotowe zbyt często są opracowywane i wdrażane bez dostatecznego uwzględnienia konsekwencji terytorialnych, w wyniku czego samorządy lokalne i regionalne muszą stawić czoła negatywnym skutkom tych polityk (zastój, utrata zatrudnienia, negatywne oddziaływanie na środowisko naturalne, pogłębienie zjawisk przeludnienia lub wyludnienia).

31. Przypomina o przydatności planowania przestrzennego, jako zestawu technik mających na celu harmonijną organizację różnych zastosowań i działań w obrębie danego terytorium, aby zagwarantować koordynację wspólnotowych polityk publicznych i celów spójności terytorialnej.

32. Przyznaje, że część wad udało się zniwelować dzięki interwencjom w ramach wspólnotowej polityki regionalnej, zwłaszcza w ramach programów pomocy związanej z przemianami gospodarczymi (przekształcenie przemysłowe, rozwój obszarów wiejskich w kontekście reformy WPR).

33. Ubolewa nad brakiem spójności pomiędzy polityką dotyczącą badań, rozwoju technologicznego i innowacji a polityką spójności terytorialnej i podkreśla potrzebę lepszego uwzględnienia wymiaru terytorialnego w unijnych i krajowych strategiach politycznych dotyczących badań naukowych i innowacji.

34. Uważa, poprzez analogię do horyzontalnej klauzuli społecznej przewidzianej w traktacie lizbońskim, że uwzględnienie terytorialnego oddziaływania polityk sektorowych jest niezbędne już na etapie koncepcji (*looking at the map before implementing policies*), aby antycypować ich skutki terytorialne.

35. Podkreśla ogromny wpływ, jaki na osiągnięcie celu spójności terytorialnej wywierają transeuropejskie sieci transportu, energii i telekomunikacji, oraz zachęca Komisję, by zwróciła na ten aspekt szczególną uwagę.

36. Szczególnie podkreśla potrzebę zachowania spójności wspólnotowej polityki publicznej w odniesieniu do stref zetknięcia się lądu z morzem.

Wspólna polityka rolna (WPR)

37. Uważa, że WPR, której oddziaływanie terytorialne jest duże, zamiast pogłębiać dysproporcje pomiędzy regionami, musi w większym stopniu przyczyniać się do spójności terytorialnej. Należy wobec tego antycypować terytorialne skutki przygotowywanej reformy, aby ograniczyć jej negatywny wpływ, oraz przewidzieć środki dostosowawcze dotyczące obszarów, które mogą odczuć negatywne skutki tej reformy.

38. Zaleca, aby lepiej koordynować działania WPR w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich (w ramach 2. filara) z polityką regionalną, aby zapewnić większą komplementarność między rozwojem obszarów wiejskich i miejskich, by ostatecznie uzyskać jak największe uproszczenie i jak najdalej idącą synergę między obiema politykami, na ile to tylko technicznie i politycznie możliwe, w programach po 2013 r.

Wspólna polityka transportowa

39. Uważa, że w obliczu przemian wspólnotowej polityki transportowej oraz jej wpływu na zmiany klimatu, nie można zapominać o szczególnym znaczeniu tej polityki dla obszarów, których dostępność jest całkowicie uzależniona od konkretnych rodzajów transportu, np. od transportu lotniczego.

40. Proponuje, by w ramach planowanego przeglądu trans-europejskich sieci transportowych uwzględniono szczególnie zagwarantowanie lokalnej dostępności regionów, zgodnie z odpowiednimi standardami, oraz ich połączenie z miejskimi sieciami transportowymi, co znacznie zwiększy ogólną płynność komunikacji i spójność.

Środowisko naturalne

41. Uważa, że delikatna kwestia zmian klimatycznych nie dotyczy w taki sam sposób wszystkich regionów (na przykład w odniesieniu do wdrażania wspólnotowego systemu handlu prawami do emisji gazów cieplarnianych, zarządzania strefami przybrzeżnymi itp.).

Propozycje dotyczące terytorialnego wpływu przemian w usługach użyteczności publicznej i usługach świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

42. Przypomina o znaczeniu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym jako istotnych elementów spójności terytorialnej, zgodnie ze wspólnotowym prawem pierwotnym (art. 16 TWE), i wyraża ubolewanie, że wpływ terytorialny usług użyteczności publicznej, a w szczególności usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym ani nie jest badany przed przedstawieniem wniosków legislacyjnych przez Komisję, ani poddany ocenie później.

43. Podkreśla ryzyko fragmentacji rynku wewnętrznego polegające na braku dostępu obywateli do usług lokalnych pomimo potwierdzenia celu utrzymania usługi powszechnej.

44. Zdecydowanie opowiada się za utrzymaniem powszechnego dostępu do tych usług w ramach tradycyjnych zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, w imię równego traktowania i jako warunek włączenia regionów w globalną gospodarkę.

45. Zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w Traktacie, jak również postanowieniami Protokołu w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym załączonego do traktatu lizbońskiego, zwraca się o utrzymanie prawa oraz swobody władz lokalnych i regionalnych w zakresie gospodarowania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym jako ich dostawców, podmiotów zarządzających oraz beneficjentów.

46. Ponownie podkreśla, że niezbędne jest prawne bezpieczeństwo wspólnot terytorialnych jako dostawców, podmiotów zarządzających i beneficjentów usług użyteczności publicznej. W tym celu uważa za konieczne, by w odpowiednich przepisach wspólnotowych została uznana ich uzupełniająca się wzajemnie charakterystyka, szczególnie w odniesieniu do prawa dotyczącego zamówień publicznych i pomocy publicznej.

Propozycje dotyczące poprawy zarządzania terytorialnego

47. Podkreśla, że kilkupoziomowe zarządzanie na jednym obszarze z różnymi, niekiedy sprzecznymi skutkami, rodzi potrzebę poprawy jakości rządów, w szczególności w wymiarze terytorialnym, na szczeblu jak najbliższym obywateli, aby rozwiązać problem braku całościowego charakteru polityk publicznych; nowy schemat zarządzania terytorialnego jest kluczowym elementem realizacji celu spójności terytorialnej.

48. Uważa za wskazane, by Komisja określiła instrumenty potencjalnie ułatwiające współpracę wertykalną pomiędzy różnymi szczeblami sprawowania rządów, poza istniejącymi stosunkami instytucjonalnymi.

49. Przypomina, że cel spójności terytorialnej nie musi przekładać się na zmiany w podziale kompetencji, w szczególności w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego, które musi pozostać w gestii państw członkowskich i samorządów terytorialnych. Jednakże rządy państw członkowskich, zwłaszcza w państwach o bardziej zcentralizowanej strukturze, powinny nasilić współpracę z podmiotami szczebla lokalnego i regionalnego, aby poprawić koordynację krajowych polityk sektorowych na szczeblu lokalnym i regionalnym.

50. Wzywa do sprecyzowania kompetencji między różnymi szczeblami rządów w państwach członkowskich oraz do rozwoju polityk przekrojowych lub horyzontalnych i funkcji koordynacyjnych.

51. Wnosi o poszerzenie zdolności decyzyjnych władz regionalnych w zakresie zarządzania funduszami strukturalnymi; należy przyznać wszystkim regionom UE status organu zarządzającego.

52. Zaleca poprawę zarządzania wieloszczeblowego⁽⁶⁾, aby doprowadzić do określenia wspólnych celów strategicznych, na przykład w zakresie dostępności i zrównoważonego rozwoju oraz polityki morskiej, gdzie wkład każdego z uczestników będzie zależał od jego środków, aby w ten sposób zagwarantować pełne stosowanie zasady partnerstwa. Prawdziwe wielopoziomowe sprawowanie rządów oznacza również wspólne wdrażanie i dalsze działania.

53. Przypomina w tym kontekście, że w pierwszym programie działań związanym z wdrożeniem agendy terytorialnej Unii Europejskiej z 23 listopada 2007 r. odpowiedni

ministrowie wyrazili przekonanie, że wielopoziomowe sprawowanie rządów jest podstawowym narzędziem umożliwiającym zrównoważone zagospodarowanie przestrzenne w UE oraz zaproponowali, że spotkają się z grupą zainteresowanych podmiotów i samorządów lokalnych i regionalnych celem przeprowadzenia dyskusji na temat wdrażania priorytetów zawartych w agendzie terytorialnej.

54. Wzywa Komisję do przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy istniejących rozwiązań w zakresie wdrażania partnerstw w 27 państwach Unii, by zwiększyć potencjał władz lokalnych i regionalnych oraz ich stowarzyszeń, co powinno umożliwić im proaktywną postawę w partnerstwach.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

⁽⁶⁾ Zgodnie z poprzednimi opiniami KR-u: CdR 149/2008 fin w sprawie „Zarządzanie i partnerstwo w dziedzinie polityki regionalnej na szczeblu krajowym i regionalnym oraz na szczeblu projektów” (sprawozdawca: Władimir KISIOW – CdR 397/2006 fin w sprawie pakietu „Lepsze stanowienie prawa – 2005 i 2006” (sprawozdawca: Luc VAN DEN BRANDE) – CdR 103/2001 fin w sprawie białej księgi nt. sprawowania rządów w Europie (sprawozdawca: Michel DELEBARRE).

Opinia Komitetu Regionów „zielona księga w sprawie polityki jakości produktów rolnych”

(2009/C 120/06)

KOMITET REGIONÓW

- Wzywa do przyjęcia ram wsparcia, które zapewnią długoterminową stabilizację umożliwiającą podejmowanie decyzji inwestycyjnych, poprzez promowanie środków na rzecz rynku, w tym legislacji, która wprowadza umieszczanie na etykietach informacji o kraju hodowli i uprawy, oraz poprzez promowanie unijnych norm produkcyjnych.
- Wnosi o wspieranie oznaczeń geograficznych oraz prywatnych programów certyfikacji dla rolników, pod warunkiem, że towarzyszyć im będą gwarancje władz publicznych co do jakości i pochodzenia produktów.
- Wnosi o jasne zdefiniowanie na szczeblu wspólnotowym niektórych „terminów zarezerwowanych” lub oznaczających lokalne metody produkcji, takich jak „produkt z indywidualnego gospodarstwa rolnego”, „produkt tradycyjny”, „produkt górski”, „bez GMO”.
- Wzywa do rozszerzenia obowiązkowego etykietowania kraju uprawy i hodowli dla danego produktu na wszystkie produkty podstawowe i półprodukty.
- Jest zdania, że system oznaczeń geograficznych należy rozszerzyć na produkty przetworzone.
- Stwierdza, że wszelkie przyszłe rozważania nie powinny prowadzić do powstawania nowych systemów, lecz powinny wspierać systemy już istniejące.
- Proponuje, by wspierać rozszerzenie ochrony oznaczeń CHNP i CHOG również w ramach WTO.
- Uważa za konieczne wprowadzenie wyraźnego zakazu używania organizmów genetycznie modyfikowanych na wszystkich etapach produkcji wyrobów zaopatrzonych oznaczeniem CHNP, CHOG i GTS, by zagwarantować przetrwanie tradycyjnych metod produkcji i odrębnych cech produktów.
- Wzywa Komisję do rozważenia potrzeby większej elastyczności w obszarze budżetu promocyjnego i jego zwiększenia.
- Proponuje, by Komisja dokonała przeglądu systemu certyfikacji GTS.

Sprawozdawca: Milner Whiteman, OBE, (UK/UEN-EA), członek Rady Okręgu Bridgnorth

Dokument źródłowy

Zielona księga w sprawie jakości produktów rolnych: normy jakości produktów, wymogi w zakresie produkcji rolnej, systemy jakości

COM(2008) 641 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje zieloną księgę ze względu na fakt, że celem jej jest opracowanie ram służących wzbudzeniu większego zainteresowania konsumentów jakością produkcji rolnej w UE oraz ich przychylności dla niej, a także służących jej ochronie, poprzez przeciwdziałanie zakłóceniom konkurencji wywołanym nieuprawnionym użyciem istniejących nazw. Pociągnie to za sobą długoterminowy zrównoważony rozwój regionów i obszarów wiejskich, ich krajobrazów i tożsamości kształtowanych przez rolników i ich produkcję, przyczyniając się w konsekwencji do dalszego rozwoju regionalnego i zmniejszając jednocześnie ryzyko wyludniania się tych obszarów.

2. Wzywa do przyjęcia ram wsparcia, które zapewnią długoterminową stabilizację umożliwiającą podejmowanie decyzji inwestycyjnych, poprzez promowanie środków na rzecz rynku, w tym legislacji, która wprowadza umieszczanie na etykietach informacji o kraju hodowli i uprawy, oraz poprzez promowanie unijnych norm produkcyjnych, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa i higieny żywności, ochrony środowiska oraz tradycyjnych metod produkcji.

3. Ma nadzieję, że zielona księga pobudzi i pogłębi zaangażowanie wspólnotowej polityki rolnej na rzecz produktów wysokiej jakości. Niewątpliwie rozporządzenia nr 510/06 i 509/06 w sprawie nazw pochodzenia były dotychczas rzadko stosowane, a zatem istnieją uzasadnione obawy, że wielu konsumentów nie zna dokładnego znaczenia skrótów i określeń, takich jak CHNP, CHOG, GTS i rolnictwo ekologiczne. Istnieje zatem potrzeba ponownego przemyślenia i usystematyzowania wszystkich inicjatyw mających na celu umieszczanie takich produktów i informowanie o nich, a także większego powiązania działań realizowanych w ramach pierwszego i drugiego filaru WPR ze wspieraniem produktów wysokiej jakości i obniżaniem kosztów związanych z procedurami certyfikacji i kontroli.

4. Podkreśla, że standaryzacja produktów, koncentracja produkcji i uprawy monokulturowe są czynnikami wystawiającymi rolników na ryzyko związane z wahaniami rynku globalnego a jednocześnie zagrażają różnorodności terytorialnej.

5. Z zadowoleniem przyjmuje uznanie w zielonej księdze faktu, że jakość w rolnictwie jest nierozdzielnie związana z miejscową tradycją i rozwojem zrównoważonym, które wymagają wsparcia i ochrony poprzez programy, takie jak system oznaczeń geograficznych, oraz poszanowanie zwią-

zanych z nimi praw własności intelektualnej, które należy chronić przed nader częstym podrabianiem nazw poprzez ustanowienie rejestru na szczeblu międzynarodowym.

6. Uważa, że istotne znaczenie ma wspieranie rozwoju inicjatyw, takich jak targowiska rolne (*farmer's markets*) i sprzedaż bezpośrednia, które – ograniczając etapy pośrednie – skracają łańcuch sprzedaży. Oprócz obniżenia cen dla konsumentów i ograniczenia zużycia ropy naftowej, które wpływa na zanieczyszczenie środowiska, inicjatywy te promują, przy uwzględnieniu sezonowości, tradycyjne produkty lokalne, dające większą gwarancję świeżości, autentyczności i smaku, a także większą możliwość kontroli.

7. Całkowicie zgadza się z tym, że najskuteczniejszą bronią rolników UE jest jakość i że konsumenci wymagają, by żywność była smaczna, naturalna, by przygotowywano ją tradycyjnymi metodami i przede wszystkim, by pochodziła z ich regionu, oraz iż zależy im na dobrym traktowaniu zwierząt i ochronie środowiska; z tego względu rolnicy UE stoją przed ogromną szansą, by ich produkty wyróżniały się na rynku, a oni czerpali z tego tytułu korzyści.

8. Zgadza się, że w kontekście negocjacji WTO konieczne jest, by na coraz większym rynku światowym unijne standardy jakości i bezpieczeństwa żywności mogły być przekazywane i przedstawiane konsumentom jako korzystna, a w wielu wypadkach wyróżniająca, cecha produktów. Zwraca się do Komisji Europejskiej, by doprowadziła do uznania oznaczeń geograficznych przez partnerów handlowych UE.

9. Podkreśla konieczność ram, które pozwoliłyby pogodzić wciąż rosnące oczekiwania konsumentów na świecie z wymogami rolników w UE. W tej sytuacji rolnikom potrzeba środków wsparcia, takich jak większa elastyczność, i zwiększenia budżetu promocyjnego zarówno dla oznaczeń geograficznych, jak i dla prywatnych, zarządzanych przez rolników programów certyfikacji, pod warunkiem, że towarzyszyć im będą gwarancje władz publicznych co do jakości i pochodzenia tych produktów. Programy takie są elastyczne i szybko reagują na nowe wymagania rolników i rynku.

Rola władz lokalnych i regionalnych

10. Uważa, że władze lokalne i regionalne dysponują olbrzymim doświadczeniem i uznanymi kompetencjami, dzięki czemu mogą wpływać na jakość produkcji rolnej i wspierać ją swymi działaniami w zakresie zarządzania unijnymi planami rozwoju obszarów wiejskich, planowania przestrzennego oraz rozwoju regionalnego. W wielu przypadkach władze wzmocniły jakość dzięki wsparciu dla programów takich jak system oznaczeń geograficznych.

11. Przyjmuje do wiadomości nowe podejście przyjęte w ramach WPR (oddzielenie płatności od produkcji) oraz zauważa, że rolnicy w UE są coraz bardziej wystawieni na działania globalnego rynku. W tej sytuacji trzeba uznać, że jeśli chodzi o rozwój zrównoważony, gwarancje higieniczno-sanitarne upraw i produktów, bezpieczeństwo pracowników i poszanowanie ich praw, dobrostan zwierząt oraz rozwój terytorialny regionów, rolnicy w UE pracują według norm produkcyjnych i jakościowych wyższych niż te w krajach trzecich i że te wyższe wymagania należy im zrekompensować za pomocą płatności bezpośrednich także po roku 2013. Ma to szczególne znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych, gdyż działalność rolnictwa UE kształtuje gospodarkę, krajobraz i społeczności we wszystkich regionach.

12. Zwraca uwagę na fakt, że należy stworzyć warunki ku temu, aby władze lokalne i regionalne mogły przyczyniać się do podnoszenia jakości produktów rolnych lub wszechstronnie wspierać takie działania poprzez programy unijne na rzecz rozwoju obszarów wiejskich. Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w ustanawianiu priorytetów i wdrażaniu programów, które przynoszą rzeczywiste korzyści rolnikom w UE.

13. Zauważa pozytywne wyniki inicjatyw na rzecz nowego podejścia terytorialnego do rolnictwa, które prowadzi do silniejszych więzi między obszarami pochodzenia, konsumentami i rolnictwem. Targowiska rolne oraz pogadanki w szkołach to konkretne przykłady działań umożliwiających obywatelom, a zwłaszcza dzieciom, zaznajomienie się z produktami roślinnymi, metodami ich produkcji, ich walorami organoleptycznymi i porami roku, w których są dostępne. Wzywa Komisję Europejską do wspierania upowszechniania takich sprawdzonych rozwiązań.

14. Uznaje, że działania władz lokalnych i regionalnych mające na celu stymulowanie popytu na produkty rolne wysokiej jakości poprzez działalność w zakresie poprawy systemu zamówień publicznych we wszystkich dziedzinach, w tym posilków szkolnych i szpitalnych, w znacznej mierze przyczyniłyby się do realizacji celów zielonej księgi. Ma zatem nadzieję, że działania te zostaną stopniowo coraz bardziej poszerzone i rozpowszechnione, między innymi dzięki odpowiednim formom wsparcia. Wzywa Komisję Europejską do uwzględniania wyników projektów inicjowanych przez samorządy terytorialne, biorąc pod uwagę niektóre elementy, takie jak zmniejszenie ilości odpadów spożywczych w stołówkach, w których przywiązuje się wagę do jakości produktów rolnych.

15. Podkreśla także działania podejmowane w ramach programów rozwojowych przez wiele samorządów lokalnych i regionalnych UE w krajach trzecich, by wspierać tradycyjne metody produkcji rolnej, zadbać o ekosystemy, różnorodność biologiczną oraz potrzeby w zakresie konsumpcji lokalnej.

Wymagania w zakresie produkcji i norm handlowych

16. Pragnie przypomnieć Komisji, że rolnicy, konsumenci i przemysł nadal odrzucają unijny system i logo (podkreślono to ostatnio na konferencji na temat norm, zorganizowanej w Komisji w lutym 2007 r.). Czytelne etykietowanie informujące o pochodzeniu i specyficznej jakości produktów może w większym stopniu zwiększyć zainteresowanie klienta takimi kwestiami i zwrócić jego uwagę na ich znaczenie. Ponadto nie uwzględniono czasu potrzebnego na opracowanie logo, kosztów kontroli przestrzegania przez rolników norm oraz zainteresowania nimi konsumentów. Rynek oraz rolnicy także opracowali swe własne systemy realizowania tych celów, stąd też w trosce o osiągnięcie lepszej jakości w stosunku do kosztów oraz większe zainteresowanie konsumentów wnosimy o wspieranie oznaczeń geograficznych oraz prywatnych programów certyfikacji dla rolników, pod warunkiem, że towarzyszyć im będą gwarancje władz publicznych co do jakości i pochodzenia tych produktów, przy zapewnieniu jasnych informacji dla konsumentów oraz bez tworzenia dodatkowych obciążeń administracyjnych i finansowych.

17. Wnosi o uproszczenia w obszarze norm handlowych, choć podkreśla konieczność ustanowienia ściślejszego związku między potrzebami produkcji a otrzymanym produktem dzięki jasności terminologicznej, zastosowaniu odpowiednich przepisów oraz prawidłowej informacji dla konsumentów umieszczonej na etykiecie. Za konieczne uznaje przeniesienie niezbyt użytecznych barier, jak i przesadnych norm dotyczących jakości produktów spożywczych. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje wysunięty niedawno przez Komisję Europejską wniosek uchylający normy dotyczące wymiarów i kształtu różnych rodzajów owoców i warzyw. Należy utrzymać ścisłe zasady, tak aby rolnikom i konsumentom zapewnić ochronę i działanie w atmosferze zaufania. Jest to szczególnie ważne w przypadku GMO (żywności zmodyfikowanej genetycznie). Zasady takie nie powinny jednak powielać ochrony zapewnionej przez inne przepisy, które zapobiegają wprowadzaniu konsumenta w błąd. Jasne określenie na podstawie potrzeb produkcji lub zdefiniowanie cech pozwalających na używanie niektórych pojęć, takich jak „chów na wolnym wybiegu” czy „wyprodukowano metodą niskoemisyjną” mogłyby być pomocne w osiągnięciu tego celu. Przydatne może być zdefiniowanie zarówno produktów generycznych, jak i minimalnych wymogów ich wprowadzania na rynek. Ponadto pomocne może być również jasne zdefiniowanie na szczeblu wspólnotowym niektórych „terminów zarezerwowanych” lub oznaczających lokalne metody produkcji, takich jak „produkt z indywidualnego gospodarstwa rolnego”, „produkt tradycyjny”, „produkt górski”, „bez GMO” itp. Terminy te mogłyby, pod warunkiem odpowiedniego i łatwego do sprawdzenia poziomu samokontroli, być używane na etykietach.

18. Podkreśla, że coraz więcej jest dowodów na to, iż konsumenci w UE chcą informacji o kraju uprawy i hodowli ich żywności. I coraz więcej przykładów wskazuje, że w tej dziedzinie udziela się klientom błędnej informacji. Dlatego Komitet wzywa do rozszerzenia obowiązkowego etykietowania kraju uprawy i hodowli dla danego produktu na wszystkie produkty podstawowe, półprodukty i podstawowe składniki produktów końcowych, takie jak szynka i sery.

19. Zachęca do ujednolicenia w państwach członkowskich stawki podatku VAT od produktów rolnych i hodowlanych, ponieważ uczciwa konkurencja między producentami rolnymi sprzyja zapewnieniu lepszej jakości wyrobów.

Szczególne systemy zapewniania jakości w UE

20. Podkreśla potrzebę ogólnego zaufania konsumentów w stosunku do unijnego systemu oznaczeń geograficznych. Widoczna jest oczywista potrzeba ze strony konsumentów uzyskania pełniejszych informacji dotyczących rodzaju tych systemów, związanymi z nimi na szczeblu międzynarodowym praw własności intelektualnej oraz sposobu ich ścisłego powiązania ze społecznościami regionalnymi. Stąd też kluczowe znaczenie ma rozpoczęcie kampanii promocyjnych, dysponujących konkretnymi środkami finansowymi, w celu informowania konsumentów o tych zagadnieniach. Wewnątrz UE, państwa członkowskie powinny z urzędu podjąć niezbędne kroki, by zahamować nielegalne wykorzystanie CHNP i CHOG na swoim terytorium, zgodnie z art. 13 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 510/06.

21. Stwierdza pilną potrzebę zdobycia zaufania konsumentów poprzez pełną przejrzystość, stąd też system oznaczeń geograficznych należy rozszerzyć na produkty przetworzone. W trosce o zachowanie w przyszłości integralności takiego oznakowania w przypadku, gdy w produkcie końcowym stosuje się produkty z oznaczeniem geograficznym, wymienione na jego etykiecie, należy zagwarantować taką minimalną ilość tych produktów, która stanowiłaby cechę wyróżniającą, zaś stosowanie produktów z oznaczeniem geograficznym powinno zostać zatwierdzone przez właściwe stowarzyszenie ochrony i odnośne władze.

22. Uważa, że jeżeli chodzi o system oznaczania geograficznego, należy wyznaczyć kryteria, które mogłyby zostać wykorzystane do ustalenia, czy dana nazwa jest niezastrzeżona lub czy może zostać objęta ochroną jako oznaczenie geograficzne. Wykaz produktów mógłby zostać poszerzony o jagody leśne i dzikie grzyby, a także produkty z nich wytwarzane; należy również zagwarantować, że będzie on zawierać produkty na bazie jagód i owoców. Ponadto Komisja powinna uwzględnić istnienie w państwach członkowskich uznanych grupowych systemów certyfikacji (szczególne systemy jakości) i przedstawić państwom członkowskim propozycję wspólnych przepisów w celu uznania tych instrumentów jakości.

23. Uważa, że niezbędne jest większe ujednolicenie typologii organów oraz procedur kontroli i certyfikacji produktów ekologicznych, tak by zapewnić bezpieczeństwo i zaufanie konsumentów poprzez nowe oznakowanie ekologiczne UE, które gwarantowałoby jednakowe kryteria produkcji, kontroli i certyfikacji na szczeblu wspólnotowym, pomogło rozwiązać problemy, a także sprzyjało w jeszcze większym stopniu rozwojowi jednolitego rynku produktów ekologicznych UE. Miałoby ono również na celu lepsze informowanie konsumentów na temat wspólnych i skutecznych przepisów i procedur kontroli dla żywności ekologicznej na całym terytorium UE.

24. Stwierdza, że wszelkie przyszłe rozważania nie powinny prowadzić do powstawania nowych systemów, lecz powinny wspierać systemy już istniejące, takie jak np. dobrostan zwierząt. Wsparcie ze strony Komisji poprzez jej wytyczne czy działania na rzecz wiarygodności spotkają się z przychylnym przyjęciem, jednak wszelkie propozycje dotyczące opracowania nowych oznaczeń są zbędne na rynku konsumenckim, gdzie istniejące już logo, takie jak np. francuskie logo „label rouge” są uznane, a ich rzetelność znana.

25. Sądzi, że zamiast tego konieczne jest wprowadzenie systemu kar za bezprawne używanie nazw chronionych oraz wyodrębnienie podmiotów, których zadaniem będzie uważne nadzorowanie oraz proponowanie kar we wszystkich państwach członkowskich.

26. Uważa, że w odniesieniu do oznaczeń chronionych należy wprowadzić dla wszystkich państw członkowskich automatyczny obowiązek ochrony oznaczeń geograficznych przed ich przywłaszczeniem lub podróbką. Proponuje ponadto, by różnicowano sposoby i przepisy związane z ochroną oznaczeń, rozróżniając produkty znane w skali międzynarodowej i w znacznej mierze eksportowane, a więc bardziej narażone na przywłaszczenie lub podrobienie, i produkty dostępne głównie na rynku lokalnym, które są w związku z tym mniej narażone na użycie niezgodne z zasadami oznaczenia geograficznego. Sugeruje w wypadku tej grupy produktów uproszczoną procedurę, umożliwiającą ochronę na szczeblu krajowym lub regionalnym. W związku z ewolucją – w niektórych sektorach bardzo szybko – technik produkcji i technologii przetwórstwa uważa za konieczne, by przewidziano możliwość dostosowania specyfikacji produkcji za pomocą procedur uproszczonych.

27. Należałoby wspierać rozszerzenie ochrony oznaczeń CHNP i CHOG również w ramach WTO. Komitet uważa ponadto, że trzeba podejmować starania na rzecz zawierania umów dwustronnych z różnymi państwami spoza UE w celu wzajemnego uznania oznaczeń rolno-spożywczych. W obliczu napływu z państw trzecich nowych wniosków o oznaczenie geograficzne, proponuje się rozpatrzenie opcji powołania europejskiej agencji ds. jakości produktów rolnych. Produkty powinny kwalifikować się do otrzymania oznakowania UE bez względu na to, czy są eksportowane czy nie. Forma ochrony międzynarodowej mogłaby się różnić w zależności od ryzyka, że produkt zostanie podrobiony. Można by rozważyć zróżnicowanie stopnia ochrony dla produktów wysokiego ryzyka, które są eksportowane i które wymagałyby międzynarodowej ochrony w ramach WTO. W wypadku produktów o mniejszym stopniu ryzyka, przeznaczonych na rynki lokalne, można by zastosować uproszczoną procedurę: państwo członkowskie uznawałoby dany produkt i zawiadamiało Brukselę (podobnie jak w przypadku obecnego systemu ochrony przejściowej), a następnie produkt ten podlegałby europejskiej ochronie prawnej. Fundamentalne znaczenie ma również zapewnienie ochrony oznaczeń geograficznych wewnątrz UE i zobligowanie państw członkowskich do interwencji na ich terytorium, tak aby to na nich spoczywała odpowiedzialność z urzędu na wypadek zawłaszczenia bądź naśladowania chronionych oznaczeń. W tym kontekście proponuje się włączenie odpowiedniego przepisu do art. 13 rozporządzenia nr 510/06. Ochrona z urzędu powinna być wspierana przez Komisję na płaszczyźnie międzynarodowej, a szczególnie wewnątrz UE.

28. Uważa za konieczne wprowadzenie wyraźnego zakazu używania organizmów genetycznie modyfikowanych na wszystkich etapach produkcji wyrobów zaopatrzonych oznaczeniem CHNP (chroniona nazwa pochodzenia), CHOG (chronione oznaczenie geograficzne) i GTS (gwarantowana tradycyjna specjalność), by zagwarantować przetrwanie tradycyjnych metod produkcji i odrębnych cech produktów.

Systemy certyfikacji

29. Zaleca, by wspierano bardziej aktywne zaangażowanie organizacji skupiających producentów oraz by mechanizmy rynkowe odgrywały tu wiodącą rolę. Dobrze opracowane systemy prywatne, które obejmują zarządzanie przez producenta, lepiej i szybciej niż uregulowania prawne mogą reagować i dostosować się do popytu lokalnego. Można tu przytoczyć przykłady takich systemów w Szwecji, Zjednoczonym Królestwie i Niemczech.

30. Uważa, że istniejące systemy certyfikacji w zakresie produktów o dużej wartości dodanej lepiej odpowiadałyby na zapotrzebowanie społeczne, jeśli podawałyby jasne i wiarygodne informacje na temat miejsc i metod uprawy oraz wartości odżywczej.

31. Twierdzi, że wspólne wytyczne byłyby przydatne dla polepszenia sposobu informowania konsumentów o minimalnych wymogach dotyczących podstawowej jakości żywności. Wytyczne takie powinny zostać opracowane przez niezależne komitety, na podstawie porozumienia pomiędzy odnośnymi podmiotami w łańcuchu żywności niezależnie od ich lokalizacji.

32. Popiera stanowisko, że kluczem do powodzenia prywatnych systemów jest zaangażowanie producentów. Ważne jest również wszechstronne wspieranie stowarzyszeń producentów. W ten sposób zapewnia się, że kontrole, koszty i normy przynoszą realne korzyści rolnikom UE.

33. Podkreśla konieczność uwzględnienia kosztów finansowych i administracyjnych ponoszonych przez drobnych producentów, którzy w rolnictwie stosują metody tradycyjne. W tej sytuacji wzywa do zachowania odstępstw przyznanych dla takiej produkcji, która ze względu na swą strukturę nie może dostosować się do niektórych standardów.

Inne uwagi

34. Wzywa Komisję do rozważenia potrzeby większej elastyczności w obszarze budżetu promocyjnego i jego zwiększenia. Należy poddać rewizji priorytetowe obszary budżetu promocyjnego, by więcej uwagi można było w nich poświęcić systemom certyfikacji, bez względu na ich charakter.

35. Uważa, że rolnicy UE mogliby zdobyć większe uznanie oraz rozwinąć lepsze systemy handlowe, gdyby zasady pomocy

państwa były łagodniejsze w obszarze promocji żywności oraz gdyby wzmocnione i ulepszone zostały wspólnotowe publiczne systemy certyfikacji jakości (CHNP, CHOG, GTS, symbol graficzny regionów najbardziej oddalonych, produkcja ekologiczna).

36. Wzywa do wprowadzenia systemu mikrokredytów dla drobnych rolników, którzy inwestują, by zwiększyć produkcję wysokiej jakości oraz bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność swej okolicy. W tej sytuacji wnosi o zastanowienie się nad możliwością skierowania zasobów przeznaczonych dziś na środki interwencyjne do producentów, którzy stosują metody produkcyjne wpisujące się w logikę rolnictwa zrównoważonego i etycznego.

37. Uważa, że w celu uniknięcia dezorientacji i komplikacji administracyjnych nie należy wspierać tworzenia nowych wspólnotowych systemów certyfikacji. Niemniej pomocne byłoby sporządzenie wytycznych gwarantujących obiektywny charakter innych certyfikatów (ISO, BIO itp.) dla produktów innych niż CHNP i CHOG. Jest również zdania, że stosowne byłoby pogłębienie i lepsza koordynacja współpracy pomiędzy poszczególnymi organami kontroli.

38. Proponuje, by Komisja dokonała przeglądu systemu certyfikacji GTS (gwarantowana tradycyjna specjalność) i wprowadziła specjalny stopień znaku europejskiej żywności, który byłby nowym programem certyfikacji jakości produktów tradycyjnych, lokalnych i rzemieślniczych, łączącym szereg minimalnych kryteriów jakości i jednocześnie wiążącym się z innymi wartościami dotyczącymi obszaru produkcji, gospodarki lokalnej lub regionalnej, zrównoważonego gospodarowania gruntami, wkładu w utrzymanie ludności na obszarach wiejskich, turystykę, jakość życia na danym obszarze itd. W programie certyfikacji używano by terminów takich jak produkt tradycyjny, lokalny, regionalny itd.

39. Wzywa Komisję do zapewnienia wsparcia finansowego zarówno w ramach jednolitego rynku, jak i w krajach trzecich, na kampanie informacyjne i reklamowe promujące różne europejskie oznaczenia jakości produktów rolnych i wyjaśniające ich znaczenie oraz warunki i zasady ekstensywnej produkcji, którym muszą sprostać rolnicy europejscy w przeciwieństwie do rolników z innych krajów (ochrona środowiska, dobrostan zwierząt, wysokie standardy jakości żywności itd.).

Bruksela, 13 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów zielona księga „migracja i mobilność”

(2009/C 120/07)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że podejmowanie na szczeblu europejskim wspólnych wyzwań stojących przed systemami edukacji w państwach członkowskich stanowi istotną europejską wartość dodaną, która może dostarczyć istotnych bodźców dla tworzenia polityki edukacyjnej w państwach członkowskich. Edukacja jest kluczem do integracji i skutecznego udziału w życiu społecznym i zawodowym.
- W związku z tym zwraca zdecydowanie uwagę na szczególną rolę, którą odegra w przyszłości Komitet Regionów, ponieważ w niektórych państwach członkowskich za edukację szkolną odpowiedzialne są władze lokalne i regionalne.
- Podkreśla decydującą rolę edukacji przedszkolnej i szkolnej w zakresie integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych oraz zwraca uwagę na szczególne znaczenie opanowania języków państwa pobytu, w którym odbywa się nauka i porozumiewanie się, lub jednego z nich.
- Postrzega rosnącą migrację jako wzmocnienie nie tylko kulturowej, ale również językowej różnorodności Unii Europejskiej, która dzięki odpowiedniemu rozwijaniu posiadanych umiejętności językowych może zostać przekształcona w kolejną przewagę na globalnym rynku. Ostrzega zatem przed postrzeganiem zwiększonej migracji wyłącznie jako ciężaru dla państw członkowskich UE, opowiadając się, również ze względu na sytuację demograficzną w Europie, za traktowaniem tego zjawiska jako źródła nowych możliwości.
- Zaleca Komisji Europejskiej, aby w ramach pogłębionego zajmowania się tym tematem na szczeblu europejskim przeprowadziła analizę następujących zagadnień, które zostały pominięte w zielonej księdze:
 - zwiększenie frekwencji szkolnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych;
 - motywowanie rodziców ze środowisk migracyjnych do korzystania z istniejącej oferty edukacyjnej;
 - kształcenie zawodowe dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych (m.in. kwestie doradztwa zawodowego oraz nauki zawodowych aspektów języka).

Sprawozdawca: Ursula Männle (DE/PPE), posłanka do parlamentu kraju związkowego Bawaria

Dokument źródłowy

Zielona księga „Migracja i mobilność: wyzwania i szanse dla wspólnotowych systemów edukacyjnych”

COM (2008) 423 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Podkreśla znaczenie unijnej współpracy w zakresie szkolnictwa dla społecznego i gospodarczego rozwoju Europy w ramach strategii lizbońskiej oraz w tym kontekście uznaje za bardzo istotny dalszy wzrost znaczenia edukacji w ramach trójkąta wiedzy.

2. Potwierdza, że współpraca unijna w zakresie szkolnictwa musi odbywać się w ramach postanowień art. 149 i 150 WE i spełniać wymogi zasady pomocniczości.

3. Z tego względu przyjmuje z zadowoleniem podkreślenie przez Komisję Europejską w zielonej księdze, że edukacja pozostaje w zdecydowanie w gestii państw członkowskich.

4. Zauważa w odniesieniu do tytułu zielonej księgi, że szanse i wyzwania występują przede wszystkim na szczeblu systemów edukacji państw członkowskich UE, a z uwagi na przepisy traktatowe nie można mówić o unijnych systemach edukacji, ponieważ tworzenie polityki w zakresie edukacji następuje na szczeblu krajowym lub, w pewnych przypadkach, regionalnym i lokalnym.

5. Uważa, pomimo tego wyjaśnienia w zakresie szczegółowej płaszczyzny odniesienia, że podejmowanie na szczeblu europejskim wyzwań stojących przed systemami edukacji w państwach członkowskich stanowi istotną europejską wartość dodaną, która może dostarczyć istotnych bodźców dla tworzenia polityki edukacyjnej w państwach członkowskich.

6. Dostrzega istotną korzyść z przeprowadzenia pogłębionej wymiany informacji i doświadczeń między państwami członkowskimi, a w szczególności za szczególnie pożyteczne uważa rozpowszechnianie przez Komisję Europejską procedur sprawdzonych w państwach członkowskich.

7. W związku z tym zwraca zdecydowanie uwagę na szczególną rolę Komitetu Regionów, ponieważ w niektórych państwach członkowskich za edukację szkolną odpowiedzialne są władze lokalne i regionalne, a czasami mają nawet wyłączne kompetencje w tym zakresie.

8. Przywiązuje duże znaczenie do wyników współpracy państw członkowskich w ramach programu prac „Edukacja i szkolenie 2010”, z zadowoleniem przyjmując w szczególności działania związane z wzajemnym uczeniem się („peer learning”), umożliwiające na zasadzie dobrowolności pogłębiony proces wzajemnego uczenia się, i w tym kontekście wyraża podziękowanie członkom grupy ds. wzajemnego uczenia się „Dostęp do edukacji i integracja społeczna” (*Peer Learning Cluster on Access and Social Inclusion*) za ich działania.

9. Popiera z tego względu inicjatywę Komisji Europejskiej, aby dzięki prezentacji zielonej księgi w sprawie migracji i mobilności wnieść w trakcie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego 2008 wkład na rzecz integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych, a tym samym na rzecz zachowania spójności społecznej.

10. Przyjmuje z zadowoleniem trwałą wartość tworzenia świadomości społecznej, wynikającej z Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego, i w tym kontekście zwraca uwagę w szczególności na cieszący się ogromną popularnością w kręgach szkolnych plakat promujący Dzień Europy 2008.

11. Popiera zamiar Komisji Europejskiej, aby w formie konsultacji uświadomić szerokiej opinii publicznej sytuację edukacyjną dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych, i z ogromnym zainteresowaniem oczekuje na wyniki konsultacji.

12. Uważa, że przeznaczony na udział w konsultacjach okres pięciu miesięcy jest wystarczający do zajęcia szczegółowego stanowiska i zwraca się do swoich członków o wsparcie udziału zainteresowanych podmiotów w konsultacjach europejskich na szczeblu regionalnym i lokalnym.

13. Przyjmuje do wiadomości, że Komisja już w grudniu 2008 r., tzn. przed upływem okresu przeznaczanego na konsultacje, przedłoży wnioski dotyczące nowych ram otwartej metody koordynacji, które mogą mieć wpływ także na zmiany polityki w zakresie integracji dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk migracyjnych. Oczekuje, że Komisja odpowiednio uwzględni opinię Komitetu Regionów.

14. Popiera wybraną przez Komisję Europejską szeroką definicję pojęcia „środowiska migracyjnego”, która – podobnie jak w przeprowadzanych przez OECD analizach w dziedzinie międzynarodowej oceny uczniów (PISA) – uwzględnia również te osoby, które uzyskały obywatelstwo państwa członkowskiego pobytu wskutek naturalizacji lub z tytułu urodzenia, oraz dzieci takich osób.

15. Przyjmuje z zadowoleniem zastosowane przez Komisję Europejską podejście szczegółowe, koncentrujące się na zagadnieniu dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych, znajdujących się w trudniejszej sytuacji społeczno-ekonomicznej, ponieważ według Komitetu Regionów podjęcie działań w odniesieniu do tych osób jest najbardziej potrzebne.

16. Ze względu na ogromny napływ obywateli z innych państw członkowskich UE oraz z państw trzecich do państw członkowskich UE dostrzega potrzebę podjęcia działań przez systemy edukacji na szczeblu krajowym, czemu sprzyjać może rozpowszechnianie wyników procesu konsultacji oraz podjęcie tego zagadnienia na szczeblu europejskim.

17. Zgadza się ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, że edukacja jest kluczem do integracji i udanego udziału w życiu społecznym i zawodowym.

18. Podkreśla decydującą rolę edukacji przedszkolnej i szkolnej w zakresie integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych oraz zwraca w tym kontekście uwagę na szczególnie znaczenie opanowania języków państwa pobytu, w którym odbywa się nauka i porozumiewanie się, lub jednego z nich.

19. Postrzega rosnącą migrację jako wzmocnienie nie tylko kulturowej, ale również językowej różnorodności Unii Europejskiej, która dzięki odpowiedniemu uznaniu posiadanych umiejętności językowych może zostać przekształcona w kolejną przewagę na globalnym rynku.

20. W tym kontekście opowiada się ogólnie za zwracaniem większej uwagi na kulturowy, językowy i intelektualny potencjał migrantów oraz za sprzyjaniem temu, by legalni migranci stawali się łącznikami w dwustronnej wymianie międzykulturowej.

21. Ostrzega zatem przed postrzeganiem zwiększonej migracji wyłącznie jako ciężaru dla państw członkowskich UE, opowiadając się, również ze względu na sytuację demograficzną w Europie, za traktowaniem tego zjawiska jako źródła nowych możliwości.

22. Podkreśla znaczenie zaleceń Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie kluczowych kompetencji do uczenia się przez całe życie, również ze względu na integrację dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

Sytuacja edukacyjna dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych

23. Wyraża zaniepokojenie w związku z przedłożoną przez Komisję Europejską opartą na wskaźnikach oceną sytuacji edukacyjnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych. Postrzega integrację dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych jako wielkie wyzwanie polityczne i podkreśla pilną potrzebę podjęcia działań w tej dziedzinie.

24. Zgadza się z opinią Komisji Europejskiej, że niepowodzenie procesu integracji szkolnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych może stanowić pierwsze ogniwo w łańcuchu porażek, który w efekcie końcowym może doprowadzić do przedwczesnego porzucenia szkoły i bezrobocia wynikającego ze zbyt niskich kwalifikacji, a tym samym do niepowodzenia procesu integracji społecznej.

25. Uważa, że przyczyną różnic w osiągnięciach dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych jest szereg różnych czynników (m.in. brak lub niedostateczna znajomość języka wykładowego i wynikająca z niej niezdolność do rozumienia zajęć przy jednoczesnym braku motywacji; wciąż niewystarczająca elastyczność systemu edukacji, polegająca na dostosowywaniu oferty edukacyjnej w zależności od potrzeb dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych; niedostateczne wykształcenie rodziców oraz brak wsparcia i opieki pozaszkolnej nad dziećmi i młodzieżą ze strony ich rodziców).

26. Zdecydowanie podziela stanowisko Komisji Europejskiej, zawarte w jej komunikacie „Rozwijanie kompetencji na miarę XXI wieku: plan europejskiej współpracy w zakresie szkół”, że szkoła nie jest sama w stanie wyrównać gorszej sytuacji społecznej uczniów.

27. Podkreśla swoje przekonanie, że dla udanej integracji osób ze środowisk migracyjnych potrzebne są wyraźna wola, czas, wysiłek i otwartość ze wszystkich stron.

28. Wyraża z tego względu ubolewanie, że w zielonej księdze nie znalazło się odniesienie do indywidualnej odpowiedzialności rodziców oraz, w pewnej mierze, do odpowiedzialności do wieku odpowiedzialności dzieci i młodzieży, aby mimo swojej szczególnej sytuacji okazać gotowość do integracji i podjąć w istniejących warunkach próbę złagodzenia lub przezwyciężenia istniejącej gorszej sytuacji społeczno-ekonomicznej poprzez własną inicjatywę, np. korzystając z oferty edukacyjnej czy nabywając nowe kwalifikacje.

29. Uznaje obowiązek szkolny za niezbędną gwarancję udanej integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych i zdecydowanie opowiada się za ścisłą współpracą szkoły i rodziców w zakresie przestrzegania obowiązku szkolnego, co odnosi się również do umożliwienia dzieciom i młodzieży udziału w zajęciach sportowych, lekcjach pływania czy wycieczkach szkolnych.

30. Podobnie jak Komisja Europejska uważa, że zasadniczym sposobem rozwiązywania problemów jest wzmocnione partnerstwo między różnymi podmiotami w dziedzinie edukacji i wychowania młodzieży (przedszkola, szkoły, praca młodzieży), przy czym w opinii Komitetu Regionów szczególna rola przypada rodzinie, ponieważ pełni ona funkcję ważnego źródła bodźców w zakresie kształtowania się ogólnych oczekiwań dotyczących planów życiowych, a więc również indywidualnych osiągnięć edukacyjnych.

31. Dostrzega istotne znaczenie możliwie jak najszybszego objęcia dzieci ze środowisk migracyjnych ofertą opieki przedszkolnej, uwzględniając nieodzowną potrzebę poprawnego i płynnego opanowania języków kraju pobytu lub jednego z nich w celu skorzystania z możliwości, jakie stwarza system edukacyjny, ponieważ umożliwia to jeszcze przed rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej rozpoznanie i rozwiązanie problemów językowych, tworząc w ten sposób istotną podstawę równoprawnego udziału w zajęciach szkolnych.

32. Z tego względu wzywa władze szczebla krajowego, jak również władze lokalne i regionalne do zwrócenia większej uwagi na integrację dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

33. Zachęca w tym kontekście w szczególności władze lokalne i regionalne do podjęcia odpowiednich działań pozostających w ich zakresie kompetencji.

Proponowane konkretne działania, które środowiska polityczne mogą podjąć dla poprawy sytuacji edukacyjnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych

34. Przyjmuje z dużym zadowoleniem fakt, że Komisja Europejska nie ograniczyła się wyłącznie do opisu w zielonej księdze sytuacji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych, ale przedstawiła także analizę różnych politycznych koncepcji rozwiązania istniejących problemów.

35. Z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że w ramach opublikowanego dokumentu roboczego Komisji [SEK (2008) 2173], stanowiącego uzupełnienie zielonej księgi, proponuje się dość obszerną listę dalszych koncepcji w dziedzinie polityki edukacyjnej, służących integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych, zawierającą odniesienia do dokumentów dostępnych za pośrednictwem internetu, która umożliwi szczegółowy przegląd działań poszczególnych państw członkowskich oraz państw pozaeuropejskich w tej dziedzinie.

36. Zdecydowanie podkreśla rolę władz lokalnych i regionalnych w procesie poszukiwania praktycznych rozwiązań, służących lepszej integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

37. Uważa działania edukacyjne w jednostkach opieki przedszkolnej i w trakcie pierwszych lat nauki szkolnej za szczególnie istotne dla osiągnięcia sukcesu szkolnego przez dzieci i młodzież ze środowisk migracyjnych, ponieważ w tym okresie następuje kształtowanie całej dalszej kariery edukacyjnej.

38. Zachęca w tym kontekście do zapewnienia ściślejszej współpracy między szkołami a bibliotekami publicznymi, aby w większym stopniu zapoznać dzieci i młodzież ze światem książek, wspierając w ten sposób rozwój umiejętności językowych dzieci i młodzieży, ale również ich poczucie przynależności do społeczeństwa.

39. Opowiada się w tym kontekście za zwróceniem przez przedszkola i szkoły szczególnej uwagi na wczesne wspieranie poszczególnych dzieci i wytworzenie u nich poczucia własnej wartości oraz samostanowienia w ramach międzykulturowego kształtowania wartości we wczesnym dzieciństwie, przy czym szczególne znaczenie mają budzące zaufanie podstawowe doświadczenia, formy wyrazu i sposoby interpretacji służące analizie pełnego spektrum ewentualnych doświadczeń, co umożliwia jak najwcześniejsze wzmocnienie podstawowego systemu pojęć i wartości u dzieci, dając im szansę odnalezienia się w skomplikowanym świecie i radzenia sobie z kryzysami, przełomami i zmianami.

40. Zaleca uwzględnienie w ramach edukacji społecznej „empatii” jako celu edukacyjnego już w programach nauczania przedszkoli i szkół podstawowych, co umożliwi dzieciom wczucie się bez trudu w myśli i uczucia innych osób oraz okazanie szacunku i otwartości dla ich przekonań.

41. Zachęca do zwrócenia szczególnej uwagi na perspektywę płci.

42. Uważa, że dla przezwyciężenia istniejących problemów polegających na zróżnicowaniu wyników uczniów ze środowisk migracyjnych, najlepszym rozwiązaniem jest zastosowanie pakietu działań, wśród których edukacja językowa stanowi zadanie przekrojowe na wszystkich etapach edukacji.

43. Zaleca ponadto, aby w ramach szkoły zjawisko „pochodzenia ze środowisk migracyjnych” przedstawiać w formie koncepcji wykraczającej poza jeden przedmiot zajęć w sposób pozytywny, aby uczniowie traktowali przynależność swojej rodziny lub swoich kolegów z klasy do środowisk migracyjnych jako coś pozytywnego i wzbogacającego.

44. Podkreśla potrzebę doradztwa dla młodzieży, która nie ukończyła szkoły, oraz jej rodziców w zakresie dostępnych dla nich możliwości edukacyjnych i zawodowych, w celu późniejszego zdobycia kwalifikacji niezbędnych do wykonywania danego zawodu.

45. Zwraca uwagę na fakt, że odpowiednie władze szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego mogłyby nadal pozostawiać środki finansowe, które zostały zaoszczędzone ze względu na spadek liczby urodzeń w państwach członkowskich, w sektorze edukacji i przeznaczyć je na dalszą poprawę jakości edukacji oraz wyposażenie instytucji oświatowych.

46. Zaleca, by w odniesieniu do integracji dzieci, młodzieży i dorosłych ze środowisk migracyjnych kształtować świadomość przez prowadzenie kampanii medialnych, w których można by pokazywać na przykład integrację osób publicznych pochodzących ze środowisk migracyjnych.

47. Podkreśla prawo migrantów do pielęgnowania swego języka ojczystego i zaleca wspieranie wielojęzyczności.

48. Wzywa władze lokalne i regionalne, aby działając w charakterze pracodawców przekazywały swoim pracownikom kompetencje międzykulturowe oraz ewentualnie zwiększały udział pracowników ze środowisk migracyjnych, przy uwzględnieniu przydatności, umiejętności i skuteczności oraz odpowiedniej ocenie umiejętności językowych i międzykulturowych.

Rozwiązywanie problemu na poziomie europejskim

49. Zgadza się z opinią Komisji Europejskiej, że realizacja zainteresowania państw członkowskich współpracą w dziedzinie integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych w formie prezentacji sprawdzonych procedur, pochodzących z państw członkowskich, regionów i miast, może przynieść europejską wartość dodaną.

50. Podkreśla jednak w tym kontekście, że związane z tym problemy nie mogą być rozwiązane, jak proponuje to zielona księga, lecz jedynie omówione na szczeblu europejskim, przy czym decyzja o wdrożeniu ewentualnych działań politycznych należy do wyłącznej właściwości szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

51. Wzywa władze lokalne i regionalne w Europie do odpowiedniego zbadania, w jakim zakresie wsparcie ze strony programów wspólnotowych, na przykład programu działań „Uczenie się przez całe życie (2007–2013)” bądź fundusze strukturalne, można wykorzystać na rzecz integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych lub wspieranie dialogu międzykulturowego, oraz w jakim stopniu możliwe jest dostosowanie projektów znajdujących się obecnie na etapie planowania do istniejących dyrektyw dotyczących wsparcia, aby miały one realną szansę uzyskania wsparcia.

52. Zwraca w związku z tym uwagę na korzyści wynikające z Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i zwraca się do swoich członków na szczeblu regionalnym i lokalnym o zabieganie o wykorzystanie tego funduszu do finansowania działań służących integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

53. Oczekuje, że w ramach przewidywanego przez Komisję Europejską na grudzień 2008 r. projektu strategicznych ram europejskiej współpracy w zakresie edukacji i szkolenia, mającego zastąpić obecny program działań „Edukacja i szkolenie 2010”, integracja dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych zostanie odpowiednio uwzględniona.

54. Zaleca Komisji Europejskiej, aby w ramach pogłębionego zajmowania się tym tematem na szczeblu europejskim przeprowadziła analizę następujących zagadnień, które zostały pominięte w zielonej księdze:

- zwiększenie frekwencji szkolnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych;
- motywowanie rodziców ze środowisk migracyjnych do korzystania z istniejącej oferty edukacyjnej;
- kształcenie zawodowe dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych (m.in. kwestie doradztwa zawodowego oraz nauki zawodowych aspektów języka).

55. Przyjmuje do wiadomości, że Komisja Europejska opowiada się za przyjęciem wskaźników i europejskich średnich wartości odniesienia (*benchmarks*) w zakresie wyników i frekwencji szkolnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

56. Przypomina, że w procesie przyjmowania instrumentu średnich wartości odniesienia w edukacji powszechnej i zawodowej w konkluzjach Rady z dnia 5 maja 2003 r. podkreślono, że europejskie średnie wartości odniesienia nie wyznaczają żadnych celów dla poszczególnych państw i nie narzucają żadnych decyzji, które miałyby zostać przyjęte przez poszczególne rządy, nawet jeżeli środki krajowe określone na podstawie krajowych priorytetów będą przyczyniać się do osiągnięcia wartości odniesienia.

57. Zwraca uwagę na przyjęcie spójnych ram dla wskaźników i wartości odniesienia służących ocenie postępu w osiąganiu celów lizbońskich w dziedzinie edukacji powszechnej i zawodowej, co nastąpiło w maju 2007 r. w trakcie niemieckiej prezydencji w Radzie, oraz na fakt, że ze względu na zasadnicze wątpliwości, ale również z uwagi na nakłady administracyjne i finansowe związane z opracowaniem nowych wskaźników w dziedzinie szkolnictwa, państwa członkowskie nie przyjęły propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej przyjęcia takich nowych wskaźników.

58. Podkreśla zasadniczo, że w ramach współpracy UE w dziedzinie edukacji określenie europejskich średnich wartości odniesienia powinno pozostać wyjątkiem, a ich zakres stosowania nie powinien wykroczyć poza pięć istniejących średnich wartości odniesienia, ponieważ coraz lepiej widać, że w czterech spośród pięciu przypadków osiągnięcie do 2010 r. dobrowolnie przyjętych celów na poziomie europejskim nie będzie możliwe.

59. Zwraca zdecydowanie uwagę, że stworzenie nowych wskaźników może powodować znaczne dodatkowe nakłady administracyjne dla szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego, co ze względu na dążenia Komisji do zmniejszenia biurokracji byłoby możliwe jedynie w przypadku sporządzenia korzystnej analizy kosztów i korzyści.

60. Z tego względu opowiada się za skupieniem wysiłków na już istniejących wskaźnikach i europejskich średnich wartościach odniesienia.

61. Dostrzega wartość dodaną w kontekście europejskim nie w przyjęciu nowych wskaźników i wartości odniesienia (*benchmarks*), ale w stworzeniu spisu najlepszych praktyk w dziedzinie poprawy wyników szkolnych i obecności w szkole dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

62. Jest przekonany, że w kontekście kształtowania przyszłej współpracy UE w dziedzinie edukacji taki spis może stanowić kluczowy element pogłębionej wymiany informacji i doświadczeń oraz zapewnić odpowiednie zachęty do odpowiedzialnego określania polityki integracyjnej na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

63. Wzywa Komisję Europejską, aby – po dokonaniu oceny wyników konsultacji oraz po przeprowadzeniu dyskusji w odpowiednich gremiach na szczeblu europejskim – przy udziale władz lokalnych i regionalnych oraz w razie potrzeby także grupy ds. wzajemnego uczenia się „Dostęp do edukacji i integracja społeczna” opracowała taki spis konkretnych, nadających się do zastosowania w praktyce rozwiązań dla istniejących problemów dotyczących wyników szkolnych i frekwencji szkolnej dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

64. Uznaje ponadto za konieczne, by Komisja udostępniła następnie ten spis właściwym kompetentnym podmiotom krajowym, regionalnym i lokalnym. Spis ten mógłby obejmować m.in. najlepsze praktyki w następujących dziedzinach:

- dzieci: jak najwcześniejsze włączenie do programu edukacji przedszkolnej, przy jednoczesnym całościowym wsparciu i diagnozie problemów językowych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb dziecka, oraz w razie konieczności udział w programach wsparcia logopedycznego;
- dzieci i młodzież: realizacja w ramach obowiązku szkolnego działań wspierających znajomość języka na wszystkich etapach edukacji szkolnej, ewentualnie tymczasowy program klas językowych dla dzieci i młodzieży ze znacznymi brakami w znajomości języka wykładowego, aż do nadrobienia zaległości językowych; tworzenie sieci „opiekunów edukacyjnych”, w celu wspierania dzieci i młodzieży w szkole i kształceniu;
- rodzice: systematyczne i ukierunkowane informowanie o możliwościach systemu edukacyjnego przy pomocy wielojęzycznych broszur informacyjnych opracowywanych przez odpowiednie władze oświatowe; poszerzanie możliwości nauki języka przez rodziców ze środowisk migracyjnych,

a w tym kontekście, ze względu na szczególną pozycję matki, opracowanie oferty podniesienia kwalifikacji językowych przez matki, które w niedostatecznym stopniu opanowały język wykładowy swoich dzieci; zbadanie możliwości uwzględnienia i kształcenia wielojęzycznych ochotników pomagających rodzicom w przezwyciężeniu niekorzystnej sytuacji pod względem językowym, kulturowym i społecznym;

- nauczyciele: położenie większego nacisku w kształceniu nauczycieli (kształcenie zasadnicze oraz dalsze kształcenie i szkolenia) na kwestie odnoszące się do migracji; zachęcanie osób ze środowiska migracyjnego do podejmowania studiów nauczycielskich, aby byli dla dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych przykładem możliwości, jakie daje edukacja;
- szkoły: stworzenie ukierunkowanego wsparcia dla szkół z dużym udziałem imigrantów, w szczególności przez umożliwienie tworzenia mniejszych klas, wspieranie nauczycieli przez wychowawców młodzieży specjalizujących się w dziedzinie pedagogiki społecznej, organizowanie pomocy przy wykonywaniu zadań domowych po zajęciach oraz stworzenie systemu opieki ze strony starszych uczniów i studentów, zarówno ze środowisk migracyjnych, jak i spoza nich; ewentualnie wypracowanie charakterystycznych dla szkół profili międzykulturowych i zastosowanie ich w życiu szkolnym, przy czym szczególną rolę mogą odgrywać grupy robocze pracujące w poszczególnych językach imigrantów;
- wychowawcy młodzieży i pracownicy społeczni: silniejsze powiązania ze szkołami w celu opieki nad dziećmi i młodzieżą ze środowisk migracyjnych znajdującymi się jednocześnie w gorszej sytuacji społeczno-ekonomicznej.

65. Zwraca uwagę na rosnące znaczenie nauczania za pośrednictwem internetu (e-nauczania), które charakteryzuje się brakiem uzależnienia od czasu i miejsca i które oferuje nowe możliwości nauki języków oraz stwarza możliwość poznania mieszkańców i kultury bardzo oddalonych regionów. Wzywa w tym kontekście Komisję do zbadania możliwości zastosowania e-nauczania z myślą o integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych.

66. Dostrzega korzyści wynikające ze współpracy z organizacjami międzynarodowymi (OECD, UNESCO) i w tym kontekście wzywa do wzmocnienia synergii, w szczególności z Radą Europy.

Rola dyrektywy 77/486/EWG w sprawie kształcenia dzieci pracowników migrujących

67. Przyjmuje do wiadomości, że zakres stosowania dyrektywy 77/486/EWG w sprawie kształcenia dzieci pracowników migrujących ogranicza się do obywateli UE i że zgodnie z informacjami Komisji Europejskiej dyrektywa została jak dotąd wdrożona jedynie fragmentarycznie.

68. Uważa, że brak odniesienia się przez dyrektywę do obywateli państw trzecich oraz uprawnienie państw członkowskich do uregulowania poszczególnych aspektów, które wydają im się szczególnie istotne w odniesieniu do integracji dzieci i młodzieży ze środowisk migracyjnych, za pomocą umów dwustronnych z poszczególnymi państwami członkowskimi lub państwami trzecimi wyraźnie świadczą o tym, że ani treść, ani sam instrument dyrektywy nie stanowią przekonującej reakcji na obecny rozwój wydarzeń, mających wpływ na sytuację osób migrujących w Europie.

69. Stwierdza, że Komisja Europejska wyraziła w zielonej księdze znaczne wątpliwości dotyczące stosowności utrzymania dyrektywy.

70. Zaleca z tego względu Komisji Europejskiej, Parlamentowi Europejskiemu oraz Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu uchylenie dyrektywy 77/486/EWG w sprawie kształcenia dzieci pracowników migrujących.

Bruksela, 13 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „Usługa powszechna w łączności elektronicznej” oraz „Przyszłość sieci i internetu”

(2009/C 120/08)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, że wymóg dotyczący funkcjonalnego dostępu do internetu po umiarkowanej cenie ma podstawowe znaczenie dla wzrostu gospodarczego, rozwoju społecznego i terytorialnego oraz integracji w UE.
- Zauważa, że łącze szerokopasmowe, jako usługa porównywalna do innych mediów, takich jak woda i elektryczność, jest dziś coraz częściej uważane za czwartą usługę komunalną.
- Podkreśla, że UE powinna zagwarantować, iż usługi i wysokiej jakości łączność oferowane będą po rozsądnych cenach wszystkim mieszkańcom tudzież konsumentom, niezależnie od ich sytuacji społecznej ani położenia geograficznego.
- Podkreśla kluczową rolę i odpowiedzialność władz lokalnych i regionalnych w zapewnianiu łączności szerokopasmowych po umiarkowanej cenie na obszarach, na których nie zapewnia ich rynek, poprzez prowadzenie projektów pilotażowych służących zniwelowaniu różnic w dostępie do internetu oraz opracowaniu nowego podejścia w postaci skoncentrowanych na obywatelu usług publicznych.
- Po przeanalizowaniu i omówieniu przy różnych okazjach szeregu rozwiązań wprowadzanych przez władze lokalne i regionalne w całej Europie, Komitet Regionów jasno podkreślił niemożność znalezienia skutecznego, a zarazem uniwersalnego rozwiązania. To, co sprawdza się w dużych ośrodkach miejskich, może być nieodpowiednie na innych obszarach np. w niewielkich regionach górskich o trudnym ukształtowaniu terenu z wieloma stromiznami lub o niewielkiej gęstości zaludnienia, gdzie świadczenie jakiegokolwiek usługi wymaga szczególnego wysiłku.

Sprawozdawca: Robert Bright (UK/PSE), członek Rady Miasta Newport

Dokumenty źródłowe

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie drugiego przeglądu okresowego zakresu usługi powszechnej w sieciach i usługach łączności elektronicznej, zgodnie z art. 15 dyrektywy 2002/22/WE

COM(2008) 572 wersja ostateczna

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów: Komunikat w sprawie przyszłości sieci i internetu

COM(2008) 594 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

A. Usługa powszechna w łączności elektronicznej

Uwagi ogólne

1. Zważywszy, że zadaniem Komitetu jest dopilnowanie, aby każdy, kto zwróci się o dostęp do usługi powszechnej w zakresie łączności elektronicznej (e-łączności), otrzymał usługi niezbędne do udziału w życiu społecznym i do jego rozwoju, z zadowoleniem przyjmuje on drugi okresowy przegląd zakresu usługi powszechnej w sieciach łączności elektronicznej. Jest to ważny krok w kierunku dokonania oceny jakości dostępu, integracyjności i udziału w handlu w całej UE. Łączę szerokopasmowe, jako usługę porównywalną do innych mediów, takich jak woda i elektryczność, jest dziś coraz częściej uważane za czwartą usługę komunalną. Komitet Regionów uznał technologie informacyjno-komunikacyjne za czynnik zwiększający konkurencyjność i sprzyjający lepszym usługom publicznym w ramach odnowionej strategii lizbońskiej, tak aby:

— technologie informacyjno-komunikacyjne stały się fundamentem społeczeństwa informacyjnego otwartego dla wszystkich i spełniającego potrzeby wszystkich jego członków, w tym także osób niepełnosprawnych, starszych i wszystkich osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

— łączność elektroniczna stanowiła rozwiązanie problemu odizolowania mieszkańców tych regionów, a zwłaszcza obszarów wiejskich, którzy obecnie nie mają odpowiedniego dostępu do sieci i usług łączności informatycznej;

— usługa powszechna umożliwiająca łączność elektroniczną, która wymaga udostępnienia wszystkim użytkownikom ustalonej usługi minimalnej o określonej jakości lub prędkości połączenia, mogła w przyszłości lepiej służyć pokonywaniu przepaści cyfrowej;

— można było zaktualizować definicję usługi powszechnej, jako że od czasu wprowadzenia jej zakres pozostaje praktycznie niezmienny i wciąż ogranicza się do pojedynczego łącza;

— korzystanie z internetu mogło w przyszłości wzrosnąć i nie było w Unii Europejskiej ograniczone coraz mniejszą dostępnością adresów protokołu internetowego (IP) czy kwestiami bezpieczeństwa. W tym kontekście KR z zadowoleniem przyjmuje konsultacje Komisji Europejskiej dotyczące „internetu przedmiotów” i pragnie podkreślić konieczność przejścia z protokołu IPv4 na nowszą wersję IPv6, co ułatwi rozwój internetu i będzie miało bezpośredni wpływ na konkurencyjność Europy.

2. Popiera wymienione w dyrektywie cztery szczególne elementy zakresu usługi powszechnej i podkreśla, że przyszły rozwój dostępu szerokopasmowego, usługa powszechna i internet będą mieć duże znaczenie dla spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w państwach członkowskich UE. Unia powinna zagwarantować, że usługi i wysokiej jakości łączność oferowane będą po rozsądnych cenach wszystkim mieszkańcom tudzież konsumentom, niezależnie od ich sytuacji społecznej ani położenia geograficznego, a także powinna wyraźniej uwzględnić aspekt regionalny, analizując skutki podjętych działań ⁽¹⁾.

3. Podkreśla kluczową rolę i odpowiedzialność władz lokalnych i regionalnych w zapewnianiu łączy szerokopasmowych po umiarkowanej cenie na obszarach, na których nie zapewnia ich rynek, poprzez prowadzenie projektów pilotażowych służących zniwelowaniu różnic w dostępie do internetu oraz opracowaniu nowego podejścia w postaci skoncentrowanych na obywatelu usług publicznych ⁽²⁾.

4. Podkreśla konieczność, aby polityka telekomunikacyjna UE była elastyczna i miała szeroki zakres, tak aby można ją było dostosowywać do nagłych, nieprzewidzianych zmian technologicznych i rynkowych, które wywierają wpływ na wszystkie inne sektory społeczeństwa ⁽³⁾.

5. Podkreśla potrzebę opracowania podstawowych środków w dziedzinach, które stanowią priorytety w ujęciu horyzontalnym, tak aby wspierać równość szans (np. powszechne udostępnianie publicznych stron internetowych, rozbudowa infrastruktury szerokopasmowej). Dla tego celu niezbędna jest interwencja władz lokalnych, regionalnych lub krajowych ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ CdR 520/99 fin.

⁽²⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽³⁾ CdR 520/99 fin.

⁽⁴⁾ CdR 5/2008 fin.

6. Z zadowoleniem przyjmuje starania Komisji o rozpoczęcie okresu refleksji nad przyszłą rolą usługi powszechnej w zakresie łączności elektronicznej, zwłaszcza w kwestii zapewnienia szerszego dostępu do usług łączności elektronicznej dla wszystkich użytkowników, w tym osób niepełnosprawnych.

Wystarczający powszechny dostęp zapewniony przez rynki łączności elektronicznej

7. Popiera Komisję w zamiarze regularnego i częstego prowadzenia oceny usługi powszechnej w ramach sieci łączności elektronicznej.

8. Podkreśla, że wymóg dotyczący funkcjonalnego dostępu do internetu po umiarkowanej cenie ma podstawowe znaczenie dla wzrostu gospodarczego, rozwoju społecznego i terytorialnego oraz integracji w UE.

9. Dostrzega zasadniczo istnienie nierówności i różnic w dostępie, rozmieszczeniu i rozwoju w poszczególnych państwach członkowskich, co jest najbardziej widoczne w tych regionach, a zwłaszcza na obszarach wiejskich, gdzie dostępność funkcjonalnego internetu za umiarkowaną cenę jest znacznie mniejsza niż w miastach i w ich pobliżu.

10. Jest zaniepokojony istnieniem różnic nie tylko o charakterze cyfrowym, lecz również społeczno-gospodarczym, gdyż aspekt ten jest coraz bardziej uzależniony od technologii cyfrowych i dostępu do nich.

11. Dostrzega trudności, z jakimi borykają się rynki przy tworzeniu szybkich sieci szerokopasmowych za umiarkowaną cenę na pewnych obszarach geograficznych, wzywa więc Komisję Europejską do opracowania polityki i wytycznych, które uznając niedoskonałość rozwiązań rynkowych, ułatwiłyby inicjatywy państwa i sektora publicznego zmierzające do stworzenia otwartych sieci oddzielonych funkcjonalnie od usług świadczonych na tych obszarach.

Prędkość transmisji danych wystarczająca dla zapewnienia funkcjonalnego dostępu do internetu

12. Podkreśla, że dostęp do łączy szerokopasmowych po umiarkowanych cenach w całej Unii jest podstawowym warunkiem zagwarantowania jakości usług publicznych, wspierania konkurencyjności i wydajności⁽⁵⁾. Dostęp do wysokiej jakości łączy szerokopasmowych za umiarkowaną cenę może zwiększyć dostępność i jakość usług świadczonych przez władze lokalne i regionalne, ułatwiając mikroprzedsiębiorstwom, a także małym i średnim przedsiębiorstwom oferowanie swoich produktów na sprzedaż. Można oczekiwać, że najbardziej oddalone regiony i społeczności osiągną znaczne korzyści z szerszego i szybszego dostępu do usług szerokopasmowych⁽⁶⁾.

13. Podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na regiony słabiej rozwinięte gospodarczo, tak aby mogły one wykorzystać możliwość rzeczywistej konwergencji, jaką oferują technologie informacyjno-komunikacyjnymi i aby mogły uniknąć ryzyka wykluczenia⁽⁷⁾.

14. Przypomina wskazany w Rydze cel, jakim jest objęcie szerokopasmowymi łącami 90% ludności UE do 2010 r., lecz uważa, że jest on niewystarczający i powinno mu towarzyszyć uwzględnienie innych czynników: rozmieszczenia geograficznego, gęstości zaludnienia itp. Pozostaje istotna rozbieżność między opinią państw członkowskich a analizą Komisji Europejskiej, z której wynika, że dostępem tym objęte jest obecnie zaledwie 70% ludności UE⁽⁸⁾.

15. Apeluje o wspieranie działań władz lokalnych i regionalnych, które mogą służyć za przykład rozwiązań z zakresu e-administracji zorientowanych na użytkownika, w celu promowania sprawności w posługiwaniu się technologią cyfrową oraz stworzenia warunków wspierających działalność gospodarczą i badawczą w dziedzinie technologii informacyjnych i komunikacyjnych⁽⁹⁾.

16. Apeluje do Komisji o zdefiniowanie łączy szerokopasmowych jako usługi o stałej dostępności (*always-on*), która pozwala na równoczesne korzystanie z usług głosowych i przesyłu danych przy minimalnej prędkości wystarczającej dla funkcjonalnego dostępu do internetu we wszystkich regionach.

Łączy szerokopasmowe w zmienionym zakresie obowiązkowej usługi powszechnej

17. Podkreśla, że utrwalona przepaść cyfrowa jest przyczyną społeczno-gospodarczego wykluczenia. Zapewnienie równych szans w zakresie dostępu do technologii cyfrowej oraz umiejętności jej obsługi jest niezbędne w dzisiejszym społeczeństwie, a ponadto wiąże się z niewykorzystanym dotychczas potencjałem ekonomicznym. Ważne jest, aby wykorzystać technologie informacyjno-komunikacyjne jako nowe narzędzie społeczne, łącząc strategie w tej dziedzinie ze wspólnotową polityką społeczną⁽¹⁰⁾, i wdrożyć je jako instrument związany z polityką spójności na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego.

18. Jest poważnie zaniepokojony faktem, że przeszkodą dla rozwijania sieci szerokopasmowych mogą być typowe zjawiska zawodności rynku, jeśli prywatni dostawcy uznają za nieopłacalne inwestycje w infrastrukturę na obszarach odległych, wiejskich, słabo zaludnionych lub takich, gdzie górzyste ukształtowanie terenu czyniłoby je szczególnie złożonymi i trudnymi⁽¹¹⁾.

19. Proponuje włączenie mechanizmów wspierania dostępu do funkcjonalnych szerokopasmowych łączy internetowych na obszarach wiejskich, w regionach o niewielkiej gęstości zaludnienia oraz w regionach najbardziej oddalonych. Jeśli będzie to konieczne, należałoby również wspierać inwestycje dokonywane przez władze lokalne i regionalne lub – w porozumieniu z nimi – także inwestycje MŚP bądź inicjatywy lokalne na rzecz rozwoju⁽¹²⁾.

20. Wzywa do opracowania szczególnych środków, takich jak fundusze strukturalne UE, w celu zagwarantowania jasności i spójności w zapewnianiu funkcjonalnego dostępu do internetu we wszystkich regionach UE przed śródkresową oceną tych programów w 2010 r.

⁽⁸⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽⁹⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽¹²⁾ CdR 4/2008 fin.

⁽⁵⁾ CdR 5/2008 fin, CdR 272/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽⁷⁾ CdR 5/2008 fin.

21. Dostrzega istotny wkład unijnych portali internetowych we wspieranie wymiany sprawdzonych rozwiązań między wszystkimi zainteresowanymi stronami w zakresie opracowania i tworzenia otwartych sieci szerokopasmowych z wykorzystaniem środków unijnych, krajowych i regionalnych zgodnie z unijnymi zasadami pomocy publicznej (np. <http://www.broadband-europe.eu>).

22. Uznając, że technologia szerokopasmowa ma olbrzymi wpływ na dalszy rozwój całego jednolitego rynku europejskiego, apeluje do Komisji Europejskiej o uwzględnienie w przedstawionej przez nią odnowionej z uwagi na obecną sytuację gospodarczą polityce wykorzystania wszystkich mechanizmów, jakimi dysponuje w celu wspierania inwestycji w tego rodzaju infrastrukturę.

23. Uważa, że konkurencyjność Unii, zakres i jakość usług, wydajność, a także poziom zatrudnienia w wielu innych sektorach mogą w dużej mierze zależeć od dostępności funkcjonalnych szerokopasmowych łączy internetowych o dużej szybkości.

24. W sytuacji, gdy władze krajowe, regionalne i lokalne, a także inne instytucje, zapewniają obywatelom coraz większą liczbę usług w formie elektronicznej (e-administracja, e-zdrowie, e-kształcenie, elektroniczne zamówienia publiczne), odpowiedni dostęp do technologii szerokopasmowych staje się coraz ważniejszy dla uczestnictwa w życiu demokratycznym (e-integracja) ⁽¹³⁾. Współpraca pomiędzy lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi władzami może zostać zacieśniona dzięki zwiększeniu dostępu do internetu publicznej administracji, a w szczególności w świetle dyrektywy UE o usługach, która jest obecnie transponowana.

Odpowiednia elastyczność obowiązkowej usługi powszechnej w celu zapewnienia rozwoju całego rynku we wszystkich państwach

25. Uważa, że po przeanalizowaniu i omówieniu przy różnych okazjach szeregu rozwiązań wprowadzanych przez władze lokalne i regionalne w całej Europie, Komitet Regionów jasno podkreślił niemożność znalezienia skutecznego, a zarazem uniwersalnego rozwiązania. To, co sprawdza się w dużych ośrodkach miejskich, może być nieodpowiednie na innych obszarach np. w niewielkich regionach górskich o trudnym ukształtowaniu terenu z wieloma strumieniami lub o niewielkiej gęstości zaludnienia, gdzie świadczenie jakiegokolwiek usługi wymaga szczególnego wysiłku ⁽¹⁴⁾.

26. Dostrzega, że istnieją nadal istotne różnice w zakresie umiejętności posługiwania się technologią cyfrową, działające zwłaszcza na niekorzyść osób starszych, osób nieaktywnych gospodarczo, osób gorzej wykształconych oraz tych, które nie zdobyły wiedzy niezbędnej do rozwinięcia przedmiotowych umiejętności w miejscu pracy.

⁽¹³⁾ Kluczowa rola, jaką dostęp do usług szerokopasmowych odgrywa w wielu innych sektorach gospodarki i administracji publicznej, została podkreślona w poprzednich opiniach Komitetu Regionów; zob.: opinia Komitetu Regionów z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie niwelowania różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych i planu działania na rzecz administracji elektronicznej w ramach inicjatywy i2010, Dz.U. C 146 z 30.6.2007, s. 63–68, pkt 1.3–1.5; opinia Komitetu Regionów z dnia 13 kwietnia 2000 r. (przypis 1), pkt 2.3.

⁽¹⁴⁾ CdR 272/2006 fin.

27. Podkreśla znaczenie, jakie ma zapewnienie kształcenia i szkoleń uwzględniających potrzeby wynikające z nieustannej cyfrowej ewolucji całego społeczeństwa, z poświęceniem szczególnej uwagi wyżej wymienionym grupom najmniej uprzywilejowanym ⁽¹⁵⁾.

28. Podkreśla potrzebę skoncentrowania się na rozbieżności między rozmieszczeniem łączy szerokopasmowych a rzeczywistym ich wykorzystaniem, które pozostaje na zbyt niskim poziomie ze względu na niedoskonałe kompetencje społeczeństwa w zakresie technologii cyfrowej. W celu zniwelowania tych różnic należy podjąć na szczeblu lokalnym i na wyższym szczeblu działania, dzięki którym zlikwidowane zostaną przeszkody na drodze do korzystania z łączy szerokopasmowych, np. pokazy korzystania z internetu, tworzenie publicznych miejsc dostępu ⁽¹⁶⁾ finansowanie projektów szkoleniowych dla stowarzyszeń mieszkańców oraz innych niepaństwowych organizacji na temat kompetencji w zakresie technologii cyfrowej, jak również wspieranie konkurencji między podmiotami oferującymi usługi szerokopasmowe.

B. Przyszłość sieci i Internetu

Uwagi ogólne

29. Mając za zadanie ocenę zmiany generacyjnej technologii internetowych, z zadowoleniem przyjmuje możliwość dokonania przeglądu nowych osiągnięć technologicznych oraz internetu przedmiotów.

30. Uznaje, że internet jest jedną z najwspanialszych innowacji naszych czasów. Jego potencjał w zakresie stymulowania wzrostu gospodarczego może przynieść znaczne korzyści, takie jak stworzenie nowych usług, nowych możliwości inwestycyjnych i nowych miejsc pracy, wzrost wydajności, mniejsze koszty i lepsza jakość życia ⁽¹⁷⁾.

31. Stwierdza, że w tak krótkim czasie szybkie (szerokopasmowe) łącza internetowe stały się podstawą współczesnej gospodarki. Zmieniły one zasady dostępu do internetu i jego wykorzystania.

32. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że oprócz przyszłej łączności sieciowej Komisja Europejska pragnie utworzyć drogę dla największej rewolucji w środowisku internetu, jaką może stać się internet przedmiotów.

Wyzwania polityczne

33. Wyraża nadzieję, że ogólnym celem przyświecającym przyszłemu komunikatowi i ewentualnej aktualizacji ram prawnych będzie wspieranie konkurencji oraz dostrzega cel, jakim jest zapewnienie dostępności usług właściwych dla społeczeństwa informacyjnego pod warunkiem zapewnienia konkurencji w całej Wspólnocie ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁵⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽¹⁶⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽¹⁸⁾ CdR 274/2000 fin.

34. Podziela zdanie Komisji, zgodnie z którym usługi transferu kreatywnych treści do środowiska internetu stanowią istotną zmianę, oraz podkreśla, że treść nowych usług oraz nowych mediów cyfrowych musi być planowana nie tylko według kryteriów ekonomicznych, lecz z uwzględnieniem potrzeb społecznych i kulturowych ⁽¹⁹⁾.

35. Apeluje do członków Komitetu Regionów, aby podkreślali znaczenie zachowania różnorodności i tożsamości kulturowej w pluralistycznym społeczeństwie europejskim w przyszłym świecie cyfrowym ⁽²⁰⁾.

36. Podkreśla znaczenie nowego podejścia do zapewniania elektronicznych usług publicznych skoncentrowanych na obywatelu oraz istotną rolę władz lokalnych i regionalnych, które są odpowiedzialne za opracowanie takiego podejścia. Zadanie to jest szczególnie istotne z punktu widzenia regionów oddalonych, peryferyjnych i wiejskich oraz wyspiarskich, gdzie korzyści społeczno-gospodarcze płynące z rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych mają podstawowe znaczenie dla spójności i zapewniają największą wartość dodaną ⁽²¹⁾.

37. Pragnąc zapobiec marginalizacji niektórych obywateli w zakresie dostępu do usług publicznych, podkreśla wymóg, aby administracja działała wielokanałowo, umożliwiając użytkownikom kontakt za pośrednictwem wybranego kanału (okienka w urzędzie, strony internetowej, telewizji cyfrowej, telefonii komórkowej itd.) ⁽²²⁾.

38. Podkreśla rolę sieci interaktywnej (WEB 2.0), mającej oparcie w społeczności swoich użytkowników, która wnosi rewolucyjne zmiany do komunikacji pomiędzy obywatelami a władzami lokalnymi, zapewniając możliwie najwyższy stopień przejrzystości procesu decyzyjnego i wzmacniając demokrację uczestniczącą.

39. Wzywa Komisję do opracowania bardziej szczegółowych wytycznych, jak regiony i miasta mają przestrzegać unijnych zasad pomocy publicznej, zwłaszcza w zakresie przechodzenia na łącza szerokopasmowe nowej generacji na tych obszarach, gdzie nie zapewni tego rynek, oraz w zakresie wprowadzania bezprzewodowych łączy szerokopasmowych w regionach.

40. Podkreśla konieczność zaprojektowania przyszłego internetu przedmiotów w taki sposób, aby uniknąć nowych zagrożeń dla dzieci i młodzieży związanych z postępującą konwergencją cyfrową, coraz powszechniejszym dostępem do łączy szerokopasmowych oraz pojawianiem się nowych urządzeń z dostępem do internetu ⁽²³⁾.

41. Wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na bezpieczeństwo transakcji oraz na zwalczanie nielegalnych lub szkodliwych treści internetowych ⁽²⁴⁾. Społeczeństwo przykłada szczególną wagę do problemów ochrony konsumenta i ochrony danych osobowych ⁽²⁵⁾.

42. Wyraża uznanie dla uwagi, jaką Komisja Europejska poświęca zwiększaniu ochrony prywatności i danych osobowych obywateli w sektorze łączności elektronicznej.

43. Wzywa do zaostrzenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa i do poprawy mechanizmów egzekwowania prawa oraz zwraca uwagę Komisji Europejskiej na fakt, że niektóre środki służące zapewnieniu bezpieczeństwa sieci i ochrony konsumenta wymagają koordynacji i wdrożenia na szczeblu międzynarodowym, a nie unijnym ⁽²⁶⁾.

44. Wyraża nadzieję, że dalsze działania będą służyć pobudzeniu i wsparciu tworzenia oraz stosowania rozwiązań technicznych mających na celu zwalczanie nielegalnych treści i szkodliwych zachowań w sieci, a także propagowaniu współpracy i wymiany sprawdzonych rozwiązań wśród szerokiego gremium zainteresowanych stron na szczeblu lokalnym, regionalnym, europejskim i międzynarodowym ⁽²⁷⁾.

45. Jest świadom potrzeb sektora oświaty jako użytkownika funkcjonalnych usług szerokopasmowych oraz odbiorcy materiałów edukacyjnych z dziedziny technologii informacyjnych oraz umiejętności obsługi mediów w zakresie bezpiecznych treści internetowych. Podkreśla, że celem działań powinna być nie tylko ochrona dzieci, lecz również zaszczepienie w nich biegłości w bezpiecznym korzystaniu z internetu (upewnocnienie użytkownika) ⁽²⁸⁾.

46. Zaleca skoordynowanie działań badawczych w odpowiednich dziedzinach wewnątrz i na zewnątrz Unii oraz zdobycie wiedzy na temat sposobów korzystania przez obywateli z technologii internetowych, związanego z tym ryzyka oraz możliwych szkodliwych skutków stosowania tych technologii, z uwzględnieniem aspektów technicznych, psychologicznych i społecznych ⁽²⁹⁾.

47. Jest zdania, że na szczeblu krajowym nie można miarodajnie ocenić powodzenia polityki nadzoru telekomunikacyjnego, ponieważ różnice w zakresie telekomunikacji i świadczenia usług istnieją nie tylko pomiędzy regionami UE, lecz również wewnątrz regionów, np. gęsto zaludnione miasta oraz obszary wiejskie w każdym regionie odbiegają znacznie od średnich krajowych ⁽³⁰⁾.

48. Wzywa Komisję Europejską do lepszego monitorowania dostępności i jakości usług na niższym szczeblu geograficznym niż dotychczas, tak aby zwróciła ona większą uwagę na różnice między rynkami regionalnymi oraz aby zapewniła ich integralność ⁽³¹⁾.

Działania szczegółowe

49. Podkreśla, że wolna konkurencja w sektorze telekomunikacyjnym nie zapewnia równego dostępu i jednakowych usług we wszystkich regionach i podregionach. Przepisy dotyczące usługi powszechnej powinny być poddawane stałemu i aktywnemu przeglądowi w celu gwarantowania prawdziwie powszechnego dostępu do społeczeństwa informacyjnego ⁽³²⁾.

⁽¹⁹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁰⁾ CdR 94/2008 fin.

⁽²¹⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽²²⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽²³⁾ IDATE, maj 2006 r.; zob. załącznik.

⁽²⁴⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁵⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁶⁾ CdR 4/2008 fin.

⁽²⁷⁾ CdR 174/2008 fin.

⁽²⁸⁾ CdR 174/2008 fin.

⁽²⁹⁾ CdR 174/2008 fin.

⁽³⁰⁾ CdR 52/2001 fin.

⁽³¹⁾ CdR 274/2000 fin.

⁽³²⁾ CdR 520/99 fin.

50. Proponuje włączenie usług szerokopasmowych do zakresu dyrektywy w sprawie usług powszechnych i wzywa krajowe organy regulacyjne do opracowania w sposób przejrzysty szeregu środków, uwzględnienia rozwoju technologii i prędkości, jak też szczegółowego wyznaczenia zasobów i sankcji, które posłużą wprowadzeniu w danym państwie członkowskim funkcjonalnego i otwartego internetu. Komitet przypomina Komisji, że władze lokalne i regionalne oraz użytkownicy końcowi w regionach nie powinni ponosić finansowych konsekwencji ani też radzić sobie z opóźnieniami ze strony operatorów, którzy czekają na ostateczne ustalenia dotyczące usług powszechnych w danym państwie członkowskim ⁽³³⁾.

51. Proponuje wyraźnie określić parametry (gęstość zaludnienia, topografia, wydajność sieci, ukształtowanie terenu) w celu wskazania regionów, które w największym stopniu dotknięte są niedociągnięciami w funkcjonowaniu rynku.

52. Uważa, że w przyszłości wymagany poziom usługi powszechnej nie powinien zostać wyznaczony zbyt nisko, gdyż nie będzie wówczas spełniał aktualnych i przyszłych potrzeb użytkowników. Za punkt odniesienia należy przyjąć szybsze, funkcjonalne łącza internetowe, umożliwiające szybki postęp technologiczny w przyszłości. Powinno się zachęcać państwa członkowskie do ustanowienia bardziej restrykcyjnych wymogów w odniesieniu do usługi powszechnej na szczeblu krajowym zgodnie z art. 32 obowiązującej dyrektywy ⁽³⁴⁾.

53. Dostrzega potrzebę określenia i przeanalizowania różnych modeli dostarczania łącz szerokopasmowych do budynków poprzez zastosowanie sieci otwartego dostępu biegających z centrali telefonicznej.

54. Zachęca władze publiczne, w szczególności na szczeblu gminnym, do inwestowania w nowe sieci oraz obniżania kosztów robót inżynierskich poprzez ułatwianie dostępu do istniejących sieci przewodów, a także poprzez koordynowanie modernizacji z remontami i budową dróg lub innych obiektów, w szczególności związanych z siecią energetyczną i kanalizacyjną.

55. Wymaga udostępnienia infrastruktury przez władze publiczne i zakłady usług komunalnych poprzez uzbrojenie terenów pod inwestycje w odpowiednio pojemne ogólnodostępne sieci kanałów, a także opracowanie dokumentacji kartograficznej istniejącej infrastruktury lub upublicznienie planów prac inżynierskich, a także oczekuje usprawnienia koordynacji pomiędzy dostawcami usług a właścicielami budynków w ramach wstępnego okablowania nowo powstających obiektów.

56. Uważa, że z tego względu należy szukać nowych, elastycznych rozwiązań, pozwalających na podjęcie w tych regionach skutecznych środków – czy to poprzez politykę wsparcia ekonomicznego dla budowy infrastruktury określoną na szczeblu lokalnym bądź regionalnym, ale koordynowaną na szczeblu krajowym lub unijnym, czy to poprzez wytyczne korygujące niedoskonałości rynku na wymienionych wyżej obszarach geograficznych, przy poszanowaniu wspólnotowych zasad wolnej konkurencji ⁽³⁵⁾.

57. Zaleca wspieranie i wymianę sprawdzonych rozwiązań ⁽³⁶⁾ w zakresie inicjatyw władz lokalnych i regionalnych służących optymalnemu wykorzystaniu funduszy strukturalnych, EFRROW oraz pomocy publicznej w zakresie dostarczania i wykorzystywania łącz szerokopasmowych. Komitet Regionów wielokrotnie zwracał już uwagę, że takie podejście jest potrzebne i przynosi pozytywne rezultaty.

58. Wzywa Komisję do stosowania wskaźników regionalnej dostępności i wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych jako stałego źródła informacji, które będą przydatne i potrzebne do przyjęcia środków zapewniających społeczno-ekonomiczną i technologiczną konwergencję między regionami ⁽³⁷⁾.

59. Wzywa do przedstawienia zdecydowanych propozycji wspierających interesy użytkowników i konsumentów w przypadku aktualizacji dyrektywy w sprawie usługi powszechnej ⁽³⁸⁾.

60. Wzywa Komisję, aby zachęcała społeczeństwo do angażowania się w usprawnianie działań i usług administracyjnych poprzez ustanowienie stałego adresu internetowego, na który użytkownicy mogliby przysyłać uwagi i sugestie ⁽³⁹⁾.

Bruksela, dnia 13 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

⁽³³⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽³⁴⁾ CdR 274/2000 fin.

⁽³⁵⁾ CdR 272/2006 fin.

⁽³⁶⁾ <http://www.broadband-europe.eu>.

⁽³⁷⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽³⁸⁾ CdR 274/2000 fin.

⁽³⁹⁾ CdR 272/2006 fin.

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

78. SESJA PLENARNA 12–13 LUTEGO 2008 R.

Opinia Komitetu Regionów „Ekologiczny transport”

(2009/C 120/09)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że po raz pierwszy we wniosku dotyczącym nowej dyrektywy uwzględniono zasadę internalizacji kosztów zewnętrznych oraz że przedstawienie obecnego wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie opłat za użytkowanie dróg poprzedziły szeroko zakrojone badania, w których dokonano gruntownej analizy tej problematyki.
- Przypomina, że w białej księdze dotyczącej transportu wśród celów europejskiej polityki transportowej wymieniono: przywrócenie równowagi pomiędzy różnymi środkami transportu, jednolite i nieuzależnione od rodzaju transportu zasady opodatkowania pozwalające lepiej egzekwować koszty transportu, równość szans pomiędzy różnymi środkami transportu, wspieranie pełnej internalizacji kosztów społecznych i kosztów związanych ze środowiskiem, włączenie do kosztów korzystania z infrastruktury kosztów infrastruktury i zewnętrznych kosztów związanych z wypadkami, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem i zatłoczeniem dróg, obowiązywanie tych zasad w odniesieniu do wszystkich środków transportu i wszystkich kategorii użytkowników.
- Zwraca uwagę na to, że jednym z najważniejszych celów europejskiej polityki transportowej jest przeniesienie transgranicznego transportu towarowego – zwłaszcza ciężkiego transportu transgranicznego – z dróg na kolej. UE musi ponadto wprowadzić odpowiednie działania, aby zapewnić realizację tego celu, gdy dostępna jest wystarczająca przepustowość.
- Jest przekonany, że egzekwowanie kosztów zewnętrznych dotyczących odcinków dróg należących do transeuropejskich sieci transportowych nie powinno pozostawać do uznania państw członkowskich. Należy raczej zastosować przejrzysty system obejmujący odpowiednie kryteria i różnymi środkami zachęcać państwa członkowskie do egzekwowania kosztów zewnętrznych oraz przeznaczania uzyskanych dochodów na określone cele.

Sprawozdawca: Herwig van Staa (AT/PPE), przewodniczący parlamentu krajowego Tyrolu

Dokumenty źródłowe

Komunikat Komisji „Ekologiczny transport”

COM(2008) 433 wersja ostateczna

Komunikat Komisji „Strategia na rzecz wdrożenia internalizacji kosztów zewnętrznych”

COM(2008) 435 wersja ostateczna

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 1999/62/WE w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe

COM(2008) 436 wersja ostateczna

Komunikat Komisji „Działania w celu ograniczenia hałasu kolejowego w zakresie istniejącego taboru”

COM(2008) 432 wersja ostateczna

ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Przypomina, że Komisja Europejska w swej białej księdze z 12 września 2001 r. „Europejska polityka transportowa na 2010 r.: czas na decyzje” [COM(2001) 370] odsyła do ustaleń Rady Europejskiej z Göteborga w odniesieniu do celu uwzględnienia rzeczywistych kosztów i opowiada się za wspieraniem pełnej internalizacji kosztów społecznych i kosztów związanych ze środowiskiem za pośrednictwem zrównoważonej polityki transportowej.

2. Zauważa, że Komisja Europejska podkreśla konieczność podjęcia działań w celu zlikwidowania współzależności między rozwojem transportu a wzrostem PKB dzięki przejściu z transportu drogowego na kolejowy i wodny oraz dzięki publicznemu transportowi pasażerskiemu. Komisja Europejska dodaje także, iż zasady dotyczące opodatkowania muszą być jednolite i nieuzależnione od rodzaju transportu, tak by lepiej egzekwować koszty transportu i dzięki temu osiągnąć równość szans pomiędzy różnymi środkami transportu oraz wyjaśnia, że koszty korzystania z infrastruktury muszą obejmować zarówno koszty infrastruktury, jak i koszty zewnętrzne związane z wypadkami, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem i zatłoczeniem dróg.

3. Ubolewa nad tym, że w przeglądzie średniookresowym białej księgi Komisji Europejskiej dotyczącej transportu z 2001 r. [komunikat Komisji z 22.6.2006, COM(2006) 314] przedstawiono niewiele inicjatyw dotyczących uwzględniania rzeczywistych kosztów transportu, a jedynie w punkcie „Inteligentne pobieranie opłat” zapowiada się nowy instrument dotyczący pobierania opłat drogowych w celu finansowania infrastruktury oraz optymalizacji transportu, które mogą być modulowane z uwzględnieniem wpływu na środowisko lub ryzyka zatłoczenia, zwłaszcza w miastach oraz na obszarach newralgicznych pod względem środowiskowym, gdzie mogą być stosowane także inne formy rozdzielania przepustowości, takie jak giełdy praw tranzytowych.

4. Stwierdza, że za pośrednictwem przedstawionego pakietu dotyczącego ekologicznego transportu i uwzględnionego w nim

wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe (dyrektywy w sprawie opłat za użytkowanie dróg) Komisja wywiązuje się z wynikającego z art. 11 dyrektywy 2006/38/WE zobowiązania do opracowania nadającego się do powszechnego zastosowania, przejrzystego modelu szacowania wszystkich kosztów zewnętrznych jako podstawy obliczania w przyszłości opłat za korzystanie z infrastruktury. Modelowi temu towarzyszy analiza skutków internalizacji kosztów zewnętrznych w odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu oraz strategia na rzecz stopniowego wdrażania tego modelu w odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu.

5. Przypomina, że internalizacja kosztów transportu jest niezbędnym etapem, lecz muszą jej towarzyszyć inne środki w celu zwiększenia atrakcyjności oferty transportowej zarówno dla przedsiębiorstw, jak i dla osób prywatnych, które powinny móc liczyć na infrastrukturę wystarczającą do zaspokojenia ich potrzeb. W związku z tym konieczne jest rozwinięcie pakietu środków mających na celu stworzenie sieci kolejowych przeznaczonych do transportu towarów, przy czym pierwszeństwo należy przyznać transeuropejskim sieciom transportowym. Konieczne jest także optymalne rozwinięcie systemów powiązań kolejowych oraz szybkie rozwiązanie problemów występujących w związku z różnym rozstawem szyn.

Dyrektywa w sprawie opłat za użytkowanie dróg

6. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że po raz pierwszy we wniosku dotyczącym nowej dyrektywy uwzględniono zasadę internalizacji kosztów zewnętrznych oraz że przedstawienie obecnego wniosku dotyczącego zmiany dyrektywy w sprawie opłat za użytkowanie dróg poprzedziły szeroko zakrojone badania, w których dokonano gruntownej analizy tej problematyki.

7. Z zadowoleniem przyjmuje także to, iż Komisja, realizując postanowienia art. 11 dyrektywy 2006/38/WE, zleciła przeprowadzenie analizy najlepszych praktyk z zakresu oceny kosztów zewnętrznych i przedłożyła w 2007 r. podręcznik szacowania zewnętrznych kosztów transportu (*Handbook on estimation of external cost in the transport sector*, 2007 r.).

8. Zwraca uwagę na to, że jednym z najważniejszych celów europejskiej polityki transportowej jest przeniesienie transgranicznego transportu towarowego – zwłaszcza ciężkiego transportu transgranicznego – z dróg na kolej. UE musi ponadto wprowadzić odpowiednie działania, aby zapewnić realizację tego celu, gdy dostępna jest wystarczająca przepustowość, a także czynić wysiłki na rzecz stworzenia niezbędnej infrastruktury, zwłaszcza w ramach transeuropejskich sieci transportowych.

9. Przypomina, że w białej księdze dotyczącej transportu wśród celów europejskiej polityki transportowej wymieniono: przywrócenie równowagi pomiędzy różnymi środkami transportu, jednolite i niezależne od rodzaju transportu zasady opodatkowania pozwalające lepiej egzekwować koszty transportu, równość szans pomiędzy różnymi środkami transportu, wspieranie pełnej internalizacji kosztów społecznych i kosztów związanych ze środowiskiem, włączenie do kosztów korzystania z infrastruktury kosztów infrastruktury i zewnętrznych kosztów związanych z wypadkami, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem i zatłoczeniem dróg, obowiązywanie tych zasad w odniesieniu do wszystkich środków transportu i wszystkich kategorii użytkowników.

10. Zwraca uwagę, że Komisja nie uwzględniła kosztów wypadków przy internalizacji kosztów zewnętrznych w transporcie drogowym. Komisja podkreśla, że koszty te są pokrywane poprzez składki ubezpieczeniowe przekazywane do zakładów ubezpieczeń; Komitet Regionów jest zdania, że składki ubezpieczeniowe w większości przypadków nie stanowią dostatecznych zachęt do obierania bezpiecznego stylu jazdy i ostrożnych zachowań na drodze. Do składek ubezpieczeniowych nie jest także wliczona ta część kosztów wypadków, jaką ponosi społeczeństwo. Stąd też UE powinna stworzyć ramy pozwalające określić, jak oceniać i obliczać koszty zewnętrzne kosztów wypadków. Następnie każde państwo członkowskie będzie mogło samo zdecydować, czy koszty zewnętrzne kosztów wypadków powinny zostać zinternalizowane za pomocą składek na ubezpieczenie, czy też w inny sposób.

11. Przypomina także, że zdaniem Komisji Europejskiej trzeba zmienić społeczne modele transportowe, zachęcając obywateli do szerszego korzystania z różnych form transportu publicznego, ponieważ tych modeli postępowania nie można oddzielić od ogólnych celów UE dotyczących środowiska i klimatu, a działania UE trzeba, jeśli chodzi o zrównoważoną mobilność, oceniać nie tylko zgodnie z art. 71 TWE, ale także zgodnie z art. 6, 174, 175 i 176 TWE, jako że poprawa ekologiczności i wydajności stanowi jeden z głównych celów wspólnej polityki transportowej.

12. Żywi jednak wątpliwości, czy przedłożony wniosek pozwoli zapewnić realizację wymienionych celów europejskiej polityki transportowej, zwłaszcza że egzekwowanie wszystkich kosztów zewnętrznych, tak jak to planowano w dyrektywie 2006/38/WE, nie zostało przynajmniej początkowo przewidziane i zgodnie z wnioskiem Komisji Europejskiej nadal do uznania państw członkowskich pozostawia się ustalenie, czy i na których odcinkach transeuropejskich sieci transportowych pobierane będą opłaty. Należy przy tym uwzględnić szczególne przepisy konstytucyjne krajów skandynawskich w zakresie opodatkowania drogowego transportu towarowego.

13. Zwraca uwagę na to, że w rozważaniach jako cel wprowadzanych ram prawnych wymieniono także harmonizację systemów opłat, jako jeden ze sposobów zlikwidowania zakłóceń konkurencji, oraz przewidziano już zwiększenie ekolo-

giczności transportu dzięki zróżnicowaniu opłat stosownie do klasy pojazdu.

14. Ma jednak nadzieję, że w swych przyszłych wnioskach Komisja poda bardziej skuteczne rozwiązania dla negatywnych tendencji związanych z dużymi różnicami w zakresie opłat i podatków oraz wynikającego z tego niewyważonego korzystania z różnych środków transportu i nadmiernego obciążenia pewnych elementów infrastruktury, zwłaszcza że także dotychczasowe ramy prawne opłat za korzystanie z dróg nie spowodowały likwidacji tej nierównowagi.

15. Stwierdza, że starania KE o wyrównanie podatków od paliw nie doprowadziły jak dotąd do zbliżenia wysokości opodatkowania paliw w państwach członkowskich Unii Europejskiej i dlatego też ceny paliw w UE nadal są bardzo zróżnicowane. Komisja powinna kontynuować starania zmierzające do zmniejszenia dużych różnic w opodatkowaniu paliw. Dopóki podatki od paliw nie zostaną w znacznym stopniu ujednolicone, każde państwo członkowskie powinno mieć możliwość internalizacji kosztów zewnętrznych powstających wskutek obciążenia dla klimatu.

16. Wzywa do stopniowego, rozłożonego na dłuższy czas zmniejszenia dużych różnic w opodatkowaniu w dziedzinie transportu (np. podatków od pojazdów samochodowych, podatków paliwowych itd.) oraz przejrzystości w zakresie wykorzystania środków.

17. Ubolewa nad tym, że nadal utrzymują się zróżnicowane opłaty za korzystanie z infrastruktury w transgranicznym transporcie towarów i państwa spoza UE, jak na przykład Szwajcaria, są w tym względzie nawet w lepszej sytuacji niż państwa członkowskie UE. Podkreśla, że także zmiany i waloryzacja opłat za korzystanie z dróg, jakie miały miejsce w ostatnich latach, przyniosły jedynie niewielką poprawę. Ogólne opłaty pobierane na porównywalnych odcinkach dróg są bardzo zróżnicowane i te różnice w obciążeniu kosztami składają się do znacznych objazdów i tym samym powodują zakłócenia konkurencji. Komitet wzywa zatem Komisję do podjęcia działań oraz wsparcia państw członkowskich w staraniach mających na celu zapewnienie, aby przy wyborze trasy w towarowym transporcie drogowym uwzględniano wpływ na środowisko, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz stan dróg.

18. Jest świadomy tego, że punktem wyjścia wszystkich rozważań Komisji Europejskiej dotyczących wspólnej polityki transportowej jest zagwarantowanie czterech podstawowych wolności – w szczególności swobodnego przepływu towarów i swobody świadczenia usług, oraz tego, że europejska polityka transportowa powinna zapewniać płynne funkcjonowanie transportu pod względem technicznym przy niskich kosztach gospodarczych.

19. Zwraca jednak uwagę na to, że zwłaszcza w regionach newralgicznych, w dużym stopniu dotkniętych kosztami zewnętrznymi transportu, wpływ ruchu pojazdów ciężarowych na zdrowie mieszkańców i na środowisko naturalne jest szczególnie duży i dlatego też swobodny przepływ towarów ma dla tych obszarów znaczne negatywne konsekwencje. Zwraca także uwagę na to, że zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości istnieje obowiązek uwzględniania kwestii ochrony środowiska. Ochrona środowiska naturalnego i ochrona zdrowia stawiają przed europejską polityką transportową szczególne wyzwania, tak że dążąc do stworzenia nowoczesnego systemu transportowego i zapewnienia jego trwałości trzeba uwzględniać obok kwestii gospodarczych i społecznych, także kwestie ekologiczne oraz ochrony zdrowia.

20. Podkreśla ponadto, że zdrowie obywateli Europy jest dobrem niezastąpionym i podstawowe prawo do zdrowia i czystego środowiska nie może być mniej ważne od nieograniczonego swobodnego przepływu towarów oraz powinno być zgodne z poszanowaniem zasady swobodnego przepływu osób i towarów dzięki przyjęciu odpowiednich środków. W tym kontekście zasadniczą rolę odgrywać będzie prowadzona przez szkoły i media publiczne polityka edukacyjna w zakresie bezpieczeństwa drogowego.

21. Stwierdza, że choć dyrektywa 1999/62/WE jako podstawę do wyliczenia opłat za korzystanie z dróg określa opłaty za przejazd wyliczane na podstawie średniej ważonej konieczne do pokrycia kosztów budowy, eksploatacji oraz rozwoju danej sieci infrastruktury, przedłożony wniosek nie przedstawia żadnego rozwiązania dla głównego problemu dużych różnic w opodatkowaniu w dziedzinie transportu, ponieważ nadal nie nakłada na państwa członkowskie obowiązku pobierania opłat za korzystanie z dróg należących do transeuropejskich sieci transportowych, a jedynie określa ich maksymalną, ale nie minimalną, wysokość, a ponadto państwa członkowskie same decydują o przeznaczeniu dochodów z takich opłat i nic nie zostało im w tym względzie narzucone.

22. Popiera propozycję Komisji, zgodnie z którą dochody z internalizacji powinny być przeznaczone i wykorzystane na zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu odbywającego się w ramach europejskich sieci transportowych. Jeśli ma zostać uwzględniony koszt zatoru, powinno to mieć miejsce tylko pod warunkiem, że powstanie plan działania, który ukazywałby, jak należy podejmować problemy zęszczenia ruchu, zarazem jednak nie wiązałby się z jednym określonym rodzajem transportu.

23. Z uwagi na pełne kontrowersji dyskusje nad wnioskiem KE, znaczną niepewność na rynkach finansowych oraz obawy przed recesją powątpiewa, czy wszystkie państwa członkowskie zastosują system egzekwowania dodatkowych kosztów zewnętrznych.

24. Jest przekonany, że egzekwowanie kosztów zewnętrznych dotyczących odcinków dróg należących do transeuropejskich sieci transportowych nie powinno pozostawać do uznania państw członkowskich. Należy raczej zastosować przejrzysty system obejmujący odpowiednie kryteria i różnymi środkami zachęcać państwa członkowskie do egzekwowania kosztów zewnętrznych oraz przeznaczania uzyskanych dochodów na określone cele.

25. W wielu państwach członkowskich regiony i gminy odpowiadają za znaczną część sieci dróg. Wprowadzenie opłat za przejazd w określonych strefach lub na określonych odcinkach dróg może prowadzić do niepożądanego przesunięcia ruchu drogowego. W dyrektywie należy zatem określić, że wszystkie jednostki zarządzające infrastrukturą drogową powinny zostać włączone w podejmowanie decyzji o tym, na których drogach należałoby pobierać opłaty za przejazd. Ponadto istotne jest, by lokalne i regionalne zarządy infrastruktury

drogowej brały udział w opracowywaniu systemu takich opłat, jak również w wykorzystaniu dochodów.

26. Domaga się, by egzekwować wszystkie koszty zewnętrzne (w dziedzinach takich jak zdrowie, ochrona klimatu, ogólnie ochrona środowiska naturalnego, koszty wypadków, koszty produkcji energii, produkcji, utrzymania i usuwania pojazdów, wpływ na pieszych i rowerzystów, wykorzystanie terenu) oraz wzywa Komisję, by odpowiednio zmodyfikowała wnioski i uwzględniła w nim także plan stopniowego wprowadzenia w życie podejścia służącego pokryciu kosztów zewnętrznych.

27. Ubolewa na tym, że zgodnie z przedłożonym wnioskiem naliczanie kosztów zewnętrznych zmierza przede wszystkim do zapewnienia konkretnego rozwiązania dla problemów występujących zwłaszcza w dużych miastach, natomiast na drogach międzymiastowych nie dojdzie faktycznie do pobierania opłat na pokrycie kosztów zewnętrznych, tak więc ze względu na brak internalizacji kosztów zewnętrznych na wszystkich odcinkach dróg nie dojdzie do przeniesienia transportu towarowego na transport kolejowy i również rzeczywiste skutki pod względem bardziej ekologicznego stylu jazdy będą znikome.

28. Sądzi, że w związku z wymogami gospodarki (dostawy dokładnie na czas „just in time”) nawet same stosunkowo wysokie koszty nadmiernego natężenia ruchu przyniosą efekty, jakich oczekuje się w wyniku regulacji.

29. Zwraca uwagę na to, że ambitne cele Komisji (uwzględnienie rzeczywistych kosztów, równe obciążenie różnych środków transportu) można osiągnąć tylko dzięki zastosowaniu proponowanego systemu w jak największym zakresie i na jak największym obszarze.

30. Wzywa zatem do promowania i wspierania tego systemu, aby uniknąć tego, że ze względu na sytuację gospodarczą tylko w określonych miejscach w gęsto zaludnionych aglomeracjach (o dużym natężeniu ruchu i zanieczyszczeniu powietrza) spełnione zostaną warunki do egzekwowania kosztów zewnętrznych.

31. Ubolewa nad tym, że nie jest możliwe połączenie finansowania krzyżowego i kosztów zewnętrznych, zwłaszcza że finansowanie krzyżowe jest przede wszystkim instrumentem finansowania, a koszty zewnętrzne z zasady mogą być wykorzystane także do innych celów.

32. Ubolewa nad brakiem ogólnego uwzględnienia wszystkich kosztów zewnętrznych w całej sieci, które jest konieczne do przeniesienia transportu towarów na bardziej ekologiczne środki transportu i które w wyniku wyższych opłat za korzystanie z dróg pozwoliłoby na stałe zwiększyć kolejowy transport towarowy.

33. Zwraca uwagę na to, że nierówne podatki i zwłaszcza brak obowiązku pobierania minimalnych opłat oraz nieegzekwowanie kosztów zewnętrznych na całym terytorium utrwalił brak równowagi pod względem kosztów korzystania z infrastruktury w różnych korytarzach transportowych.

34. Podkreśla, że także z uwagi na bezpieczeństwo transportu drogowego trzeba unikać nadmiernego obciążania pojedynczych szlaków transportowych oraz zachęcać do ulepszania niektórych dróg i tworzenia alternatywnych, zgodnych z wymogami ochrony środowiska tras kolejowych i morskich, a także w dalszym ciągu promować istniejące autostrady morskie i umożliwiać otwieranie nowych tras tego typu, co przyczyniłoby się do zmniejszenia natężenia transportu drogowego towarów.

35. Ocenia wniosek jako pierwszy krok na drodze do uniknięcia nadmiernego obciążenia infrastruktury drogowej oraz zapewnienia ekologicznym środkom transportu większego udziału w rynku.

36. Zwraca uwagę, że wniosek dotyczący zmiany dyrektywy początkowo ma mieć zastosowanie tylko do pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12 t; zdaniem Komitetu nie ma żadnych przeciwwskazań, aby dyrektywa zaraz po wejściu w życie nie stosowała się do wszystkich pojazdów ciężarowych.

37. Podkreśla, że ze względu na niewspółmierny wzrost towarowego transportu drogowego oraz obowiązujące limity określone w europejskich normach ochrony środowiska przemysł i rzemiosło praktycznie nie mają już możliwości rozwoju. W rezultacie nie tylko cierpi zdrowie społeczeństwa, ale także drastycznie ograniczone są możliwości rozwoju gospodarczego.

38. Zwraca uwagę na to, że zwłaszcza objazdy powodują nadmierne obciążenie pojedynczych korytarzy transportowych i w wyniku różnego obciążenia kosztami w niedopuszczalny sposób zakłócają konkurencję w UE.

39. Wzywa w związku z tym instytucje UE do podjęcia wszelkich środków regulacyjnych w celu zagwarantowania porównywalności kosztów korzystania z infrastruktury we

wszystkich korytarzach transportowych, co na stałe położy kres objazdom, przy uwzględnieniu potrzeb rynku oraz rozwoju danych obszarów w analizie stanu i przepustowości poszczególnych dróg.

40. Dla informacji odsyła do zawartych w załączniku wykresów dotyczących transalpejskiego transportu towarowego, które wyraźnie pokazują różnice w wysokości opłat za korzystanie z infrastruktury w ważnych korytarzach transportowych we Francji, Szwajcarii i Austrii.

Ograniczenie hałasu kolejowego

41. Podziela zdanie Komisji, że powinny zostać przyjęte środki zmierzające do ograniczenia hałasu powodowanego przez towarowy transport kolejowy i przyjmuje z zadowoleniem środki zaproponowane przez Komisję. W szczególności wymiana hamulców w istniejącym taborze na hamulce o niższym poziomie hałasu daje nadzieję na wysoką skuteczność przy stosunkowo niskich kosztach. Wzywa do włączenia do specyfikacji technicznej interoperacyjności dla emisji hałasu przez pojazdy szynowe (TSI-Noise) również wartości granicznych hałasu dla istniejących pojazdów i ram czasowych dla modernizacji. Prosi Komisję o sprawdzenie, czy należy również zbadać i określić wartości graniczne dla ewentualnych szkodliwych substancji uwalnianych przy ścieraniu klocków hamulcowych, aby uniknąć długofalowych szkód powodowanych przez te substancje na odcinkach wzdłuż torów kolejowych. Prosi, aby Komisja zwróciła uwagę na fakt, że dzięki nowoczesnym procedurom operacyjnym i środkom infrastrukturalnym zwiększającym przepustowość można osiągnąć sytuację, że pociągi będą rzadziej musiały hamować przy wykorzystaniu hamulców ciernych. W ten sposób można jeszcze bardziej zwiększyć wydajność energetyczną transportu szynowego i jeszcze bardziej ograniczyć emisję hałasu oraz ścieranie.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „Jednolita europejska przestrzeń powietrzna II”

(2009/C 120/10)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla, że transport lotniczy ma ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, konkurencyjności i dobrobytu poszczególnych regionów oraz Europy jako całości.
- Uważa, że ustanawiając cele ogólnoeuropejskie w zakresie wydajności, trzeba uwzględnić krajowy i/lub regionalny kontekst działalności, ponieważ niewłaściwe jest ustalanie takich samych celów dla lotnisk o dużym, jak i małym natężeniu ruchu. Należy raczej utrzymać lotniskową służbę informacji powietrznej (AFIS) niż zmuszać wszystkie lotniska do korzystania ze służby kontroli ruchu lotniczego (ATC), co byłoby bardziej kosztowne dla mniejszych lotnisk. Władze krajowe lub regionalne są najlepiej przygotowane do uwzględnienia tych aspektów.
- Wnioskuje, by propozycja wykorzystywania opłat z tytułu ruchu lotniczego do finansowania wspólnych projektów została wyjaśniona pod kątem możliwego wykorzystania innych środków oraz sposobu, w jaki organ krajowy lub regionalny korzystający z takiego projektu będzie uczestniczył w odpowiednim podejmowaniu decyzji.
- Zaleca, by zgodnie z zasadą pomocniczości kompetencje przyznane EASA ograniczały się do lotnisk obsługujących ruch zgodnie z przepisami dla zawodowych lotów według wskazań przyrządów.
- Sądzi, że ważne jest, by przepisy wykonawcze dla lotnisk były opracowywane zgodnie z poziomem złożoności danego lotniska oraz jakości jego działalności i natężenia ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem lotnisk o małym natężeniu ruchu oraz niewielkiej liczbie pracowników.

Sprawozdawca: Lea Saukkonen (FI/PPE), zastępca członka rady miasta Helsinki

Dokumenty źródłowe:

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 549/2004, (WE) nr 550/2004, (WE) nr 551/2004 oraz (WE) nr 552/2004 w celu poprawienia skuteczności działania i zrównoważonego rozwoju europejskiego systemu lotnictwa

COM(2008) 388 wersja ostateczna – 2008/0127 (COD)

Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Jednolita europejska przestrzeń powietrzna II: w kierunku bardziej zrównoważonego rozwoju lotnictwa i poprawy jego efektywności”

COM(2008) 389 wersja ostateczna

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 216/2008 w zakresie lotnisk, zarządzania ruchem lotniczym i służb żeglugi powietrznej oraz uchylającego dyrektywę 2006/23/WE

COM(2008) 390 wersja ostateczna – 2008/0128 (COD)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW:

Wprowadzenie

1. Podkreśla fakt, że transport lotniczy ma ogromne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i społecznego, konkurencyjności i dobrobytu zarówno poszczególnych regionów, jak i Europy jako całości. Transport lotniczy zapewnia szybkie i elastyczne połączenia pomiędzy regionami Europy oraz z resztą świata.

2. Jest przekonany, że poprawa skuteczności działania europejskiego systemu lotnictwa nie tylko przyniesie znaczne korzyści ekonomiczne, ale także zwiększy elastyczność i bezpieczeństwo ruchu lotniczego, lepiej uwzględniając przy tym kwestie ochrony środowiska i wyzwania związane ze zmianami klimatu.

3. Podkreśla konieczność rozwijania i udoskonalania zdolności oraz możliwości władz krajowych do współdziałania na zasadzie sprawnie funkcjonującej całości w ramach tego samego funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej (FAB) przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad ustalonych z UE.

4. Ponownie stwierdza, że lotniska regionalne należy traktować jako atut szczególnie ważny dla rozwoju regionalnych i lokalnych gospodarek oraz że społeczne i ekonomiczne znaczenie transportu lotniczego będzie wzrastało wraz z rozszerzeniem Unii ⁽¹⁾.

5. Zwraca uwagę Komisji na fakt, iż europejskie lotniska różnią się między sobą istotnie. Stąd, gdy porówna się lotniska europejskich metropolii z lotniskami słabiej zaludnionych obszarów peryferyjnych i regionów wyspiarskich, różnice w zakresie wymogów zarządzania ruchem lotniczym i bezpieczeństwa są ogromne.

Uwagi ogólne

6. Zauważa, że wniosek dotyczący zmiany prawodawstwa w zakresie europejskiej jednolitej przestrzeni powietrznej jest

częścią większego pakietu, obejmującego także poszerzenie kompetencji Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) o zarządzanie ruchem lotniczym, usługi nawigacji powietrznej i lotniska.

7. Podkreśla, że celem tego pakietu rozporządzeń jest poprawienie transportu powietrznego, tak by granice państwowe oraz ograniczenia poszczególnych krajów nie utrudniały jak najefektywniejszego wykorzystania przestrzeni powietrznej oraz innych działań.

8. Zwraca uwagę, że wniosek opiera się na sprawozdaniu grupy wysokiego szczebla ds. przyszłości ram prawnych lotnictwa europejskiego oraz na sprawozdaniu komisji Eurocontrol ds. oceny skuteczności działania: „Ocena inicjatyw dotyczących funkcjonalnych bloków przestrzeni powietrznej oraz ich wkład w poprawę funkcjonowania”.

9. Wskazuje na fakt, że u podstaw wniosku leży ocena Komisji, iż obecny europejski system zarządzania ruchem lotniczym jest już na granicy swoich możliwości. Wynika to głównie z braku podejścia sieciowego, z niepełnej jak dotąd deregulacji rynku, braku swobodnego przepływu osób na rynku pracy kontrolerów ruchu lotniczego oraz z instytucjonalnych ustaleń w zakresie zarządzania ruchem lotniczym.

10. Przyznaje, że funkcjonowanie jednolitej przestrzeni powietrznej można poprawić poprzez przyjęcie jednolitych ram prawnych w zakresie bezpieczeństwa, co pozwoli zaistnieć nowym technologiom oraz zarządzaniu przepustowością na ziemi.

11. Potwierdza, iż zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju transportu lotniczego trzeba poprawić zarządzanie ruchem lotniczym oraz usługi nawigacji powietrznej, aby wyszły one naprzeciw potrzebom użytkowników przestrzeni powietrznej, tworząc jednolitą europejską przestrzeń powietrzną.

12. Z zadowoleniem przyjmuje zastąpienie nakładających się regulacji poprzez wspólnotowe ramy prawne obejmujące wszystkie etapy lotu w sieci transportu lotniczego.

⁽¹⁾ CdR 76/2005 i CdR 63/2004

13. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek dotyczący poprawy funkcjonowania systemu zarządzania przestrzenią powietrzną poprzez uwzględnienie kwestii bezpieczeństwa, co jest w interesie wszystkich jej użytkowników.

14. Z zadowoleniem przyjmuje też fakt, że rozwijając system transportu lotniczego wzięto pod uwagę problematykę ochrony środowiska, co sprawi, iż korzyści dla gospodarek regionalnych związane z transportem lotniczym zostaną w zrównoważony sposób połączone z wymogami ekologicznymi.

15. Z zadowoleniem przyjmuje zmianę definicji funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej, poprzez zaakcentowanie efektywności usług. W ten sposób łatwiej będzie właściwie wdrożyć cele rozporządzenia, uwzględniając potrzeby różnych regionów.

16. Popiera centralny plan zarządzania ruchem lotniczym, który stanie się dokumentem regulującym rozwój w tym zakresie oraz podstawą, na której będzie można rozwijać aktywność regionalnych lotnisk jako elementów sieci usług transportu lotniczego.

17. Uważa, że istotne jest wprowadzenie regulacji dotyczących skuteczności. Obejmowałoby to przyjęcie wspólnotowych wskaźników efektywności, przeglądów okresowych usług nawigacji powietrznej oraz procedur i funkcji sieciowych dla gromadzenia danych od wszystkich zaangażowanych podmiotów.

18. Podkreśla znaczenie opracowania i przyjęcia krajowych lub regionalnych planów skuteczności przy definiowaniu wiążących celów. Na szczeblu wspólnotowym określać należy jedynie cele o charakterze ogólnym, które następnie zostałyby doprecyzowane na poziomie krajowym i regionalnym.

19. Jest zdania, że słuszny jest wymóg, zgodnie z którym organ oceniający ma być ciałem niezależnym.

20. Popiera postulat, według którego państwo członkowskie nie może odmówić uznania dostawcy usług w zakresie ruchu lotniczego, powołując się na wymogi ustawodawstwa krajowego dotyczące własności państwa lub miejsca działalności takiego dostawcy.

21. Uważa, że utworzenie funkcjonalnych bloków przestrzeni powietrznej do 2012 r. będzie trudne, ale możliwe. Niemniej będzie to wymagało ścisłej współpracy pomiędzy państwami członkowskimi, krajowymi organami nadzoru, dostawcami usług oraz portami lotniczymi.

22. Jest zdania, że szczegółowy podział informacji finansowych dostawców usług oraz zakaz wzajemnego subsydiowania pomiędzy służbami kontroli obszaru a służbami nawigacji powietrznej portów lotniczych przyczynią się do większej przejrzystości systemów opłat.

23. Sądzi, iż szacowanie opłat w nadchodzących latach jest elementem długoterminowego planowania działań służb nawigacji powietrznej. Stąd propozycja, by opłaty ustalać na kilka lat do przodu, co ułatwi planowanie działalności użytkownikom przestrzeni powietrznej, ponieważ będą oni mieli wyobrażenie kosztów, jakie poniosą w najbliższych latach.

24. Zwraca uwagę na propozycję, by Komisja sporządziła sprawozdanie nie później niż cztery lata po wejściu w życie rozporządzenia oraz, w razie konieczności, przedstawiła wniosek w sprawie stosowania zasad rynkowych do różnych usług nawigacji powietrznej, takich jak komunikacja, nawigacja, nadzór, meteorologia i informacja lotnicza. Efektywne ekonomicznie działania stanowią normalną część działalności biznesowej, lecz należy uznać, że na obszarach, gdzie występuje niewielkie natężenie ruchu, nie jest możliwe świadczenie usług nawigacji powietrznej w sposób rentowny lub wspierający rywalizację.

25. Popiera propozycję porzucenia definicji ograniczającej użytkowanie funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej wyłącznie do górnej przestrzeni powietrznej. Nowy wniosek ułatwi realizację jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej i sprawne funkcjonowanie usług ruchu lotniczego.

26. Przyjmuje do wiadomości propozycję, by Wspólnota i państwa członkowskie zwróciły się z prośbą do Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO) o ustanowienie i uznanie jednolitego europejskiego rejonu informacji powietrznej (EFIR), lecz nie sądzi, by było to pełną kwestią, jako że nie przedstawiono żadnych dowodów na to, że z jego ustanowienia wynikną konkretne korzyści.

27. Uważa, że ważne jest znalezienie odpowiednich rozwiązań w ocenie organizacji zarządzania siecią oraz funkcji pomocniczych, a także sposobu wykorzystania wiedzy Eurocontrol podczas rozważania reorganizacji funkcji.

28. Uważa, że propozycja zachowania spójności między planami lotów a przydziałami czasu na start lub lądowanie oraz koniecznej koordynacji z sąsiednimi regionami jest ważna z punktu widzenia skutecznego i sprawnego funkcjonowania ruchu lotniczego.

29. Sądzi, że niezbędne jest zapewnienie w Europie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w powietrzu oraz przyjmuje z zadowoleniem rozszerzenie zakresu kompetencji EASA. Zestaw zharmonizowanych norm opracowany przez pojedynczą agencję i możliwy do jak najbardziej jednolitego stosowania w całej Wspólnocie pomógłby w propagowaniu bezpieczeństwa w powietrzu, a jednocześnie zmniejszyłby problemy przewoźników lotniczych i lotnictwa wynikające ze zróżnicowanego stosowania norm.

30. Uważa, że w propozycji rozszerzenia kompetencji EASA posunięto się zbyt daleko i że mogłoby to nałożyć nieracjonalnie wysokie wymogi w szczególności na małe lotniska regionalne, a tym samym utrudniać ich działalność.

31. Sądzi, że zakres kompetencji EASA powinien koncentrować się na kwestiach bezpieczeństwa, tak aby misja tej agencji pozostała jasna.

32. Sądzi, że konieczne jest propagowanie współpracy cywilno-wojskowej na wszystkich szczeblach w celu zapewnienia jak najefektywniejszego funkcjonowania europejskiej sieci transportu lotniczego oraz osiągnięcia przez nią celów w zakresie wydajności.

II. WNIOSKI I ZALECENIA

33. Uważa, że podczas ustanawiania celów ogółouropejskich ważne jest uwzględnienie krajowego lub regionalnego kontekstu działalności, ponieważ niewłaściwe jest ustalenie takich samych celów w zakresie wydajności dla lotnisk o dużym, jak i małym natężeniu ruchu. Należy raczej utrzymać lotniskową służbę informacji powietrznej (AFIS) niż zmuszać wszystkie lotniska do korzystania ze służby kontroli ruchu lotniczego (ATC), co byłoby bardziej kosztowne dla mniejszych lotnisk. Władze krajowe lub regionalne są najlepiej przygotowane do uwzględnienia tych aspektów.

34. Sądzi, że ważne jest, by informacje mające na celu oszacowanie poziomu wydajności były zbierane w powiązaniu z obowiązującymi praktykami w dziedzinie sprawozdawczości.

35. Uważa, że dla zapewnienia przejrzystości ważne jest, by dochody i koszty w poszczególnych usługach według usługodawców można było przedstawiać zgodnie z ich własnymi praktykami w zakresie rachunkowości, w stopniu, w jakim one już istnieją.

36. Wnioskuję, by propozycja wykorzystywania opłat z tytułu ruchu lotniczego do finansowania wspólnych projektów została wyraźniej określona co do możliwego wykorzystania innych środków oraz co do sposobu, w jaki organ krajowy lub regionalny korzystający z takiego projektu będzie uczestniczył w odpowiednim podejmowaniu decyzji.

37. Uważa, że istnieje potrzeba objaśnienia planowanych zmian w systemie pobierania opłat, jeżeli chodzi o metodę ustalania opłat na kilka lat naprzód oraz sposób, w jaki usługodawcy działający na zasadzie komercyjnej mogą przewidywać zmiany płac i kosztów operacyjnych podczas okresu obowiązywania umowy w ramach swojego zarządzania ryzykiem. Tego rodzaju analizę można najlepiej przeprowadzić na szczeblu krajowym lub regionalnym.

38. Zaleca bardziej szczegółowe opisanie sieci zarządzania i powiązanych z nią działań, które są ważne dla działalności w tym sektorze, zamiast pobieżnych odniesień do nich znajdujących się obecnie we wniosku. Ułatwiłoby to ocenę ich oddziaływania oraz odpowiedniego sposobu, w jaki użytkownicy przestrzeni powietrznej i podmioty zapewniające usługi nawigacji powietrznej mogą uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących reformy struktur administracyjnych.

39. Zaleca, by kompetencje przyznane EASA ograniczały się do lotnisk obsługujących ruch zgodnie z przepisami dla zawodowych lotów według wskazań przyrządów, z poszanowaniem zasady pomocniczości.

40. Sądzi, że ważne jest, by przepisy wykonawcze dla lotnisk były opracowywane zgodnie z poziomem złożoności danego lotniska oraz jakości jego działalności i natężenia ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem lotnisk o małym natężeniu ruchu oraz niewielkiej liczbie pracowników.

41. Jeżeli chodzi o propozycję rozszerzenia kompetencji EASA, uważa, że z punktu widzenia osiągnięcia dobrego stanowienia prawa należy:

- upewnić się, że funkcje usług nawigacji powietrznej są zgodne ze specyfikacjami ICAO;
- dopilnować, by nie dochodziło do powielania w postanowieniach wniosku dotyczącego zmiany rozporządzenia w sprawie kompetencji EASA oraz postanowieniach rozporządzeń dotyczących europejskiej jednolitej przestrzeni powietrznej, a także do powielania procedur, np. w zakresie licencji;
- dopilnować, by powstały odpowiednie postanowienia przejściowe lub inne ustalenia zapewniające zachowanie ważności, po wejściu w życie nowego rozporządzenia, licencji wydanych na podstawie dyrektywy 2006/23/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowej licencji kontrolera ruchu lotniczego, którą proponuje się uchylić;
- precyzyjniej zdefiniować sprzęt lotnisk podlegający zakresowi rozporządzenia poprzez ograniczenie go do sprzętu związanego z bezpieczeństwem lotu;
- wskazać, że wymóg operatora lotniska stwierdzający: „dane dotyczące lotniska i dostępnych usług muszą być określone i aktualizowane” ogranicza się do danych niezbędnych dla pilotów;
- dokonać przeglądu wymogu dla operatora lotniska dotyczącego wykazania, że istnieją procedury zapewniające samolotom paliwo, tak aby wymóg ten nie nakładał zadań w zakresie nadzoru na operatora lotniska, które to zadania leżą w gestii władz.

Bruksela, dnia 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „Przegląd systemu EMAS i oznakowania ekologicznego”

(2009/C 120/11)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że stosowane przez organizacje systemy zarządzania środowiskowego i oznakowania ekologicznego produktów są dobrym, opartym na zasadach rynkowych środkiem zachęcania do podejmowania odpowiedzialności za środowisko naturalne wśród różnych podmiotów w społeczeństwie i sposobem podnoszenia poziomu jego ochrony.
- Uważa, że rozporządzenie w sprawie systemu EMAS jest użytecznym instrumentem dla różnego rodzaju organizacji, które mogłyby na wiele sposobów skorzystać na przyjęciu tego systemu, np. poprzez ograniczenie szkód dla środowiska, redukcję kosztów (energia i usuwanie odpadów), uzyskanie pewności, że działają zgodnie z przepisami środowiskowymi, zwiększenie wydajności działania itd.
- Sądzi, że konieczne jest również określenie zakresu oceny ekologiczności organizacji uczestniczących w systemie EMAS oraz zdefiniowanie odpowiednich wymogów dotyczących audytów środowiskowych na różnych poziomach analizy: dotyczącym sektora pierwotnego (produkcja), wtórnego (zaopatrzenie) i usługowego (inne). Nie wszystkie MSP oraz władze lokalne i regionalne dysponują informacjami, umiejętnościami i wiedzą niezbędnymi do przeprowadzenia audytów środowiskowych. Muszą one raczej korzystać z usług konsultantów zewnętrznych.
- Uważa, że zachowanie procedury oceny *ex ante* ma istotne znaczenie, jeśli chodzi o wiarygodność i niezawodność oznakowania ekologicznego. Aby spełnione zostały standardy ISO, organ odpowiedzialny za oznakowanie powinien sprawdzić zarówno *ex ante*, jak i *ex post*, że produkt, w którego przypadku wnioskuje się o przyznanie oznakowania, spełnia wymagane kryteria. Propozycja, by ocenę zastąpić rejestracją i monitorowaniem *ex post*, stanowi poważne zagrożenie dla wiarygodności i niezawodności oznakowania.

Sprawozdawca generalny: Britt Lundberg (FI/ALDE), członek rządu regionalnego Wysp Alandzkich

Dokumenty źródłowe

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowego programu oznakowania ekologicznego

COM(2008) 401 wersja ostateczna – 2008/0152 (COD)

oraz

wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)

COM(2008) 402 wersja ostateczna – 2008/0154 (COD)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Zalecenia ogólne (EMAS i oznakowanie ekologiczne)

1. Uważa przegląd systemu EMAS i oznakowania ekologicznego UE za szczególnie potrzebny i zdecydowanie popiera cele UE dotyczące promowania zrównoważonej polityki produkcyjnej i konsumpcyjnej, zgodnie z porozumieniem lizbońskim i wspólnotową strategią rozwoju zrównoważonego, także z myślą o osiągnięciu celów polityki klimatycznej Wspólnoty.

2. Jest zdania, że oba przeglądy są szczególnie niezbędne, ponieważ żaden z tych systemów nie cieszył się taką popularnością ani nie wywarł takiego wpływu, jakie w zamierzeniu przewidywano.

3. Uważa, że stosowane przez organizacje systemy zarządzania środowiskowego i oznakowania ekologiczne produktów są dobrym, opartym na zasadach rynkowych środkiem zachęcania do podejmowania odpowiedzialności za środowisko naturalne wśród różnych podmiotów w społeczeństwie i sposobem podnoszenia poziomu jego ochrony.

4. Sądzi, że władze lokalne i regionalne mogłyby w większym stopniu wykorzystywać te systemy; ponadto jest zdania, że przy zmianie prawodawstwa oraz w stosowanych przez państwa członkowskie środkach wsparcia należy zwrócić uwagę na potencjał, jaki korzystanie z tych systemów przedstawia zarówno dla małych, jak i dużych organizacji sektora publicznego.

5. Uważa, że mimo iż wniosek dotyczący systemu EMAS zawiera dość szczegółowe przepisy, procedury i wymogi, to jednak wciąż jest on zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności (wdrażanie pozostawiono państwom członkowskim lub ich władzom lokalnym i regionalnym). System oznakowania ekologicznego nie ma wykluczać innych rozwiązań, lecz może funkcjonować równolegle z systemami krajowymi i regionalnymi, o ile opierają się one na rygorystycznych kryteriach.

6. Jest przekonany, że żaden z dwóch systemów, opartych na dobrowolnym uczestnictwie, nie tworzy zbędnych obciążeń:

procesy opracowywania i przeglądu kryteriów oznakowania ekologicznego są elastyczne, a wniosek dotyczący systemu EMAS przewiduje elastyczne przepisy.

7. Uważa, że wnioski są spójne ze strategią Komisji Europejskiej dotyczącą lepszego stanowienia prawa (upraszczanie prawodawstwa i zmniejszanie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw i władz publicznych).

Cele przeglądu rozporządzenia dotyczącego systemu EMAS

8. Uważa, że rozporządzenie w sprawie systemu EMAS jest użytecznym instrumentem dla różnego rodzaju organizacji, które mogłyby na wiele sposobów skorzystać na przyjęciu tego systemu, np. poprzez ograniczenie szkód dla środowiska, redukcję kosztów (energia i usuwanie odpadów), poprawę wizerunku ekologicznego, uzyskanie pewności, że działają zgodnie z przepisami środowiskowymi, zwiększenie wydajności działania itd.

9. Popiera propozycję, by ustalone były ilościowe i wymierne cele dotyczące liczby organizacji, które będą zarejestrowane w EMAS pięć i dziesięć lat po wejściu w życie omawianego rozporządzenia.

10. Jest zdania, że cel ten byłoby łatwiej osiągnąć, gdyby państwa członkowskie zostały zobowiązane do ustalania własnych celów dotyczących zwiększenia liczby organizacji zarejestrowanych w EMAS.

11. Stanowczo popiera, by wszelkimi możliwymi środkami zwiększano widoczność systemu EMAS, ponieważ np. w krajach nordyckich system ten prawie nie jest znany ani stosowany w sektorze publicznym.

12. Jest zdania, że w tekście rozporządzenia należy wziąć pod uwagę perspektywę organizacji zamierzających przyjąć EMAS. Organizacje takie są zainteresowane przede wszystkim strukturą systemu EMAS, tymczasem jest ona omówiona dopiero w załączniku II do wniosku. Najłatwiej byłoby naprawić ten brak, włączając załącznik II do tekstu wniosku jako osobny artykuł, zatytułowany: „Struktura i wymogi systemu EMAS”.

13. Z zadowoleniem przyjmuje sugestię, by krajowe lub regionalne systemy zarządzania środowiskowego miały prawo do pełnej lub częściowej rejestracji w systemie EMAS, co ułatwiłoby organizacjom przechodzenie od takich systemów do EMAS. Tym samym wzrosłaby liczba organizacji potencjalnie aspirujących do EMAS, które już zrobiły pierwszy krok do rejestracji w tym systemie. Dzięki temu poprawie uległaby także wiarygodność systemów lokalnych, jako że stałyby się one częścią systemu EMAS.

14. Uważa, że Komisja mogłaby ustanowić minimalne wymogi dotyczące systemów częściowo zgodnych z EMAS, tak aby nie składano wniosków odnoszących się wyłącznie do pojedynczych elementów systemu zarządzania środowiskowego, których nie da się zdefiniować jako pełnego systemu.

15. Sugeruje, że takie minimalne wymogi mogą być np. następujące: polityka środowiskowa ukierunkowana na ciągłą poprawę wyników; przegląd środowiskowy określający wpływ, jaki mają na środowisko środki podejmowane przez daną organizację; zgodność z przepisami prawa dotyczącego środowiska; cele środowiskowe obejmujące istotne aspekty środowiskowe; program lub plan działania w dziedzinie środowiska określający zadania, środki i harmonogram ich wdrażania w celu osiągnięcia celów środowiskowych; wystarczające zasoby do wdrożenia programu środowiskowego; wewnętrzna komunikacja na temat systemu zarządzania środowiskowego na różnych szczeblach w obrębie organizacji oraz zewnętrzny audyt systemu zarządzania środowiskowego.

16. Jest zdania, że należy ulepszyć wytyczne dotyczące sprawozdawczości środowiskowej zawarte w załączniku IV do wniosku. W szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa usługowe oraz np. podmioty lokalne nie są w stanie obliczyć wartości wielu przewidzianych wskaźników, takich jak efektywne wykorzystanie materiałów. Ilość wykorzystywanych materiałów jest tak duża, że samo gromadzenie danych dotyczących najważniejszych z nich jest często zadaniem ponad siły. Również wpływ na różnorodność biologiczną jest znikomy w przypadku większości MŚP oraz małych organizacji sektora publicznego, i nie ma wiele sensu proponować wymogów sprawozdawczych w odniesieniu do nich.

17. Sądzi, że konieczne jest również określenie zakresu oceny ekologiczności organizacji uczestniczących w systemie EMAS oraz zdefiniowanie odpowiednich wymogów dotyczących audytów środowiskowych na różnych poziomach analizy: dotyczącym sektora pierwotnego (produkcja), wtórnego (zamówienia publiczne) i usługowego (inne). Nie wszystkie MŚP oraz władze lokalne i regionalne dysponują informacjami, umiejętnościami i wiedzą niezbędnymi do przeprowadzenia audytów środowiskowych. Muszą one raczej korzystać z usług konsultantów zewnętrznych.

18. Podaje w wątpliwość koszty wdrażania systemu EMAS i oznakowania ekologicznego ponoszone przez władze publiczne i prywatne przedsiębiorstwa. Uważa, że oba te systemy cieszyłyby się większą popularnością, gdyby zmniejszo

szono albo zniesiono związane z nimi opłaty. Niemniej należy wprowadzić rozróżnienie między systemem EMAS a oznakowaniem ekologicznym ze względu na różne struktury kosztów ponoszonych przez organizacje w nich uczestniczące.

19. Uważa, że należy zmniejszyć obciążenia administracyjne nakładane na przedsiębiorstwa przy wprowadzaniu systemu EMAS. Niemniej ograniczanie biurokracji nie może nigdy prowadzić do utracenia przez system EMAS wiarygodności w oczach władz publicznych, konsumentów czy organizacji, które chciałyby przystąpić do tego systemu.

Program oznakowania ekologicznego

20. Jest zdania, że wyznaczone cele stanowią krok we właściwym kierunku, szczególnie takie cele, jak umożliwienie różnorodnym podmiotom udziału w pracach nad kryteriami oznakowania ekologicznego oraz skrócenie procedury przyjęcia, gdyż w ten sposób nowe produkty mogą być szybciej włączane do programu oznakowania.

21. Wzywa do umieszczenia na oznakowaniu nazwy „UE”, by lepiej uświadomić ogółowi społeczeństwa, że Ecolabel jest inicjatywą Unii Europejskiej.

22. Uważa za dobrą rzecz skrócenie procedury opracowywania kryteriów w przypadku grup produktów, które już zostały uznane na podstawie innego programu oznakowania ekologicznego; przykładowo stosowane w krajach nordyckich logo z łabędziem („Nordic Swan”) lub niemiecki „Blaue Engel” są takimi uznanymi w danych krajach oznakowaniami, które mogłyby działać stymulująco na oznakowanie ekologiczne UE.

23. Popiera propozycję dotyczącą zniesienia opłat rocznych w przypadku produktów, którym przyznano oznakowanie ekologiczne, ponieważ powoduje to usunięcie barier finansowych utrudniających przystąpienie do programu wielu MŚP.

24. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję, by zainteresowane strony były zobowiązane do opracowania przewodnika dla władz udzielających zamówień publicznych. Ułatwi to publicznym podmiotom zamawiającym uwzględnienie kryteriów oznakowania ekologicznego w procedurach zamówień publicznych. Przewodnik zapewniłby administracji lokalnej i regionalnej pożądaną pomoc.

25. Uważa, że zachowanie procedury oceny *ex ante* ma istotne znaczenie, jeśli chodzi o wiarygodność i niezawodność oznakowania ekologicznego. Europejskie oznakowanie ekologiczne to system oznakowania oparty na ocenie cyklu życia zgodnie z normą ISO 14024, który to system powinien zostać zweryfikowany przez osobę trzecią. Aby spełnione zostały standardy ISO, organ odpowiedzialny za oznakowanie powinien sprawdzić zarówno *ex ante*, jak i *ex post*, że produkt, w którego przypadku wnioskuje się o przyznanie oznakowania, spełnia wymagane kryteria. Propozycja, by ocenę zastąpić rejestracją i monitorowaniem *ex post*, stanowi poważne zagrożenie dla wiarygodności i niezawodności oznakowania.

26. Nie popiera propozycji, by kryteria dla krajowych lub regionalnych systemów oznakowania były tak samo rygorystyczne jak dla wspólnotowego oznakowania ekologicznego w odniesieniu do tych grup produktów, dla których już istnieją kryteria oznakowania ekologicznego UE. Przy ocenie surowości wymogów dotyczących różnych systemów oznakowania należy wziąć pod uwagę odpowiedni kontekst oraz sytuację zarówno środowiska, jak i rynku. Wiele czynników odgrywających tu zasadniczą rolę, takich jak stan środowiska, presja na środowisko i jego wrażliwość, różni się znacznie między regionami UE.

27. Uważa za szczególnie ważne, by państwa członkowskie i Komisja wzmogły działania uświadamiające i informacyjne dotyczące oznakowania ekologicznego. W związku z tym najskuteczniejsza powinna być współpraca z podmiotami z handlu detalicznego, ponieważ to właśnie w sklepach konsu-

menci określają swój wybór i podejmują decyzje o kupnie produktów. Sprzedawcy mają w ten sposób duże możliwości wpływania na te zachowania konsumentów.

28. Jest zdania, że jednym z priorytetów powinno być stopniowe rozszerzanie zakresu dostępnych konsumentom produktów i usług, które spełniają kryteria uzyskania wspólnotowego oznakowania ekologicznego. Cel ten należy promować poprzez wspieranie rozwijania metod projektowania produktów, które w ciągu całego cyklu życia spełniają ustalone dla danej grupy produktów kryteria. W związku z tym zaleca, by odpowiednie władze wdrażały programy promujące eko-projekt (między innymi w oparciu o istniejące w ramach oznakowania ekologicznego kryteria środowiskowe) oraz realizowały programy wspierania przedsiębiorstw i projektów pilotażowych w tym zakresie.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka
Artykuł 7 – Odstępstwo dla małych organizacji	Artykuł 7 – Odstępstwo dla małych organizacji
1. Na prośbę małej organizacji właściwy organ dokonuje przedłużenia trzyletniego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, na maksymalnie pięć lat, lub rocznego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 2, na maksymalnie dwa lata, o ile spełnione zostały następujące warunki: a) nie występują zagrożenia dla środowiska; b) organizacja nie planuje zmian operacyjnych systemu zarządzania środowiskowego; oraz c) nie występują znaczące lokalne problemy związane ze środowiskiem. 2. W celu uzyskania przedłużenia, o którym mowa w ust. 1, przedmiotowa organizacja składa wniosek właściwemu organowi, który dokonał rejestracji organizacji, oraz przedstawia dowody na spełnienie warunków przyznania odstępstwa. 3. Organizacje korzystające z przedłużenia na dwa lata, o którym mowa w ust. 1, przekazują niezatwierdzone sprawozdanie dotyczące poziomu ekologiczności właściwemu organowi każdego roku, w którym są zwolnione z obowiązku zatwierdzenia sprawozdania dotyczącego poziomu ekologiczności.	1. Na prośbę małej organizacji właściwy organ dokonuje przedłużenia trzyletniego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, na maksymalnie pięć lat, lub rocznego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 2, na maksymalnie dwa lata, o ile spełnione zostały następujące warunki: a) nie występują zagrożenia dla środowiska; b) organizacja nie planuje zmian operacyjnych systemu zarządzania środowiskowego; oraz c) nie występują znaczące lokalne problemy związane ze środowiskiem. 2. W celu uzyskania przedłużenia, o którym mowa w ust. 1, przedmiotowa organizacja składa wniosek właściwemu organowi, który dokonał rejestracji organizacji, oraz przedstawia dowody na spełnienie warunków przyznania odstępstwa. 3. Organizacje korzystające z przedłużenia na dwa lata, o którym mowa w ust. 1, przekazują niezatwierdzone sprawozdanie dotyczące poziomu ekologiczności właściwemu organowi każdego roku, w którym są zwolnione z obowiązku zatwierdzenia sprawozdania dotyczącego poziomu ekologiczności. <u>4. W organizacjach, które na mocy art. 7 ust. 1 otrzymały przedłużenie na okres do pięciu lat, odpowiednio dostosowuje się cykl audytu.</u>

Uzasadnienie

Cel odciążenia w szczególności MŚP, określony w rozporządzeniu EMAS III, jest tu zagrożony, gdyż z jednej strony będzie możliwe przedłużenie cyklu zatwierdzania do pięciu lat, zaś z drugiej strony pozostaje w mocy przymusowy trzyletni cykl audytu. Cykle te muszą zostać do siebie dostosowane.

Poprawka 2

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 9 ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka
Artykuł 9 – Rejestracja umożliwiająca stosowanie wspólnotowego oznakowania ekologicznego	Artykuł 9 – Rejestracja umożliwiająca stosowanie wspólnotowego oznakowania ekologicznego
4. W ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku o rejestrację odpowiedni właściwy organ sprawdza dokumentację, o której mowa w ust. 2.	4. W ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku o rejestrację odpowiedni właściwy organ sprawdza dokumentację, o której mowa w ust. 2.
Jeżeli dokumentacja jest kompletna, wówczas właściwy organ przyznaje numer rejestracyjny każdemu produktowi.	Jeżeli dokumentacja jest kompletna <u>i została sprawdzona przez właściwy organ</u> , wówczas właściwy organ przyznaje numer rejestracyjny każdemu produktowi.

Uzasadnienie

Zapewnienie zgodności z normą ISO wymaga, by właściwy organ sprawdził *ex ante*, czy produkt, który ma zostać opatrzony wspólnym oznakowaniem ekologicznym, spełnia odpowiednie kryteria. Propozycja, by zastąpić procedury oceny systemem rejestracji i monitorowania *ex post* stanowi poważne zagrożenie dla wiarygodności oznakowania (przeprowadzanie jedynie kontroli wyrywkowych nie jest wystarczające).

Poprawka 3

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 43 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. Komisja prowadzi i udostępnia publicznie:	2. Komisja prowadzi i udostępnia publicznie:
a) rejestr weryfikatorów środowiskowych i organizacji zarejestrowanych w EMAS;	a) rejestr weryfikatorów środowiskowych i organizacji zarejestrowanych w EMAS;
b) bazę danych zawierającą deklaracje środowiskowe i sprawozdania dotyczące poziomu ekologiczności w formacie elektronicznym.	b) bazę danych zawierającą deklaracje środowiskowe i sprawozdania dotyczące poziomu ekologiczności w formacie elektronicznym;
	c) <u>bazę danych z najlepszymi praktykami EMAS w różnych sektorach związanych ze środowiskiem (takich jak np. energetyka, odpady, zamówienia publiczne, komunikacja).</u>

Uzasadnienie

Wpływ wprowadzenia systemu EMAS byłby większy, gdyby istniał łatwy w użyciu informator, w którym przedstawiono by osiągnięcia organizacji uczestniczących w EMAS w różnych obszarach ochrony środowiska (odpady, energia, zamówienia publiczne itd.). Przykłady dobrych praktyk, uwzględniających także redukcję kosztów, mogłyby również zachęcać inne organizacje do włączenia się do omawianego systemu.

Poprawka 4

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 39 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. Bez uszczerbku dla prawa wspólnotowego, w szczególności prawa dotyczącego konkurencji, opodatkowania i pomocy prawa, państwa członkowskie podejmują w stosownych przypadkach środki mające na celu ułatwienie organizacjom rejestracji w EMAS lub jej utrzymania. Środki są podejmowane na jeden z poniższych sposobów: a) ulgi regulacyjne, polegające na uznaniu, że organizacja zarejestrowana w EMAS spełnia dane wymogi prawne w dziedzinie środowiska określone w innych instrumentach prawnych, zidentyfikowane przez właściwe władze;	2. Bez uszczerbku dla prawa wspólnotowego, w szczególności prawa dotyczącego konkurencji, opodatkowania i pomocy prawa, państwa członkowskie podejmują w stosownych przypadkach środki mające na celu ułatwienie organizacjom rejestracji w EMAS lub jej utrzymania. Środki są podejmowane na jeden z poniższych sposobów: a) ulgi regulacyjne (<u>np. dłuższe zezwolenia środowiskowe i łagodniejsze wymogi dotyczące sprawozdawczości na temat spełnienia kryteriów zezwolenia</u>), polegające na uznaniu, że organizacja zarejestrowana w EMAS spełnia dane wymogi prawne w dziedzinie środowiska określone w innych instrumentach prawnych, zidentyfikowane przez właściwe władze.

Uzasadnienie

Z prawodawstwa powinno jasno wynikać, że organizacje uczestniczące w EMAS mają prawo do wsparcia publicznego, także w sprawach dotyczących zezwoleń środowiskowych.

Poprawka 5

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 45 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie mogą składać Komisji pisemne wnioski o uznanie istniejących systemów zarządzania środowiskowego lub ich części, certyfikowanych zgodnie ze stosownymi procedurami certyfikacji uznanymi na stopniu krajowym lub regionalnym, za spełniające wymagania niniejszego rozporządzenia.	1. Państwa członkowskie i <u>organizacje koordynujące krajowe lub regionalne systemy EMAS</u> mogą składać Komisji pisemne wnioski o uznanie istniejących systemów zarządzania środowiskowego lub ich części, certyfikowanych zgodnie ze stosownymi procedurami certyfikacji uznanymi na stopniu krajowym lub regionalnym, za spełniające wymagania niniejszego rozporządzenia.

Uzasadnienie

Nie ma sensu ograniczać do państw członkowskich prawa zgłaszania propozycji na mocy art. 39, zważywszy na to, że organy koordynujące lokalne systemy zarządzania środowiskowego mają najlepszą wiedzę o tych systemach i mogą zatem przedkładać uzasadnione propozycje dotyczące zgodności z systemem EMAS.

Poprawka 6

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 4 ust. 5

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 4 – Przygotowanie do rejestracji	Artykuł 4 – Przygotowanie do rejestracji
5. Organizacje przedstawiają dowody rzeczowe lub dokumenty wykazujące, że organizacja spełnia wszystkie określone stosowne wymogi prawne w dziedzinie środowiska. Organizacje mogą zwrócić się do właściwego organu egzekucyjnego o wydanie oświadczenia o zgodności zgodnie z art. 33 ust. 5. Organizacje spoza Wspólnoty dokonują również odniesienia do wymogów prawnych w dziedzinie środowiska mających zastosowanie do podobnych organizacji w państwach członkowskich, w których organizacja zamierza złożyć wniosek.	5. Organizacje przedstawiają dowody rzeczowe lub dokumenty wykazujące, że organizacja spełnia wszystkie określone stosowne wymogi prawne w dziedzinie środowiska. Organizacje mogą zwrócić się do właściwego organu egzekucyjnego o wydanie oświadczenia o zgodności zgodnie z art. 33 ust. 5. Organizacje spoza Wspólnoty dokonują również odniesienia do wymogów prawnych w dziedzinie środowiska mających zastosowanie do podobnych organizacji w państwach członkowskich, w których organizacja zamierza złożyć wniosek.

Uzasadnienie

Możliwość urzędowego zaświadczenia o legalności stanowi poważną niespójność w systemie i stoi w sprzeczności z zasadą, że EMAS jest systemem opartym na „potwierdzonej” odpowiedzialności własnej. Ponadto zapis ten oznacza zniweczenie istotnej korzyści dla administracji, gdyż zamiast ograniczać biurokrację i nakład pracy urzędów, system EMAS dopiero by je powodował. Nie można by wówczas usprawnić udogodnień dla organizacji zarejestrowanych w systemie EMAS, takich jak zastępowanie przepisów regulacyjnych i zmniejszanie opłat, a tym samym zniknąłby istotny bodziec do rejestracji w systemie EMAS.

Poprawka 7

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 7 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 7 – Odstępstwo dla małych organizacji	Artykuł 7 – Odstępstwo dla małych organizacji
1. Na prośbę małej organizacji właściwy organ dokonuje przedłużenia trzyletniego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, na maksymalnie pięć lat, lub rocznego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 2, na maksymalnie dwa lata, o ile spełnione zostały następujące warunki: a) nie występują zagrożenia dla środowiska; b) organizacja nie planuje zmian operacyjnych systemu zarządzania środowiskowego; oraz c) nie występują znaczące lokalne problemy związane ze środowiskiem.	1. Na prośbę małej organizacji <u>weryfikator środowiskowy</u> właściwy organ dokonuje przedłużenia trzyletniego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, na maksymalnie pięć lat, lub rocznego okresu, o którym mowa w art. 6 ust. 2, na maksymalnie dwa lata, o ile spełnione zostały następujące warunki: a) nie występują zagrożenia dla środowiska; b) organizacja nie planuje zmian operacyjnych systemu zarządzania środowiskowego; oraz c) nie występują znaczące lokalne problemy związane ze środowiskiem.

Uzasadnienie

Przeprowadzenie formalnej procedury przedłużenia cyklu rejestracji prowadzi do zwiększenia obciążeń biurokratycznych i działa na niekorzyść MŚP. Obecnie przedłużenie cyklu rejestracji odbywa się na podstawie bezpośredniego kontaktu weryfikatora z przedsiębiorstwem, bez wcześniejszego składania wniosku. Procedura ta sprawdziła się i uwzględnia również fakt, że weryfikator środowiskowy ma najlepszy wgląd w sytuację przedsiębiorstwa.

Poprawka 8

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS**Artykuł 28 ust. 1**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 28 – Dokonanie akredytacji 1. Centra akredytacji wyznaczane przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 są odpowiedzialne za akredytację weryfikatorów środowiskowych oraz nadzór nad czynnościami przeprowadzanymi przez weryfikatorów środowiskowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.	Artykuł 28 – Dokonanie akredytacji 1. Centra akredytacji wyznaczane przez państwa członkowskie, <u>z poszanowaniem podziału kompetencji obowiązującego w każdym z nich</u>, zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 są odpowiedzialne za akredytację weryfikatorów środowiskowych oraz nadzór nad czynnościami przeprowadzanymi przez weryfikatorów środowiskowych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Uzasadnienie

W motywie 11 rozporządzenia (WE) nr 765/2008 ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 stwierdza się:

(11) Ustanowienie jednolitej jednostki akredytującej nie powinno stanowić uszczerbku dla podziału zadań w państwach członkowskich.

Poprawka 9

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS**Artykuł 12 ust. 2**

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka
Artykuł 12 — Obowiązki dotyczące procesu rejestracji 2. Właściwe organy tworzą i prowadzą rejestr organizacji zarejestrowanych w ich państwach członkowskich, zawierający deklaracje środowiskowe lub sprawozdania dotyczące poziomu ekologiczności organizacji w formacie elektronicznym, oraz co miesiąc aktualizują rejestr. Rejestr jest publicznie dostępny na stronie internetowej.	Artykuł 12 — Obowiązki dotyczące procesu rejestracji 2. Właściwe organy tworzą i prowadzą rejestr organizacji zarejestrowanych w ich państwach członkowskich, zawierający <u>najbardziej aktualne</u> deklaracje środowiskowe lub sprawozdania dotyczące poziomu ekologiczności organizacji w formacie elektronicznym, oraz co miesiąc aktualizują rejestr. Rejestr jest publicznie dostępny na stronie internetowej.

Uzasadnienie

Gdy mowa jest o deklaracji środowiskowej lub sprawozdaniu dotyczącym poziomu ekologiczności organizacji, należy uściślić, że ma to być jej najnowsza deklaracja lub sprawozdanie.

Ponadto niektóre organizacje udostępniają deklaracje środowiskowe na wniosek (o czym mowa w art. 6 ust. 3), aby móc utworzyć rejestr osób zainteresowanych i w związku z tym nie chcą, by ich deklaracja została upubliczniona bez uprzedniego złożenia wniosku w tej sprawie.

Nie należy w związku z tym ustanawiać obowiązku publikowania deklaracji środowiskowej lub sprawozdania dotyczącego poziomu ekologiczności organizacji na stronie internetowej, gdzie byłyby dostępne bez uprzedniego złożenia wniosku. Inne rozwiązanie polega na tym, by odpowiednie organa zapewniały podobną usługę udostępniania wspomnianych dokumentów dotyczących poszczególnych organizacji na wniosek i podawały tym organizacjom informacje o składanych wnioskach.

Poprawka 10

Rozporządzenie w sprawie systemu EMAS

Artykuł 14 ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka
Artykuł 14 – Zawieszenie rejestracji lub usunięcie organizacji z rejestru	Artykuł 14 – Zawieszenie rejestracji lub usunięcie organizacji z rejestru
3. Zarejestrowana organizacja zostaje, odpowiednio, objęta zawieszeniem rejestracji lub usunięta z rejestru, jeżeli w ciągu miesiąca od chwili zaistnienia takiego obowiązku nie przedłoży właściwemu organowi któregokolwiek z poniższych:	3. Zarejestrowana organizacja zostaje, odpowiednio, objęta zawieszeniem rejestracji lub usunięta z rejestru, jeżeli w ciągu miesiąca <u>trzech miesięcy</u> od chwili zaistnienia takiego obowiązku nie przedłoży właściwemu organowi któregokolwiek z poniższych:
a) zatwierdzonych aktualizacji deklaracji środowiskowych, sprawozdania dotyczącego poziomu ekologiczności lub podpisanej deklaracji, o której mowa w art. 24 ust. 9;	a) zatwierdzonych aktualizacji deklaracji środowiskowych, sprawozdania dotyczącego poziomu ekologiczności lub podpisanej deklaracji, o której mowa w art. 24 ust. 9;
b) formularza, zawierającego przynajmniej informacje wymienione w załączniku VI dotyczące organizacji.	b) formularza, zawierającego przynajmniej informacje wymienione w załączniku VI dotyczące organizacji.

Uzasadnienie

Czas na dostarczenie brakujących dokumentów powinien zostać przedłużony do 3 miesięcy od daty wezwania celem pozostawienia organizacjom czasu na przygotowanie dokumentacji i, w razie potrzeby, na jej zatwierdzenie, które zależy od dyspozycyjności czasowej kontrolera.

Bruksela, dnia 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

Opinia Komitetu Regionów „transgraniczna opieka zdrowotna”

(2009/C 120/12)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że mobilność pacjentów nie może być gospodarczym lub finansowym zagrożeniem dla krajowych systemów opieki zdrowotnej.
- Uważa, że należy wspierać transgraniczną współpracę w dziedzinie zdrowia, zwłaszcza w regionach przygranicznych.
- Stwierdza, że należy znaleźć złoty środek między: dalszym rozwojem współpracy europejskiej, której korzyści doceniają wszystkie zainteresowane strony, a przestrzeganiem zasady pomocniczości.
- Zaleca, by podjąć działania gwarantujące, że z praw wynikających z uregulowań wspólnotowych będą mogły skorzystać słabsze grupy pacjentów.
- Zaleca, by państwom członkowskim ubezpieczenia przyznać nieograniczone prawo do wprowadzania ogólnych systemów uprzedniej zgody na leczenie szpitalne w innym państwie członkowskim.
- Uważa, że ustanawiając komitet, który ma wspierać komisję we wdrażaniu dyrektywy, należy uwzględnić fachową wiedzę dostępną na szczeblu lokalnym i regionalnym. W prace te należy włączyć także Komitet Regionów.

Sprawozdawca: Karsten Uno Petersen (DK/PSE), członek rady regionu Południowa Dania

Dokument źródłowy

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej

COM(2008) 414 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, iż wniosek dotyczący dyrektywy zmierza przede wszystkim do zapewnienia przejrzystości prawnej w zakresie praw pacjentów zgodnie z orzeczeniami ETS, co umożliwi bardziej powszechne i skuteczne korzystanie z owych praw w ramach opieki zdrowotnej.

2. Zakłada, że uszanowane zostaną postanowienia art. 152 TWE, zgodnie z którym ochrona zdrowia należy do kompetencji państw członkowskich, oraz przypomina, że odpowiedzialność za politykę zdrowotną spoczywa przede wszystkim na państwach członkowskich.

3. Przyjmuje z zadowoleniem i w pełni popiera podejście, zgodnie z którym zdrowie jest istotnym dobrem każdego człowieka i jako takie należy je chronić za pomocą skutecznych i przejrzystych działań politycznych i rozwiązań w państwach członkowskich. Komisja powinna w związku z tym zapewnić konsultowanie i zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych odpowiedzialnych za systemy służby zdrowia i opieki zdrowotnej we współpracę na szczeblu UE w zakresie usług zdrowotnych i opieki medycznej.

4. Zwraca uwagę na fakt, że swobodny przepływ usług oraz zdrowie publiczne należą do obszarów wspólnej kompetencji państw członkowskich i Wspólnoty. Z tego względu ważne jest, by w przypadku wszelkich wniosków legislacyjnych dotyczących wspomnianych dziedzin dokonać oceny przestrzegania zasady pomocniczości.

5. Podkreśla ponadto, iż należy rozróżnić swobodę poruszania się osób (czyli pacjentów) od swobodnego przepływu usług, podlegającego przepisom rynku wewnętrznego. Wychoząc z założenia, że zdrowie jest kwestią interesu ogólnego, KR sprzeciwia się podporządkowaniu usług zdrowotnych zasadom rynku wewnętrznego. Państwa członkowskie i, w odpowiednich wypadkach, władze lokalne i regionalne powinny zachować możliwość regulowania opieki zdrowotnej, tak aby zapewnić jej jakość i dostępność, z uwzględnieniem ograniczeń finansowych.

6. Stwierdza, że równowaga ekonomiczna opiece zdrowotnej jest sprawą poszczególnych państw członkowskich i jako taka musi zostać zachowana. Proponowana dyrektywa może mieć niezwykle dalekosiężne skutki, zwłaszcza na szczeblu lokalnym, na przykład w regionach przygranicznych i w mniejszych państwach członkowskich. Mobilność pacjentów nie może być gospodarczym lub finansowym zagrożeniem dla krajowych systemów opieki zdrowotnej.

7. Apeluje do Komisji, by przyrównując opiekę zdrowotną do usług, jak to czyni we wniosku dotyczącym dyrektywy, nie kierowała się perspektywą zysku ekonomicznego. Należy raczej opierać się na kryteriach koncentrujących się na zdrowiu jednostki, wspieraniu zdrowia poprzez działania prewencyjne, przebiegu leczenia i jakości życia.

8. Uważa, że należy wspierać transgraniczną współpracę w dziedzinie zdrowia, zwłaszcza w regionach przygranicznych. Niezwykle istotne znaczenie ma wspieranie rozwoju polityki zdrowotnej i poprawy zdrowia publicznego w tych państwach członkowskich, w których występują największe potrzeby w tym zakresie, tak aby zmniejszać różnice dotyczące stanu zdrowia ludności i wyrównywać dysproporcje w ramach Unii, zmierzając stopniowo w kierunku najwyższego poziomu w UE.

9. Wyraża ponadto przekonanie, że przyszła inicjatywa nie powinna udaremniać inicjatyw i regulacji państw członkowskich mających na celu zwiększanie bezpieczeństwa pacjentów ani regulacji dotyczących praw pacjentów.

10. Stwierdza, że prawa pacjentów przewidziane we wniosku dotyczącym dyrektywy odnoszą się przede wszystkim do pacjentów planowych oraz pacjentów w regionach przygranicznych. Praw pacjentów tego rodzaju nie można jednakże przedkładać nad prawa innych grup pacjentów, w tym tzw. pacjentów nagłych, którzy stanowią bez porównania najliczniejszą grupę.

Odpowiedzialność państw członkowskich

11. Stwierdza, że należy znaleźć złoty środek między dalszym rozwojem współpracy europejskiej, której korzyści doceniają wszystkie zainteresowane strony, a przestrzeganiem zasady pomocniczości, zgodnie z którą gwarantami dobrze funkcjonujących systemów opieki zdrowotnej są państwa członkowskie lub, w niektórych przypadkach, władze lokalne i regionalne. Należy zauważyć, że wniosek dotyczący dyrektywy wymaga doprecyzowania w tych punktach, w których od państw członkowskich wymaga się dostosowania krajowych systemów opieki zdrowotnej i systemów zabezpieczenia społecznego. Należy także wyjaśnić zakres tego rodzaju środków z punktu widzenia zasady pomocniczości.

12. Zwraca w związku z tym uwagę na stworzoną przez Komitet Regionów sieć monitorującą stosowanie zasady pomocniczości⁽¹⁾, która po przeprowadzeniu konsultacji ze swoimi członkami opracowała sprawozdanie na temat proponowanej dyrektywy. W sprawozdaniu tym podkreśla się m.in., że wniosek dotyczący dyrektywy grozi osłabieniem istniejących mechanizmów kontroli, jakimi dysponują władze lokalne i regionalne odpowiedzialne za opiekę zdrowotną.

⁽¹⁾ Sprawozdanie z konsultacji z siecią monitorującą stosowanie zasady pomocniczości w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej <http://subsidiarity.cor.europa.eu>

13. Uważa ponadto, że nie chodzi tu tylko o ochronę obywateli i informowanie ich o prawach przysługujących im zgodnie z uregulowaniami wspólnotowymi. Należy położyć większy nacisk na zapewnienie sprawnie reagującego i dostępnego systemu, tak aby wszystkie grupy pacjentów mogły korzystać z posiadanych praw i możliwości. Trzeba przy tym zagwarantować, iż z praw wynikających z uregulowań wspólnotowych będą mogły skorzystać słabsze grupy pacjentów. Chodzi tutaj przykładowo o osoby starsze o słabej znajomości języków obcych czy o pacjentów o ograniczonych możliwościach ruchowych z powodów fizycznych lub psychicznych. Trzeba również poddać pod dyskusję kwestię, czy odpowiednia instytucja państwa członkowskiego ubezpieczenia powinna zwrócić koszty podróży i zakwaterowania podczas leczenia, zakładając, że całkowity koszt nie powinien przekraczać kosztu leczenia w państwie członkowskim ubezpieczenia.

14. Podziela opinię, że to państwa członkowskie lub, w niektórych przypadkach, władze lokalne i regionalne odpowiadają za zapewnienie dobrze funkcjonującej opieki zdrowotnej, z poszanowaniem zasady powszechności, dostępu do opieki zdrowotnej wysokiej jakości, sprawiedliwości i solidarności, a także określają jasne standardy jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej. Ponadto szczególnie istotne jest także, by:

- wprowadzić regulacje, które gwarantowałyby dochowywanie standardów i ich monitorowanie;
- zapewnić pacjentom informacje dotyczące leczenia i opieki medycznej (tak aby mogli oni podejmować świadome decyzje);
- zapewnić pacjentom system umożliwiający wnoszenie skarg;
- zagwarantować pracownikom służby zdrowia ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej;
- zapewnić należytą ochronę danych osobowych;
- zagwarantować, że nie będzie nierównego traktowania pacjentów bez względu na to, z którego państwa członkowskiego pochodzą.

Chociaż obszary te stanowią zasadniczą część dobrze funkcjonującego systemu opieki zdrowotnej, pozostają one w sferze kompetencji państw członkowskich lub, w niektórych przypadkach, władz lokalnych i regionalnych. Proponowana dyrektywa nie może być krokiem w kierunku harmonizacji w tym zakresie.

Pomimo że ustalanie wymogów jakościowych w tym zakresie leży w gestii państw członkowskich lub, w niektórych przypadkach, właściwych władz lokalnych i regionalnych, nic nie stoi na przeszkodzie, by organy Unii Europejskiej wydawały zalecenia mające na celu ujednolicenie owych kryteriów oraz by wspierały współpracę poprzez tworzenie sieci i punktów referencyjnych.

15. Wyraża zadowolenie, że świadczenie opieki zdrowotnej odbyć się będzie zgodnie z zasadami i procedurami obowiązującymi w państwie członkowskim leczenia.

Procedury przyjmowania pacjentów i możliwości zapewnienia opieki zdrowotnej przez systemy państw członkowskich

16. Przyjmuje z zadowoleniem propozycję zachowania procedur przyjmowania pacjentów i konsultacji obowiązujących w państwie członkowskim ubezpieczenia, pod warunkiem że nie będzie to prowadziło do dyskryminacji ani utrudniało swobody przemieszczania się.

17. Odnotowuje z zadowoleniem, iż we wniosku dotyczącym dyrektywy podkreśla się, że państwa członkowskie mogą zachować swoje ogólne warunki oraz procedury regulacyjne i administracyjne dotyczące korzystania z usług zdrowotnych i zwrotu kosztów za takie usługi świadczone w innym państwie członkowskim, tak że np. lekarze ogólni mogą odsyłać pacjentów do konsultacji u lekarza specjalisty.

18. Zaleca, by państwom członkowskim ubezpieczenia przyznać nieograniczone prawo do wprowadzania ogólnych systemów uprzedniej zgody na leczenie szpitalne w innym państwie członkowskim. Zapewni to możliwość zaplanowania efektywnego systemu opieki zdrowotnej oraz pozwoli uniknąć problemów związanych z napływem i odpływem pacjentów. Równocześnie ograniczone zostanie ryzyko, że napływy i odpływy pacjentów naruszą lub zakłócą równowagę finansową systemu opieki zdrowotnej bądź zmniejszą jego możliwości w zakresie planowania, w tym również planowania rozwoju potencjału, oraz w zakresie zwiększania efektywności i poprawy dostępności. Dyrektywa Komisji powinna ustalać szereg kryteriów, według których państwo członkowskie ubezpieczenia mogłoby odmówić zgody, gdyż brak wyznaczonych kryteriów może podważyć całą dyrektywę. Ogólny system uprzedniej zgody powinien ponadto ułatwić państwu członkowskiemu leczenia uzyskanie wynagrodzenia za wykonane usługi medyczne. Wreszcie takowy system powinien umożliwić skupienie się na przebiegu leczenia pacjenta, tak aby na przykład po zakończeniu terapii można było przeprowadzić fachową rehabilitację i inne dodatkowe zabiegi.

19. Zwraca uwagę na fakt, że rozróżnienie między leczeniem szpitalnym a leczeniem niewymagającym hospitalizacji może rodzić problemy, ponieważ sposoby leczenia różnią się w poszczególnych krajach. Z tego względu to państwa członkowskie lub, w niektórych przypadkach, władze lokalne i regionalne powinny ustalać, jakie świadczenia wchodzą w zakres leczenia szpitalnego. Ustaleń tych należy dokonywać z uwzględnieniem najnowszej wiedzy i zdobyczy nauki, jak również uwarunkowań lokalnych i regionalnych.

20. Wzywa do opracowania rozwiązań pozwalających państwom członkowskim na transgraniczne dzielenie się wolnym potencjałem oraz możliwościami zapewnienia opieki zdrowotnej oraz do podjęcia starań na rzecz zapewnienia, że tego rodzaju inicjatywy nie będą miały negatywnego wpływu na dystrybucję zasobów w zakresie opieki zdrowotnej, w tym również zasobów kadrowych, ani w danym państwie członkowskim, ani między różnymi państwami członkowskimi, co mogłoby nastąpić np. wskutek różnic w systemach wynagrodzeń.

21. Stwierdza, że świadczenie usług zdrowotnych na rzecz pacjentów z innych państw członkowskich nie może negatywnie wpływać na możliwość i obowiązek danego państwa członkowskiego w zakresie zapewnienia opieki zdrowotnej własnemu społeczeństwu.

22. Zasadniczo uznaje konieczność utworzenia punktów kontaktowych, które miałyby służyć wyłącznie informowaniu pacjentów o ich prawach w zakresie transgranicznej opieki zdrowotnej, co zapewniłoby odpowiednie poinformowanie obywateli o przysługujących im prawach. Zadania punktów kontaktowych powinny być wypełniane w ramach istniejących struktur, jeśli takowe istnieją. Punkty te nie powinny występować w roli podmiotów prawnych, tylko jako placówki informacyjne dla pacjentów.

Zwrot kosztów leczenia

23. Zaleca by w przypadku opieki zdrowotnej świadczonej poza granicami kraju zwrot kosztów leczenia przysługiwał pacjentom tylko za takie świadczenia, które obejmuje system zabezpieczenia społecznego w państwie członkowskim ubezpieczenia. Komitet przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji, by pacjenci nie mogli czerpać zysków z transgranicznej opieki zdrowotnej.

24. Zwraca uwagę, że pełny zwrot faktycznych kosztów leczenia należy się właściwemu podmiotowi świadczącemu usługi medyczne w państwie członkowskim. Państwo członkowskie ubezpieczenia zobowiązane jest jedynie do zwrotu kosztów leczenia do poziomu kosztów, które zostałyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono w państwie członkowskim ubezpieczenia, bez przekraczania rzeczywistych kosztów uzyskanej opieki zdrowotnej. Wszelkie dodatkowe koszty powinny być pokrywane przez pacjenta.

25. Zwraca uwagę, że w praktyce zwrot kosztów często stanowi problem, wzywa więc, aby państwa członkowskie mogły podjąć kroki na rzecz uproszczenia procedur opłacania kosztów leczenia czy zagwarantowania opłacenia tych kosztów. Może to polegać np. na porozumieniach między zakładami ubezpieczeń społecznych a podmiotami świadczącymi usługi medyczne lub też na porozumieniach między państwami członkowskimi, lub wręcz może przyjąć formę środków mających na celu zagwarantowanie opłacenia kosztów przez pacjentów.

26. Opowiada się za wyjaśnieniem praw obywateli wynikających z dyrektywy w sprawie stosowania praw pacjenta w transgranicznej opiece zdrowotnej oraz z rozporządzenia 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego.

Współpraca w dziedzinie opieki zdrowotnej

27. Zaleca, by wniosek dotyczący dyrektywy regulował wyłącznie obszary o bezpośrednim znaczeniu dla praw pacjentów.

28. Zwraca uwagę na fakt, że kwestie dotyczące leków regulują przepisy krajowe, a prawodawstwo wspólnotowe nie może być przeszkodą dla wysokich standardów krajowych odnoszących się do recept i leków mających na celu bezpieczeństwo pacjentów. Ponadto wysiłki w zakresie harmonizacji nie powinny ograniczać możliwości regulacyjnych państw członkowskich w dziedzinie farmaceutyków, które mają zapewnić możliwie najwyższy poziom ochrony pacjentów, równowagę

finansową i zarządzanie wydatkowaniem środków publicznych na leki.

29. Opowiada się za tym, by państwa członkowskie wsparły utworzenie sieci działającej w ramach ich systemów opieki zdrowotnej, która służyłaby współpracy w zakresie opieki specjalistycznej i szczególnie wymagającej pod względem zaangażowania zasobów. Współpraca w dziedzinie szczególnych rodzajów opieki zapewniłaby wartość dodaną oraz sprzyjałaby innowacjom, jakości i efektywnemu wykorzystaniu zasobów. Takowe ośrodki referencyjne nie powinny jednak być traktowane jako forma harmonizacji lub reglamentacji wysoce specjalistycznych terapii.

30. Stwierdza, że inicjatywy Komisji w dziedzinie systemów informacyjno-komunikacyjnych, które można by wprowadzić między państwami członkowskimi (interoperacyjność), nie mogą przeszkadzać państwom członkowskim w podejmowaniu swoich własnych inicjatyw w tym zakresie. Należy przyjąć z zadowoleniem fakt, że proponowane przez Komisję rozwiązania odzwierciedlają rozwój technologiczny, uwzględniają potrzebę ochrony danych osobowych oraz prowadzą do opracowania standardów i terminologii koniecznych z punktu widzenia interoperacyjności.

31. Uważa w związku z tym, że zorganizowana i skoordynowana współpraca na szczeblu europejskim mająca na celu wymianę doświadczeń, dzielenie się wiedzą oraz badania zmierzające do rozwoju technologii medycznych może przynieść państwom członkowskim znaczącą wartość dodaną. Współpraca ta nie powinna jednak podlegać harmonizacji ani regulacji.

32. Sądzi, że istotne znaczenie ma dostęp do rzetelnych danych i informacji wysokiej jakości. Gromadzenie danych powinno jednak w znacznej mierze opierać się na dostępnych danych zebranych już w państwach członkowskich.

Zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych

33. Przypomina, że w wielu państwach członkowskich za planowanie opieki zdrowotnej, kierowanie nią oraz za jej prowadzenie i dalszy rozwój odpowiadają władze szczebla lokalnego i regionalnego będące najbliżej obywateli, w związku z czym mają one ogromny wpływ na opiekę zdrowotną i posiadają dogłębną wiedzę w tym zakresie.

34. Nalega, by władze lokalne i regionalne angażowane były w działania i inicjatywy Wspólnoty Europejskiej dotyczące opieki zdrowotnej.

35. Wzywa ponadto państwa członkowskie do ustalenia procedur mających na celu angażowanie władz regionalnych lub lokalnych na wczesnym etapie europejskich inicjatyw prawodawczych w dziedzinie zdrowia.

36. Uważa, że ustanawiając komitet, który ma wspierać komisję we wdrażaniu dyrektywy, należy uwzględnić fachową wiedzę dostępną na szczeblu lokalnym i regionalnym. W prace te należy włączyć także Komitet Regionów.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Umocowanie, pierwszy akapit – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,	uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. <u>152</u> , 95 i <u>16</u> .

Uzasadnienie

Jak podkreślił to sprawozdawca w punkcie 2 opinii i jak wskazała Komisja w pierwszym motywie wniosku w sprawie dyrektywy, uzasadnieniem politycznym tego wniosku jest cel polegający na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzkiego, o którym mowa w art. 152 TWE. Ponadto podkreślić należy znaczenie, jakie w dziedzinie zdrowia mają usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 16 TWE.

Poprawka 2

Dodać nowy motyw po motywie 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
	<u>(3a) Rozbieżności między celami polityki zdrowotnej i celami rynku wewnętrznego usług wymagają, by w razie konfliktu zawsze traktować priorytetowo cele polityki zdrowotnej z powodu nadrzędnego interesu publicznego (np. zdrowia publicznego, celów polityki społecznej, zachowania równowagi finansowej systemu ubezpieczeń społecznych itp.).</u>

Poprawka 3

Motyw 10 – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Dla celów niniejszej dyrektywy pojęcie „transgranicznej opieki zdrowotnej” obejmuje następujące sposoby świadczenia opieki zdrowotnej:	Dla celów niniejszej dyrektywy pojęcie „transgranicznej opieki zdrowotnej” obejmuje następujące sposoby świadczenia opieki zdrowotnej:
— korzystanie z opieki zdrowotnej za granicą (tzn. pacjent udaje się na leczenie do podmiotu świadczącego opiekę zdrowotną w innym państwie członkowskim) – zjawisko określane mianem „mobilności pacjentów”;	— korzystanie z opieki zdrowotnej za granicą (tzn. pacjent udaje się na leczenie do podmiotu świadczącego opiekę zdrowotną w innym państwie członkowskim) – zjawisko określane mianem „mobilności pacjentów”;
— transgraniczne świadczenie opieki zdrowotnej (tzn. dostarczanie usług z terytorium jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa); takie jak usługi w zakresie telemedycyny, diagnostyka i wydawanie recept na odległość, usługi laboratoryjne;	— transgraniczne świadczenie opieki zdrowotnej (tzn. dostarczanie usług z terytorium jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa); takie jak usługi w zakresie telemedycyny, diagnostyka i wydawanie recept na odległość, usługi laboratoryjne;
— stała obecność podmiotu świadczącego opiekę zdrowotną (tzn. zakładanie podmiotu świadczącego opiekę zdrowotną w innym państwie członkowskim); oraz	— stała obecność podmiotu świadczącego opiekę zdrowotną (tzn. zakładanie podmiotu świadczącego opiekę zdrowotną w innym państwie członkowskim); oraz
— czasowa obecność osób (tzn. mobilność pracowników służby zdrowia, np. czasowe przemieszczenie się do państwa członkowskiego pacjenta w celu świadczenia usług).	— czasowa obecność osób (tzn. mobilność pracowników służby zdrowia, np. czasowe przemieszczenie się do państwa członkowskiego pacjenta w celu świadczenia usług).

Uzasadnienie

Trzecie tiret w tekście zaproponowanym przez Komisję dotyczy kwestii z zakresu dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym. Dla uniknięcia powtórzeń lub niejasności prawnych proponujemy usunięcie tego fragmentu.

Czwarte tiret w tekście zaproponowanym przez Komisję dotyczy kwestii z zakresu dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Dla uniknięcia powtórzeń lub niejasności prawnych proponujemy usunięcie tego fragmentu.

Poprawka 4

Motyw 31 – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Dostępne dowody wskazują, że stosowanie zasad swobodnego przepływu do korzystania z opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim, w granicach zakresu świadczeń gwarantowanych w ramach systemu ubezpieczenia zdrowotnego w państwie członkowskim ubezpieczenia, nie będzie stanowiło zagrożenia dla systemów zdrowotnych państw członkowskich ani równowagi finansowej ich systemów zabezpieczenia społecznego. Trybunał Sprawiedliwości uznał jednak, iż nie można wykluczyć, że potencjalne ryzyko poważnego naruszenia równowagi finansowej systemu zabezpieczenia społecznego lub zagrożenia celowi utrzymania zrównoważonej i dostępnej dla wszystkich opieki medycznej i szpitalnej może stanowić nadrzędny wzgląd interesu publicznego uzasadniający barierę w zastosowaniu zasady swobody świadczenia usług. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził także, że liczba szpitali, ich rozmieszczenie geograficzne, sposób ich organizacji oraz ich wyposażenie, a nawet rodzaj usług medycznych, które są w stanie świadczyć poszczególne placówki, to dziedziny, w których powinno być możliwe planowanie. Niniejsza dyrektywa powinna przewidywać system uprzedniej zgody na pokrycie kosztów opieki szpitalnej otrzymanej w innym państwie członkowskim w przypadku spełnienia następujących warunków: gdyby leczenie zostało przeprowadzone na terytorium danego państwa, jego system zabezpieczenia społecznego pokryłby koszty tych świadczeń, a odpływ pacjentów związany z wdrożeniem tej dyrektywy poważnie narusza lub prawdopodobnie poważnie naruszy równowagę finansową systemu zabezpieczenia społecznego lub ów odpływ pacjentów poważnie zagraża lub prawdopodobnie poważnie zagrazi procesom planowania i racjonalizacji prowadzonym w sektorze szpitalnym w celu uniknięcia nadwyżek zasobów, braku równowagi w podaży opieki szpitalnej oraz strat logistycznych i finansowych, utrzymania zrównoważonych usług medycznych i szpitalnych, otwartych dla wszystkich, lub utrzymania potencjału w zakresie leczenia lub kompetencji medycznych na terytorium danego państwa członkowskiego. Jako że precyzyjna ocena skutków spodziewanego odpływu pacjentów wymaga złożonych założeń i wyliczeń, w niniejszej dyrektywie zezwala się na system uprzedniej zgody, o ile istnieją wystarczające powody, by oczekiwać poważnego zagrożenia dla systemu zabezpieczenia społecznego. Powinno to dotyczyć także przypadków już istniejących systemów uprzedniej zgody, spełniających warunki określone w art. 8.	Dostępne dowody wskazują, że stosowanie zasad swobodnego przepływu do korzystania z opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim, w granicach zakresu świadczeń gwarantowanych w ramach systemu ubezpieczenia zdrowotnego w państwie członkowskim ubezpieczenia, nie będzie stanowiło zagrożenia dla systemów zdrowotnych państw członkowskich ani równowagi finansowej ich systemów zabezpieczenia społecznego. Trybunał Sprawiedliwości uznał jednak, iż nie można wykluczyć, że potencjalne ryzyko poważnego naruszenia równowagi finansowej systemu zabezpieczenia społecznego lub zagrożenia celowi utrzymania zrównoważonej i dostępnej dla wszystkich opieki medycznej i szpitalnej może stanowić nadrzędny wzgląd interesu publicznego uzasadniający barierę w zastosowaniu zasady swobody świadczenia usług. Trybunał Sprawiedliwości stwierdził także, że liczba szpitali, ich rozmieszczenie geograficzne, sposób ich organizacji oraz ich wyposażenie, a nawet rodzaj usług medycznych, które są w stanie świadczyć poszczególne placówki, to dziedziny, w których powinno być możliwe planowanie. Niniejsza dyrektywa powinna przewidywać system uprzedniej zgody na pokrycie kosztów opieki szpitalnej otrzymanej w innym państwie członkowskim w przypadku spełnienia następujących warunków: gdyby leczenie zostało przeprowadzone na terytorium danego państwa, jego system zabezpieczenia społecznego pokryłby koszty tych świadczeń, a odpływ pacjentów związany z wdrożeniem tej dyrektywy poważnie narusza lub prawdopodobnie poważnie naruszy równowagę finansową systemu zabezpieczenia społecznego lub ów odpływ pacjentów poważnie zagraża lub prawdopodobnie poważnie zagrazi procesom planowania i racjonalizacji prowadzonym w sektorze szpitalnym w celu uniknięcia nadwyżek zasobów, braku równowagi w podaży opieki szpitalnej oraz strat logistycznych i finansowych, utrzymania zrównoważonych usług medycznych i szpitalnych, otwartych dla wszystkich, lub utrzymania potencjału w zakresie leczenia lub kompetencji medycznych na terytorium danego państwa członkowskiego. Jako że precyzyjna ocena skutków spodziewanego odpływu pacjentów wymaga złożonych założeń i wyliczeń, w niniejszej dyrektywie zezwala się na system uprzedniej zgody, o ile istnieją wystarczające powody, by oczekiwać poważnego zagrożenia dla systemu zabezpieczenia społecznego. Powinno to dotyczyć także przypadków już istniejących systemów uprzedniej zgody, spełniających warunki określone w art. 8. System uprzedniej zgody jest niezbędny, by zagwarantować pacjentom korzystającym z opieki transgranicznej uzyskanie tej opieki oraz zwrot kosztów przez system zabezpieczenia społecznego w kraju zamieszkania. System uprzedniej zgody jest zgodny z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości.

Uzasadnienie

- 1) Jakie są te „dostępne dowody” dotyczące stosowania zasad swobodnego przepływu do korzystania z opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim? W każdym razie nie należy sugerować, że celem wniosku dotyczącego dyrektywy jest wspieranie swobodnego przepływu pacjentów.
- 2) Druga część poprawki nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 5

Artykuł 1 – Cel – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Niniejsza dyrektywa ustanawia ogólne ramy świadczenia bezpiecznej i efektywnej transgranicznej opieki zdrowotnej o wysokiej jakości.	Niniejsza dyrektywa ustanawia ogólne ramy <u>w zakresie dostępu do bezpiecznej i efektywnej świadczenia bezpiecznej i efektywnej transgranicznej opieki zdrowotnej</u> wysokiej jakości, <u>z uwzględnieniem odpowiedzialności państw członkowskich za organizację i świadczenie opieki zdrowotnej i medycznej o wysokiej jakości.</u>

Uzasadnienie

Ważne jest, by już na wstępie jasno stwierdzić, że we wniosku dotyczącym dyrektywy uznaje się wyłączną odpowiedzialność państw członkowskich za zdrowie, a wkład Wspólnoty stanowi uzupełnienie krajowej polityki zdrowotnej.

Poprawka 6

Artykuł 2 – Zakres – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 2 – Zakres	Artykuł 2 – Zakres
Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do świadczenia opieki zdrowotnej, niezależnie od sposobu jej zorganizowania, udzielenia czy finansowania oraz bez względu na jej publiczny czy prywatny charakter.	Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do <u>świadczenia transgranicznego dostępu pacjentów indywidualnych do</u> opieki zdrowotnej, niezależnie od sposobu jej zorganizowania, udzielenia czy finansowania oraz bez względu na jej publiczny czy prywatny charakter.

Uzasadnienie

Poprawka nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 7

Artykuł 4 – Definicje – lit. b) – Skreślić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 4 – Definicje	Artykuł 4 – Definicje
„transgraniczna opieka zdrowotna” oznacza opiekę zdrowotną świadczoną w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym pacjent jest ubezpieczony albo opiekę zdrowotną świadczoną w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym podmiot świadczący opiekę zdrowotną zamieszkuje, jest zarejestrowany lub ma siedzibę;	„transgraniczna opieka zdrowotna” oznacza opiekę zdrowotną świadczoną w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym pacjent jest ubezpieczony <u>albo opiekę zdrowotną świadczoną w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym podmiot świadczący opiekę zdrowotną zamieszkuje, jest zarejestrowany lub ma siedzibę;</u>

Uzasadnienie

Decydujący jest nie kraj, w którym usługodawca ma siedzibę, ale kraj, w którym pacjent jest ubezpieczony.

Poprawka 8

Artykuł 4 – Definicje – lit. d) – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 4 – Definicje	Artykuł 4 – Definicje
d) „pracownik służby zdrowia” oznacza lekarza medycyny, pielęgniarkę odpowiedzialną za opiekę ogólną, lekarza dentystę, położną, farmaceutę w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE albo innego pracownika wykonującego czynności w sektorze opieki zdrowotnej, które są ograniczone do zawodów regulowanych w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE;	d) „pracownik służby zdrowia” oznacza lekarza medycyny, pielęgniarkę odpowiedzialną za opiekę ogólną, lekarza dentystę, położną, farmaceutę w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE albo innego pracownika wykonującego czynności w sektorze opieki zdrowotnej, które są ograniczone do zawodów regulowanych w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2005/36/WE;

Uzasadnienie

Przyp. tłum.: Poprawka nie dotyczy polskiej wersji językowej wniosku dotyczącego dyrektywy. Zgłaszający poprawkę postulują zastąpienie pojawiającego się w hiszpańskiej wersji tekstu Komisji terminu „doktor medycyny” terminem „lekarz medycyny”, uzasadniając to faktem, że w różnych krajach, w tym w Hiszpanii, do prowadzenia praktyki medycznej nie jest wymagane posiadanie tytułu naukowego, jakim jest tytuł doktora.

Poprawka 9

Artykuł 5 – Obowiązki instytucji państwa członkowskiego leczenia – Zmienić nagłówek

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 5 – Obowiązki instytucji państwa członkowskiego leczenia	Artykuł 5 – Obowiązki instytucji państwa członkowskiego leczenia państw członkowskich

Uzasadnienie

Artykuł 5 mówi również o odpowiedzialności państwa, w którym pacjent jest ubezpieczony.

Poprawka 10

Artykuł 5 – Obowiązki instytucji państwa członkowskiego leczenia – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 5 – Obowiązki instytucji państwa członkowskiego leczenia	Artykuł 5 – Obowiązki instytucji państwa członkowskiego leczenia państw członkowskich
1. Państwa członkowskie leczenia odpowiadają za organizację i świadczenie opieki zdrowotnej. W tym kontekście, oraz uwzględniając zasady powszechności, dostępu do opieki zdrowotnej wysokiej jakości, sprawiedliwości i solidarności, państwa członkowskie leczenia określają jasne standardy jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej świadczonej na ich terytorium oraz gwarantują, że: a) istnieją mechanizmy gwarantujące, że podmioty świadczące opiekę zdrowotną są w stanie spełnić takie standardy, uwzględniając międzynarodowy stan nauk medycznych oraz ogólnie uznaną dobrą praktykę medyczną; b) stosowanie takich standardów jakości i bezpieczeństwa przez podmioty świadczące opiekę zdrowotną w praktyce jest regularnie monitorowane, a w przypadku niespełnienia odpowiednich standardów, mając na uwadze postęp nauk medycznych i technologii medycznych, podejmowane są działania korygujące;	1. Państwa członkowskie leczenia odpowiadają za organizację i świadczenie opieki zdrowotnej, . W tym kontekście, oraz uwzględniając zasady powszechności, dostępu do opieki zdrowotnej wysokiej jakości, sprawiedliwości i solidarności oraz gwarantują, że:., państwa członkowskie leczenia określają jasne standardy jakości i bezpieczeństwa opieki zdrowotnej świadczonej na ich terytorium oraz gwarantują, że: a) istnieją mechanizmy gwarantujące, że podmioty świadczące opiekę zdrowotną są w stanie spełnić takie standardy, uwzględniając międzynarodowy stan nauk medycznych oraz ogólnie uznaną dobrą praktykę medyczną; b) stosowanie takich standardów jakości i bezpieczeństwa przez podmioty świadczące opiekę zdrowotną w praktyce jest regularnie monitorowane, a w przypadku niespełnienia odpowiednich standardów, mając na uwadze postęp nauk medycznych i technologii medycznych, podejmowane są działania korygujące;

- c) w celu umożliwienia pacjentom dokonania świadomego wyboru podmioty świadczące opiekę zdrowotną udzielają pacjentom wszelkich istotnych informacji, w szczególności w zakresie dostępności, cen i rezultatów świadczonej opieki zdrowotnej oraz szczegółów zakresu ich ubezpieczenia albo innych środków ochrony indywidualnej lub zbiorowej związanych z odpowiedzialnością zawodową;
- d) istnieją środki umożliwiające pacjentom wystąpienie ze skargą oraz zagwarantowane są środki prawne i wypłata odszkodowania w przypadku poniesienia przez nich szkody będącej wynikiem świadczenia opieki zdrowotnej;
- e) odnośnie do leczenia na ich terytorium istnieją systemy ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności zawodowej lub gwarancje lub podobne rozwiązania, równoważne bądź zasadniczo porównywalne pod względem celu, uwzględniające rodzaj i rozmiar ryzyka;
- f) podstawowe prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych jest chronione zgodnie z krajowymi środkami wdrażającymi przepisy wspólnotowe z zakresu ochrony danych osobowych, w szczególności dyrektywy 95/46/WE i 2002/58/WE;
- g) pacjenci z innych państw członkowskich są traktowani na równi z obywatelami państwa członkowskiego leczenia, włączając w to ochronę przed dyskryminacją zapewnianą zgodnie z prawem wspólnotowym i ustawodawstwem krajowym obowiązującym w państwie członkowskim leczenia.
2. Wszelkie środki przewidziane przez państwa członkowskie przy wdrażaniu niniejszego artykułu nie naruszają postanowień dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i dyrektywy 2000/31/WE w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego.
3. W zakresie, w jakim jest to konieczne dla ułatwienia świadczenia transgranicznej opieki zdrowotnej oraz biorąc za podstawę wysoki poziom ochrony zdrowia, Komisja we współpracy z państwami członkowskimi opracowuje wytyczne ułatwiające wykonanie ust. 1.
- e) w celu umożliwienia pacjentom dokonania świadomego wyboru podmioty świadczące opiekę zdrowotną udzielają pacjentom wszelkich istotnych informacji, w szczególności w zakresie dostępności, cen i rezultatów świadczonej opieki zdrowotnej oraz szczegółów zakresu ich ubezpieczenia albo innych środków ochrony indywidualnej lub zbiorowej związanych z odpowiedzialnością zawodową;
- d) istnieją środki umożliwiające pacjentom wystąpienie ze skargą oraz zagwarantowane są środki prawne i wypłata odszkodowania w przypadku poniesienia przez nich szkody będącej wynikiem świadczenia opieki zdrowotnej;
- e) odnośnie do leczenia na ich terytorium istnieją systemy ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności zawodowej lub gwarancje lub podobne rozwiązania, równoważne bądź zasadniczo porównywalne pod względem celu, uwzględniające rodzaj i rozmiar ryzyka;
- fa) podstawowe prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych jest chronione zgodnie z krajowymi środkami wdrażającymi przepisy wspólnotowe z zakresu ochrony danych osobowych, w szczególności dyrektywy 95/46/WE i 2002/58/WE;
- g) b) pacjenci z innych państw członkowskich są traktowani na równi z obywatelami państwa członkowskiego leczenia, włączając w to ochronę przed dyskryminacją zapewnianą zgodnie z prawem wspólnotowym i ustawodawstwem krajowym obowiązującym w państwie członkowskim leczenia.
2. Wszelkie środki przewidziane przez państwa członkowskie przy wdrażaniu niniejszego artykułu nie naruszają postanowień dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych i dyrektywy 2000/31/WE w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego.
3. W zakresie, w jakim jest to konieczne dla ułatwienia świadczenia transgranicznej opieki zdrowotnej oraz biorąc za podstawę wysoki poziom ochrony zdrowia, Komisja we współpracy z państwami członkowskimi opracowuje wytyczne ułatwiające wykonanie ust. 1.

Uzasadnienie

Artykuł 5 mówi również o odpowiedzialności państwa, w którym pacjent jest ubezpieczony.

Uzasadnieniem poprawki do art. 5 jest przede wszystkim fakt, że organizacja i świadczenie usług zdrowotnych i opieki zdrowotnej należy do wyłącznych kompetencji państw członkowskich (zob. art. 152 TWE).

Wniosek, zgodnie z którym krajowe systemy opieki zdrowotnej miałyby spełniać szereg wytycznych, w tym na przykład dotyczących określenia standardów jakości lub systemów kontroli, oznacza ingerencję Komisji w krajowe systemy opieki zdrowotnej, a zatem stanowi naruszenie art. 152 TWE.

Poprawka 11

Artykuł 6 – ust. 1 i 2 – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 6 – Opieka zdrowotna świadczona w innym państwie członkowskim	Artykuł 6 – Opieka zdrowotna świadczona w innym państwie członkowskim
1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszej dyrektywy, w szczególności art. 7, 8 i 9, państwo członkowskie ubezpieczenia gwarantuje, że nie przeszkodzi w uzyskaniu opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim ubezpieczonemu udającemu się do innego państwa członkowskiego z zamiarem uzyskania tam opieki	1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszej dyrektywy, w szczególności art. 7, 8 i 9, państwo członkowskie ubezpieczenia gwarantuje, że nie przeszkodzi w uzyskaniu opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim ubezpieczonemu udającemu się do innego państwa członkowskiego z zamiarem uzyskania tam opieki

zdrowotnej albo poszukującemu możliwości uzyskania opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim, jeżeli przedmiotowe leczenie należy do świadczeń objętych ustawodawstwem państwa członkowskiego ubezpieczenia, do których ubezpieczony jest uprawniony. Państwo członkowskie ubezpieczenia zwraca ubezpieczonemu koszty, które zostałyby poniesione przez jego ustawowy system zabezpieczenia społecznego, gdyby tej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na jego terytorium. W każdym przypadku zadaniem państwa członkowskiego ubezpieczenia jest określenie rodzaju opieki zdrowotnej, której koszty są pokrywane bez względu na to, gdzie jest świadczona.

2. Koszty opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim zwracane są przez państwo członkowskie ubezpieczenia zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do poziomu kosztów, które zostałyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono w państwie członkowskim ubezpieczenia, bez przekraczania rzeczywistych kosztów uzyskanej opieki zdrowotnej.

zdrowotnej albo poszukującemu możliwości uzyskania opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim, jeżeli przedmiotowe Przedmiotowe leczenie musi należeć należy do świadczeń objętych ustawodawstwem państwa członkowskiego ubezpieczenia, do których ubezpieczony jest uprawniony. Wreszcie opieka zdrowotna powinna być świadczona tylko wówczas, gdy państwo członkowskie ubezpieczenia nie jest w stanie jej wyświadczyć bez nieuzasadnionej zwłoki. Właściwa instytucja kompetentna w państwie członkowskim Państwo członkowskie ubezpieczenia zwraca ubezpieczonemu koszty, które zostałyby poniesione przez jego ustawowy system zabezpieczenia społecznego lub system opieki zdrowotnej, gdyby tej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na jego terytorium. W każdym przypadku zadaniem państwa członkowskiego ubezpieczenia jest określenie rodzaju opieki zdrowotnej, której koszty są pokrywane bez względu na to, gdzie jest świadczona.

2. Koszty opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim zwracane są przez właściwą instytucję w państwie członkowskim państwo członkowskie ubezpieczenia zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do poziomu kosztów, które zostałyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono w państwie członkowskim ubezpieczenia, bez przekraczania rzeczywistych kosztów uzyskanej opieki zdrowotnej.

Uzasadnienie

Celem wniosku dotyczącego dyrektywy jest jasne określenie praw pacjentów zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Termin „bez nieuzasadnionej zwłoki” jest stosowany w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (por. Watts i Inizan) i dlatego powinien zostać użyty w dyrektywie. Trybunał orzekł, że opieka zdrowotna w innym państwie niż państwo, w którym ma siedzibę instytucja ubezpieczenia społecznego pacjenta, ma być świadczona wówczas, gdy państwo ubezpieczenia nie jest w stanie zapewnić koniecznego leczenia bez nieuzasadnionej zwłoki. Wykładni pojęcia nieuzasadnionej zwłoki należy dokonywać na podstawie względów medycznych w każdym przypadku indywidualnie.

W kolejnej zmianie podkreśla się, że to nie państwo członkowskie, lecz jego instytucja (instytucje) ubezpieczenia społecznego mają zwracać koszty i że chodzi tu o zwrot nie tylko kosztów pokrywanych przez system zabezpieczenia społecznego, lecz również przez finansowane przez państwo systemy opieki zdrowotnej.

Poprawka 12

Artykuł 6 – Dodać ust. 3 i 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Artykuł 6 – Opieka zdrowotna świadczona w innym państwie członkowskim 1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszej dyrektywy, w szczególności art. 7, 8 i 9, państwo członkowskie ubezpieczenia gwarantuje, że nie przeszkodzi w uzyskaniu opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim ubezpieczonemu udającemu się do innego państwa członkowskiego z zamiarem uzyskania tam opieki zdrowotnej albo poszukującemu możliwości uzyskania opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim, jeżeli przedmiotowe leczenie należy do świadczeń objętych ustawodawstwem państwa członkowskiego ubezpieczenia, do których ubezpieczony jest uprawniony. Państwo członkowskie ubezpieczenia zwraca ubezpieczonemu koszty, które zostałyby poniesione przez jego ustawowy system zabezpieczenia społecznego, gdyby tej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na jego terytorium. W każdym przypadku zadaniem państwa członkowskiego ubezpieczenia jest określenie rodzaju opieki zdrowotnej, której koszty są pokrywane bez względu na to, gdzie jest świadczona.	Artykuł 6 – Opieka zdrowotna świadczona w innym państwie członkowskim 1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszej dyrektywy, w szczególności art. 7, 8 i 9, państwo członkowskie ubezpieczenia gwarantuje, że nie przeszkodzi w uzyskaniu opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim ubezpieczonemu udającemu się do innego państwa członkowskiego z zamiarem uzyskania tam opieki zdrowotnej albo poszukującemu możliwości uzyskania opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim, jeżeli przedmiotowe leczenie należy do świadczeń objętych ustawodawstwem państwa członkowskiego ubezpieczenia, do których ubezpieczony jest uprawniony. Państwo członkowskie ubezpieczenia zwraca ubezpieczonemu koszty, które zostałyby poniesione przez jego ustawowy system zabezpieczenia społecznego, gdyby tej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na jego terytorium. W każdym przypadku zadaniem państwa członkowskiego ubezpieczenia jest określenie rodzaju opieki zdrowotnej, której koszty są pokrywane bez względu na to, gdzie jest świadczona.

2. Koszty opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim zwracane są przez państwo członkowskie ubezpieczenia zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do poziomu kosztów, które zostałyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono w państwie członkowskim ubezpieczenia, bez przekraczania rzeczywistych kosztów uzyskanej opieki zdrowotnej.

3. Państwo członkowskie ubezpieczenia może zastosować wobec pacjenta poszukującego opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim te same warunki, kryteria przysługiwania uprawnień oraz prawne i administracyjne formalności wymagane dla uzyskania opieki zdrowotnej i zwrotu jej kosztów, jakie zastosowałoby, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na jego terytorium, o ile te warunki, kryteria i formalności nie są dyskryminacyjne ani nie stanowią przeszkody dla swobodnego przemieszczania się osób.

4. Państwa członkowskie posiadają mechanizm obliczania kosztów, które są zwracane ubezpieczonemu przez ustawowy system zabezpieczenia społecznego za opiekę zdrowotną świadczoną w innym państwie członkowskim. Mechanizm ten oparty jest na obiektywnych, niedyskryminacyjnych kryteriach, znanych z wyprzedzeniem, a zwrot kosztów zgodnie z tym mechanizmem następuje do wysokości nie niższej niż kwota do której byłyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na terytorium państwa członkowskiego ubezpieczenia.

5. Pacjentom udającym się do innego państwa członkowskiego z zamiarem uzyskania tam opieki zdrowotnej lub poszukującym możliwości uzyskania opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim gwarantuje się dostęp do dokumentacji medycznej zgodnie z krajowymi środkami wdrażającymi przepisy wspólnotowe z zakresu ochrony danych osobowych, w szczególności dyrektyw 95/46/WE i 2002/58/WE.

2. Koszty opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim zwracane są przez państwo członkowskie ubezpieczenia zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy do poziomu kosztów, które zostałyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono w państwie członkowskim ubezpieczenia, bez przekraczania rzeczywistych kosztów uzyskanej opieki zdrowotnej.

3. Odpowiedni podmiot świadczący usługi medyczne jest uprawniony do pełnego zwrotu rzeczywiście poniesionych kosztów związanych z leczeniem (pełnych kosztów).

4. Państwa członkowskie mogą podjąć kroki na rzecz uproszczenia procedur opłacania kosztów leczenia czy zagwarantowania opłacenia tych kosztów.

~~3.5.~~ Państwo członkowskie ubezpieczenia może zastosować wobec pacjenta poszukującego opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim te same warunki, kryteria przysługiwania uprawnień oraz prawne i administracyjne formalności wymagane dla uzyskania opieki zdrowotnej i zwrotu jej kosztów, jakie zastosowałoby, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na jego terytorium, o ile te warunki, kryteria i formalności nie są dyskryminacyjne ani nie stanowią przeszkody dla swobodnego przemieszczania się osób.

46. Państwa członkowskie posiadają mechanizm obliczania kosztów, które są zwracane ubezpieczonemu przez ustawowy system zabezpieczenia społecznego za opiekę zdrowotną świadczoną w innym państwie członkowskim. Mechanizm ten oparty jest na obiektywnych, niedyskryminacyjnych kryteriach, znanych z wyprzedzeniem, a zwrot kosztów zgodnie z tym mechanizmem następuje do wysokości nie niższej niż kwota do której byłyby pokryte, gdyby takiej samej lub podobnej opieki zdrowotnej udzielono na terytorium państwa członkowskiego ubezpieczenia.

~~5.7.~~ Pacjentom udającym się do innego państwa członkowskiego z zamiarem uzyskania tam opieki zdrowotnej lub poszukującym możliwości uzyskania opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim gwarantuje się dostęp do dokumentacji medycznej zgodnie z krajowymi środkami wdrażającymi przepisy wspólnotowe z zakresu ochrony danych osobowych, w szczególności dyrektyw 95/46/WE i 2002/58/WE.

Uzasadnienie

W wniosku w sprawie dyrektywy w ogóle nie poświęca się uwagi kwestii zwrotu kosztów państwu członkowskiemu leczenia ani praktycznemu aspektowi płatności. Wprowadzenie nowego ust. 3 w art. 6 dyrektywy służy więc zagwarantowaniu stabilności finansowej i pewności świadczenia usług w systemie państwa członkowskiego leczenia, gdyż gwarantuje się w nim państwu członkowskiemu leczenia zwrot wszystkich kosztów poniesionych w związku z leczeniem, co jest praktyczną realizacją wymogu wyrażonego w punkcie 4 opinii. Nowy ust. 4 ma umożliwić państwom członkowskim regulację sposobu dokonywania płatności za leczenie lub też zagwarantowanie rzeczywistej płatności.

Poprawka 13

Artykuł 8 – Opieka szpitalna i specjalistyczna – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Dla celów zwrotu kosztów opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim zgodnie z niniejszą dyrektywą przez opiekę szpitalną należy rozumieć:	1. Dla celów zwrotu kosztów opieki zdrowotnej świadczonej w innym państwie członkowskim zgodnie z niniejszą dyrektywą przez opiekę szpitalną należy rozumieć:
a) opiekę zdrowotną wymagającą noclegu danego pacjenta przez co najmniej jedną noc.	a) opiekę zdrowotną wymagającą noclegu danego pacjenta przez co najmniej jedną noc;
b) opiekę zdrowotną, ujętą w szczegółowym wykazie, niewymagającą noclegu danego pacjenta przez co najmniej jedną noc. Wykaz ten ograniczony jest do:	b) opiekę zdrowotną, ujętą w szczegółowym wykazie, niewymagającą noclegu danego pacjenta przez co najmniej jedną noc. <u>W wykazie tym może się znaleźć</u> <u>Wykaz ten ograniczony jest do:</u>

- opieki zdrowotnej wymagającej wysoce specjalistycznej i kosztochłonnej infrastruktury lub sprzętu medycznego; lub
- opieki zdrowotnej obejmującej leczenie stwarzające szczególne ryzyko dla pacjenta lub dla społeczeństwa.
2. Wykaz ten ustanawia Komisja, która może go regularnie aktualizować. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 19 ust. 3.
3. Państwo członkowskie ubezpieczenia może posiadać system uprzedniej zgody na zwrot przez jego system zabezpieczenia społecznego kosztów opieki szpitalnej udzielonej w innym państwie członkowskim, o ile spełnione są następujące warunki:
- a) gdyby opieki zdrowotnej udzielono na terytorium tego państwa, system zabezpieczenia społecznego tego państwa członkowskiego pokryłby jej koszty; oraz
 - b) celem tego systemu jest zaradzenie odpływowi pacjentów związanemu z wdrożeniem niniejszego artykułu oraz zapobieżenie sytuacji, w której odpływ ten poważnie zagraża lub prawdopodobnie poważnie zagrazi:
 - (i) równowadze finansowej systemu zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego; lub
 - (ii) procesom planowania i racjonalizacji prowadzonym w sektorze szpitalnym w celu uniknięcia nadwyżek zasobów, braku równowagi w podaży opieki szpitalnej oraz strat logistycznych i finansowych, utrzymania zrównoważonych usług medycznych i szpitalnych, otwartych dla wszystkich, lub utrzymania potencjału w zakresie leczenia lub kompetencji medycznych na terytorium danego państwa członkowskiego.
4. System uprzedniej zgody ogranicza się do tego, co jest konieczne i proporcjonalne do uniknięcia takiego wpływu oraz nie ma charakteru środka uznaniowego, mogącego prowadzić do dyskryminacji.
5. Państwo członkowskie podaje do wiadomości publicznej wszystkie stosowne informacje dotyczące systemu uprzedniej zgody wprowadzonego na mocy przepisów ust. 3.
- opieka zdrowotna wymagająca opieki zdrowotnej wymagającej wysoce specjalistycznej i kosztochłonnej infrastruktury lub sprzętu medycznego; lub
- opieka zdrowotna obejmująca opieki zdrowotnej obejmującej leczenie stwarzające szczególne ryzyko dla pacjenta lub dla społeczeństwa;.
- c) inne rodzaje leczenia, które ze względu na charakter schorzenia najlepiej przeprowadzać w warunkach szpitalnych.
2. Wykaz ten ustanawia Komisja, która i może go regularnie aktualizować każde państwo członkowskie, tak aby odpowiadał on specyfice systemu opieki zdrowotnej danego państwa członkowskiego lub, w niektórych wypadkach, regionu lub gminy. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 19 ust. 3.
3. Państwo członkowskie ubezpieczenia ma możliwość wprowadzenia ogólnego systemu może posiadać system uprzedniej zgody na zwrot przez jego system zabezpieczenia społecznego kosztów opieki szpitalnej udzielonej w innym państwie członkowskim, jeśli system zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego zapewnia opiekę zdrowotną, o ile spełnione są następujące warunki:
- a) gdyby opieki zdrowotnej udzielono na terytorium tego państwa, system zabezpieczenia społecznego tego państwa członkowskiego pokryłby jej koszty; oraz
 - b) celem tego systemu jest zaradzenie odpływowi pacjentów związanemu z wdrożeniem niniejszego artykułu oraz zapobieżenie sytuacji, w której odpływ ten poważnie zagraża lub prawdopodobnie poważnie zagrazi:
 - (i) równowadze finansowej systemu zabezpieczenia społecznego państwa członkowskiego; lub
 - (ii) procesom planowania i racjonalizacji prowadzonym w sektorze szpitalnym w celu uniknięcia nadwyżek zasobów, braku równowagi w podaży opieki szpitalnej oraz strat logistycznych i finansowych, utrzymania zrównoważonych usług medycznych i szpitalnych, otwartych dla wszystkich, lub utrzymania potencjału w zakresie leczenia lub kompetencji medycznych na terytorium danego państwa członkowskiego.
4. System uprzedniej zgody ogranicza się do tego, co jest konieczne i proporcjonalne do uniknięcia takiego wpływu oraz nie ma charakteru środka uznaniowego, mogącego prowadzić do dyskryminacji.
4. System uprzedniej zgody ogranicza się do tego, co jest konieczne i proporcjonalne do ochrony praw pacjentów, jak również do zagwarantowania możliwości planowania i finansowania opieki szpitalnej, oraz nie ma charakteru środka uznaniowego, mogącego prowadzić do dyskryminacji.
5. Świadczenie planowanych usług zdrowotnych pacjentom z innych państw członkowskich nie może negatywnie wpływać na możliwości i obowiązek danego państwa członkowskiego w zakresie zapewnienia opieki zdrowotnej własnemu społeczeństwu.
6. Państwo członkowskie podaje do wiadomości publicznej wszystkie stosowne informacje dotyczące systemu uprzedniej zgody wprowadzonego na mocy przepisów ust. 3.

Uzasadnienie

Nie ma możliwości sporządzenia na szczeblu europejskim wyczerpującego wspólnego wykazu świadczeń, które należy uznawać za leczenie szpitalne, ze względu na różnice w organizacji systemów opieki zdrowotnej w poszczególnych państwach członkowskich.

Jeżeli chodzi o system uprzedniej zgody (ust. 3), przepis ten stoi w sprzeczności z art. 152 TWE. Obecnie mobilność pacjentów pomiędzy krajami dotyczy jedynie niewielkiej części spośród ogółu pacjentów w systemie opieki zdrowotnej. Wraz z przyjęciem dyrektywy należałoby się liczyć z rosnącą mobilnością pacjentów, zwłaszcza w regionach przygranicznych oraz w przypadku niektórych rodzajów leczenia, takich jak na przykład planowe operacje chirurgiczne.

W tym kontekście zaleca się zorganizować ogólny system uprzedniej zgody na leczenie szpitalne w taki sposób, by państwa członkowskie dysponowały mechanizmami umożliwiającymi kierowanie całym systemem opieki zdrowotnej i planowanie jego funkcjonowania. Państwo członkowskie leczenia będzie miało dzięki temu większą pewność uzyskania zapłaty za wykonane usługi, gdyż pacjenci posiadają będą wcześniejsze zezwolenie na leczenie wystawione przez państwo członkowskie ubezpieczenia.

Ponadto system uprzedniej zgody powinien sprawić, że pacjenci uzyskają odpowiednie możliwości opieki, a samo leczenie będzie im rzeczywiście potrzebne i będzie dla nich bezpieczne. W ten sposób pacjenci nie będą mieli obaw związanych z leczeniem w innym państwie członkowskim UE oraz będą mieli pewność odpowiedniej późniejszej opieki.

Wreszcie należy także zwrócić uwagę na konieczność umożliwienia państwom członkowskim leczenia odmowy przyjęcia pacjenta z powodu braku możliwości zapewnienia opieki. Jest to nieodzowne z punktu widzenia planowania i kierowania krajowym systemem opieki zdrowotnej.

Poprawka 14

Artykuł 12 – Krajowe punkty kontaktowe do spraw transgranicznej opieki zdrowotnej – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie powołują krajowe punkty kontaktowe do spraw transgranicznej opieki zdrowotnej oraz podają Komisji ich nazwy i dane kontaktowe. 2. Krajowe punkty kontaktowe w państwie członkowskim ubezpieczenia, we współpracy w innych właściwych instytucjach krajowych oraz krajowymi punktami kontaktowymi w innych państwach członkowskich, w szczególności w państwie członkowskim leczenia oraz z Komisją: a) zapewniają i rozpowszechniają wśród pacjentów informacje, w szczególności w zakresie ich praw związanych z transgraniczną opieką zdrowotną oraz gwarancjami jakości i bezpieczeństwa, w zakresie ochrony danych osobowych, procedur skarg oraz środków zadośćuczynienia dostępnych w związku z opieką zdrowotną świadczoną w innym państwie członkowskim oraz w zakresie mających zastosowanie zasad i warunków; b) pomagają pacjentom w ochronie ich praw oraz ubieganiu się o odpowiednie zadośćuczynienie w przypadku szkody spowodowanej skorzystaniem z transgranicznej opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim; w szczególności krajowe punkty kontaktowe informują pacjentów o istniejących możliwościach rozstrzygnięcia wszelkich sporów, pomagają w znalezieniu odpowiedniego systemu pozasądowego rozstrzygnięcia sporu w konkretnym przypadku oraz, w razie potrzeby, pomagają pacjentom w monitorowaniu ich spraw; c) gromadzą szczegółowe informacje o krajowych organach działających w zakresie pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz ułatwiają współpracę z tymi organami; d) ułatwiają rozwój międzynarodowego systemu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w przypadkach związanych z transgraniczną opieką zdrowotną. 3. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 19 ust. 2 Komisja przyjmuje: a) środki konieczne dla zarządzania siecią krajowych punktów kontaktowych, przewidzianych z niniejszym artykule; b) charakter i rodzaj danych gromadzonych i wymienianych w ramach tej sieci; c) wytyczne dotyczące informacji udzielanych pacjentom, o których mowa w ust. 2 lit. a) niniejszego artykułu.	1. Państwa członkowskie powołują krajowe punkty kontaktowe do spraw transgranicznej opieki zdrowotnej oraz podają Komisji ich nazwy i dane kontaktowe. 2. Krajowe punkty kontaktowe w państwie członkowskim ubezpieczenia <u>współpracują ściśle z, we współpracy w</u> innymi właściwymi instytucjami krajowymi <u>w zakresie oraz</u> krajowymi punktami kontaktowymi w innych państwach członkowskich, w szczególności w państwie członkowskim leczenia <u>oraz z Komisją</u>: a) zapewniają i rozpowszechniają <u>zapewniania i rozpowszechniania</u> wśród pacjentów <u>informacje, w szczególności w zakresie informacji dotyczących ich</u> praw związanych z transgraniczną opieką zdrowotną, <u>oraz gwarancjami jakości i bezpieczeństwa, w zakresie</u> ochrony danych osobowych, <u>procedur skarg oraz</u> środków zadośćuczynienia dostępnych w związku z opieką zdrowotną świadczoną w innym państwie członkowskim <u>oraz w zakresie mających zastosowanie zasad i warunków</u>; b) pomagają pacjentom w ochronie ich praw oraz ubieganiu się o odpowiednie zadośćuczynienie w przypadku <u>szkody spowodowanej skorzystaniem z transgranicznej opieki zdrowotnej w innym państwie członkowskim; w szczególności krajowe punkty kontaktowe informują</u> pacjentów o istniejących możliwościach rozstrzygnięcia wszelkich sporów, <u>pomagają w znalezieniu odpowiedniego systemu pozasądowego rozstrzygnięcia sporu w konkretnym przypadku oraz, w razie potrzeby,</u> pomagają pacjentom w monitorowaniu ich spraw; c) gromadzą szczegółowe informacje o krajowych organach działających w zakresie pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz ułatwiają współpracę z tymi organami; d) ułatwiają rozwój międzynarodowego systemu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w przypadkach związanych z transgraniczną opieką zdrowotną; 3. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 19 ust. 2 Komisja przyjmuje: a) środki konieczne dla zarządzania siecią krajowych punktów kontaktowych, przewidzianych z niniejszym artykule; b) charakter i rodzaj danych gromadzonych i wymienianych w ramach tej sieci; c) wytyczne dotyczące informacji udzielanych pacjentom, o których mowa w ust. 2 lit. a) niniejszego artykułu.

Uzasadnienie

Z punktu widzenia pacjentów decydujące znaczenie ma możliwość uzyskania niezbędnych informacji na temat możliwości leczenia w innych państwach członkowskich UE. Obowiązki informacyjne nakładane na państwa członkowskie przepisami proponowanej dyrektywy sięgają jednak o wiele dalej, tak iż należy się spodziewać, że w praktyce ich spełnienie może być niezwykle trudne. Poza tym pozostaje niejasne, jak Komisja wyobraża sobie obowiązek prawny dotyczący „pozasądowego rozstrzygania sporów”. Z tego względu należy wyraźniej określić rolę i kompetencje krajowych punktów kontaktowych.

Poprawka 15

Artykuł 15 – Europejskie sieci referencyjne – Skreślić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie ułatwiają rozwój europejskich sieci referencyjnych skupiających podmioty świadczące opiekę zdrowotną. Sieci te są zawsze otwarte dla wszystkich nowych podmiotów świadczących opiekę zdrowotną, które chciałyby do nich przystąpić, pod warunkiem że podmioty te spełniają wszystkie wymagane warunki i kryteria. 2. Celem europejskich sieci referencyjnych jest: a) wykorzystanie potencjału współpracy europejskiej w zakresie wysokospecjalistycznej opieki zdrowotnej w odniesieniu do pacjentów oraz systemów opieki zdrowotnej, łącznie z wykorzystaniem innowacji w naukach medycznych i technologiach medycznych; b) pomoc w promowaniu dostępu do wysokiej jakości i efektywnej kosztowo opieki zdrowotnej dla wszystkich pacjentów, których stan chorobowy wymaga szczególnej koncentracji zasobów lub wiedzy; c) podniesienie efektywności kosztowej korzystania z zasobów poprzez ich odpowiednią koncentrację; d) pomoc w przekazywaniu wiedzy i organizacji szkoleń dla pracowników służby zdrowia; e) zapewnienie bezpiecznych wzorców o wysokiej jakości oraz pomoc w rozwoju i rozpowszechnianiu najlepszych praktyk w ramach sieci i poza nią; f) pomoc państwom członkowskim z niedostateczną ilością pacjentów z danym stanem chorobowym albo niewystarczającą technologią lub wiedzą w zapewnieniu pełnego zakresu wysokospecjalistycznych usług najwyższej jakości. 3. Komisja przyjmuje: a) wykaz specyficznych kryteriów i warunków, które muszą zostać spełnione przez europejskie sieci referencyjne, łącznie z warunkami i kryteriami nakładanymi na podmioty świadczące opiekę zdrowotną i zamierzające przystąpić do europejskich sieci referencyjnych; ma to w szczególności służyć zagwarantowaniu, że europejskie sieci referencyjne: (i) posiadają odpowiedni potencjał w zakresie diagnozowania, obserwacji oraz, w stosownych przypadkach, zarządzania przypadkami pacjentów, których dokumentacja wskazuje na dobre wyniki; (ii) posiadają wystarczającą zdolność i aktywność do zapewnienia odpowiednich usług oraz utrzymania ich jakości; (iii) posiadają zdolność udzielania porad specjalistycznych, stawiania bądź potwierdzania diagnoz, wypracowania lub przestrzegania wytycznych w zakresie dobrych praktyk oraz stosowania pomiaru rezultatów i kontroli jakości;	1. Państwa członkowskie ułatwiają rozwój europejskich sieci referencyjnych skupiających podmioty świadczące opiekę zdrowotną. Sieci te są zawsze otwarte dla wszystkich nowych podmiotów świadczących opiekę zdrowotną, które chciałyby do nich przystąpić, pod warunkiem że podmioty te spełniają wszystkie wymagane warunki i kryteria. 2. Celem europejskich sieci referencyjnych jest: a) wykorzystanie potencjału współpracy europejskiej w zakresie wysokospecjalistycznej opieki zdrowotnej w odniesieniu do pacjentów oraz systemów opieki zdrowotnej, łącznie z wykorzystaniem innowacji w naukach medycznych i technologiach medycznych; b) pomoc w promowaniu dostępu do wysokiej jakości i efektywnej kosztowo opieki zdrowotnej dla wszystkich pacjentów, których stan chorobowy wymaga szczególnej koncentracji zasobów lub wiedzy; c) podniesienie efektywności kosztowej korzystania z zasobów poprzez ich odpowiednią koncentrację; d) pomoc w przekazywaniu wiedzy i organizacji szkoleń dla pracowników służby zdrowia; e) zapewnienie bezpiecznych wzorców o wysokiej jakości oraz pomoc w rozwoju i rozpowszechnianiu najlepszych praktyk w ramach sieci i poza nią; f) pomoc państwom członkowskim z niedostateczną ilością pacjentów z danym stanem chorobowym albo niewystarczającą technologią lub wiedzą w zapewnieniu pełnego zakresu wysokospecjalistycznych usług najwyższej jakości. 3. Komisja przyjmuje: a) wykaz specyficznych kryteriów i warunków, które muszą zostać spełnione przez europejskie sieci referencyjne, łącznie z warunkami i kryteriami nakładanymi na podmioty świadczące opiekę zdrowotną i zamierzające przystąpić do europejskich sieci referencyjnych; ma to w szczególności służyć zagwarantowaniu, że europejskie sieci referencyjne: (i) posiadają odpowiedni potencjał w zakresie diagnozowania, obserwacji oraz, w stosownych przypadkach, zarządzania przypadkami pacjentów, których dokumentacja wskazuje na dobre wyniki; (ii) posiadają wystarczającą zdolność i aktywność do zapewnienia odpowiednich usług oraz utrzymania ich jakości; (iii) posiadają zdolność udzielania porad specjalistycznych, stawiania bądź potwierdzania diagnoz, wypracowania lub przestrzegania wytycznych w zakresie dobrych praktyk oraz stosowania pomiaru rezultatów i kontroli jakości;

(iv) reprezentują podejście wielodyscyplinarne;	(iv) reprezentują podejście wielodyscyplinarne;
(v) zapewniają wysoki poziom wiedzy i doświadczenia, co potwierdzają publikacje, otrzymane dotacje lub zaszczytne stanowiska oraz działania w zakresie nauczania i szkolenia;	(v) zapewniają wysoki poziom wiedzy i doświadczenia, co potwierdzają publikacje, otrzymane dotacje lub zaszczytne stanowiska oraz działania w zakresie nauczania i szkolenia;
(vi) wnoszą istotny wkład w badania naukowe;	(vi) wnoszą istotny wkład w badania naukowe;
(vii) są zaangażowane w nadzór epidemiologiczny, przykładowo poprzez prowadzenie rejestrów;	(vii) są zaangażowane w nadzór epidemiologiczny, przykładowo poprzez prowadzenie rejestrów;
(viii) posiadają bliskie kontakty i współpracują z innymi ośrodkami ekspertów i sieciami na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz mają zdolność tworzenia sieci;	(viii) posiadają bliskie kontakty i współpracują z innymi ośrodkami ekspertów i sieciami na poziomie krajowym i międzynarodowym oraz mają zdolność tworzenia sieci;
(ix) posiadają bliskie kontakty i współpracują ze stowarzyszeniami pacjentów, w przypadku istnienia takich stowarzyszeń.	(ix) posiadają bliskie kontakty i współpracują ze stowarzyszeniami pacjentów, w przypadku istnienia takich stowarzyszeń.
b) procedurę tworzenia europejskich sieci referencyjnych.	b) procedurę tworzenia europejskich sieci referencyjnych.
4. Środki, o których mowa w ust. 3, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, określoną w art. 19 ust. 3.	4. Środki, o których mowa w ust. 3, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, określoną w art. 19 ust. 3.

Uzasadnienie

Współpraca transgraniczna w UE zasługuje na poparcie, ponieważ przynosi ona państwom członkowskim wartość dodaną. Jednakże nie ma potrzeby wprowadzania w dyrektywie uregulowań dotyczących współpracy w zakresie terapii wysoce specjalistycznych czy zarządzania nowymi technologiami medycznymi, gdyż przepis tak nakładałby na państwa członkowskie prawny obowiązek współpracy. Z tego względu przepis ten należy uznać za niezgodny z celami dyrektywy określonymi w art. 1.

Poprawka 16

Artykuł 17 – Współpraca w zakresie zarządzania nowymi technologiami medycznymi – Skreślić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie ułatwiają rozwój i funkcjonowanie sieci łączącej instytucje krajowe lub organy odpowiedzialne za ocenę technologii medycznych.	1. Państwa członkowskie ułatwiają rozwój i funkcjonowanie sieci łączącej instytucje krajowe lub organy odpowiedzialne za ocenę technologii medycznych.
2. Celem sieci oceny technologii medycznych jest:	2. Celem sieci oceny technologii medycznych jest:
a) wspieranie współpracy pomiędzy krajowymi instytucjami lub organami;	a) wspieranie współpracy pomiędzy krajowymi instytucjami lub organami;
b) wspieranie zapewnienia obiektywnych, niezawodnych, udzielanych we właściwym terminie, przejrzystych i możliwych do przekazania informacji na temat krótko- i długoterminowej skuteczności technologii medycznych oraz umożliwianie efektywnej wymiany tych informacji pomiędzy krajowymi instytucjami i organami.	b) wspieranie zapewnienia obiektywnych, niezawodnych, udzielanych we właściwym terminie, przejrzystych i możliwych do przekazania informacji na temat krótko- i długoterminowej skuteczności technologii medycznych oraz umożliwianie efektywnej wymiany tych informacji pomiędzy krajowymi instytucjami i organami.
3. Państwa członkowskie wyznaczają instytucje lub organy uczestniczące w sieci, o której mowa w ust. 1, oraz podają do wiadomości Komisji nazwy i dane kontaktowe tych instytucji lub organów.	3. Państwa członkowskie wyznaczają instytucje lub organy uczestniczące w sieci, o której mowa w ust. 1, oraz podają do wiadomości Komisji nazwy i dane kontaktowe tych instytucji lub organów.
4. Zgodnie z procedurą określoną w art. 19 ust. 2 Komisja przyjmuje środki niezbędne do ustanowienia sieci i zarządzania nią oraz określające szczegółowo charakter i rodzaj wymienianych informacji.	4. Zgodnie z procedurą określoną w art. 19 ust. 2 Komisja przyjmuje środki niezbędne do ustanowienia sieci i zarządzania nią oraz określające szczegółowo charakter i rodzaj wymienianych informacji.

Uzasadnienie

Współpraca transgraniczna w UE zasługuje na poparcie, ponieważ przynosi ona państwom członkowskim wartość dodaną. Jednakże nie ma potrzeby wprowadzania w dyrektywie uregulowań dotyczących współpracy w zakresie terapii wysoce specjalistycznych czy zarządzania nowymi technologiami medycznymi, gdyż przepis tak nakładałby na państwa członkowskie prawny obowiązek współpracy. Z tego względu przepis ten należy uznać za niezgodny z celami dyrektywy określonymi w art. 1.

Poprawka 17

Artykuł 18 ust. 1 – Gromadzenie danych dla celów statystycznych i monitorowania – Zmienić

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Państwa członkowskie gromadzą dane statystyczne i inne dodatkowe dane niezbędne do celów monitorowania, dotyczące świadczenia transgranicznej opieki zdrowotnej, przeprowadzonego leczenia, podmiotów świadczących opiekę i pacjentów, kosztów oraz rezultatów. Państwa członkowskie gromadzą takie dane w ramach ich ogólnych systemów gromadzenia danych z zakresu opieki zdrowotnej, zgodnie z prawem krajowym i wspólnotowym dotyczącym sporządzania statystyk i ochrony danych osobowych.	1. Państwa członkowskie gromadzą dane statystyczne i inne dodatkowe dane niezbędne do celów monitorowania, dotyczące świadczenia transgranicznej opieki zdrowotnej, przeprowadzonego leczenia, podmiotów świadczących opiekę i pacjentów, kosztów oraz rezultatów. Państwa członkowskie gromadzą takie dane <u>wyłącznie w</u> ramach ich ogólnych systemów gromadzenia danych z zakresu opieki zdrowotnej, zgodnie z prawem krajowym i wspólnotowym dotyczącym sporządzania statystyk i ochrony danych osobowych.

Uzasadnienie

Ideę gromadzenia danych ponad granicami krajów należy przyjąć z zadowoleniem, jednak tylko pod warunkiem, że zbierane będą i przekazywane dane już dostępne. Wynika to z faktu, że gromadzenie nowych danych może być stosunkowo dużym obciążeniem. Jeżeli miałyby być zbierane dane nowe, należy dokładnie ocenić korzyści z nich płynące i ich przydatność w porównaniu z czasem, jaki trzeba poświęcić na ich zgromadzenie.

Bruksela, 12 lutego 2009 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Luc VAN DEN BRANDE

CENY PRENUMERATY w 2009 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 000 EUR/rok (*)
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	100 EUR/miesiąc (*)
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie CD-ROM	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	700 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	70 EUR/miesiąc
Dziennik Urzędowy UE, seria C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	40 EUR/miesiąc
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie CD-ROM (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	500 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, CD-ROM dwa razy w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	360 EUR/rok (= 30 EUR/miesiąc)
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

(*) Pojedyncze egzemplarze: od 1 do 32 stron: 6 EUR
 od 33 do 64 stron: 12 EUR
 powyżej 64 stron: cena ustalana indywidualnie

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczym CD-ROM-ie.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Odpłatne publikacje, wydawane przez Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, dostępne są u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa oraz aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>